

BAPTISTA VILÁGSZÖVETSÉG EURÓPAI BAPTISTA SZÖVETSÉG

Nemzetközi kapcsolatok

Az elmúlt években – mind a világszövetség, mind az európai szövetség főtanácsának tagjaként igyekeztem szolgálni egyházunk és népünk javát. Hadd álljon itt néhány írás a baptisták nagy családjáról! Az Első Baptista Világkongresszust Londonban tartották elődeink 1905-ben. Egyben ez volt a Baptista Világszövetség megalakításának az alkalmá is. 1911-ben Philadelphiában, 1923-ban Stockholmban, 1928-ban Torontóban, 1934-ben Berlinben, 1939-ben Atlantában, 1947-ben Koppenhágában, 1950-ben Clevelandban, 1955-ben az 50. évi jubileumi kongresszust újra Londonban, 1960-ban Rio de Janeiroban, 1965-ben Miami Beachben, 1970-ben Tokióban, 1975-ben Stockholmban, 1980-ban Torontóban, 1985-ben Los Angelesben, 1990-ben Szöulban és 1995-ben Buenos Airesben rendeztek világkongresszust.

A világkongresszusokon a magyar baptisták mindig igyekeztek képviseltetni magukat. Külön tanulmányt érdemelne – akadémiai szakdolgozatként is üdvözlőnének – a Világszövetség története, a közösségi gondolat fejlődése, a vezetők kiválasztása. Az is, hogy egy-egy nagy hatású vezető milyen módon formálta a Világszövetséget. Az is, hogy az I. és II. világháború idején hogyan tartották a kapcsolatot az ellenséges táborokba került baptisták egymással világkongresszusok nélkül, illetve hogy milyen békéltető tevékenységet folytattak a nagyhatalmak között.

A Baptista Világszövetségnek mindig a legkiemelkedőbb baptista férfiak voltak a vezetői. Dr. N. A. Fanini jelenlegi elnök testvér Zánkáról és a tévé adásai-ból bizonyára minden magyar baptista ismeri. Örülünk, hogy felesége révén, aki magyar származású, még közelebbinek érezhetjük őt magunkhoz.

Dr. Denton Lotz főtitkár testvér sokszor járt Magyarországon. Közismert személyiség. Kiváltságnak tekintem, hogy mintegy 25 éve személyesen ismerhetem, és számos alkalommal dolgozhattam vele együtt.

Azt is, hogy 1996 novemberében látogatást tehettem a Baptista Világszövetség központi székházában Washingtonban, ahol régi kedves ismerősként üdvözölt Paul Montacute, a Baptista Világsegély igazgatója és a különféle osztályok vezetői.

Megható élmény volt számomra, amikor könyvespolcáról egymás után vette le a Magyarországon és Amerikában publikált könyveimet. Ezeket az előző igazgató, a magyarok nagy támogatója, Dr. A. Gouldi hagyományozta rá.

Végezetül hadd idézzem Denton Lotz főtitkár testvér újévi üzenetének záró mondatát: „Azért imádkozunk, hogy 1997 különleges év legyen mindnyájatoknak, Testvérek, és töltsön be titeket Krisztus szeretete, öröme és békéje!” Én is ezért imádkozom, és kívánom, hogy erősödjék az Úrhoz és egymáshoz tartozásunk érzése, tudata! (BH 1997. 33. old. – A. M. –)

Az 1996. évi jubileumi konferencia amerikai visszhangja

– A „*The Commission*” c. amerikai baptista színes magazin több oldalas képekkel illusztrált beszámolójából idézünk:

Megemlékezés és előretekintés

Autók és buszok hosszú sora próbál felkapaszkodni a meredek hegyre. Az aszfaltút végén emberek tucatjai gyalognak felfelé a fákkal szegélyezett ösvényen. A fúvóhangszerekből felcsendülő muzsika átszűrődik a fákon a könnyű nyári szélben.

A patak fölött átívelő fahídon túl egy hatalmas épület emelkedik. Az alagút fölött egy zászló köszönti az érkezőket, rajta a magyar felirat: „Mindedig megsegített bennünket az Úr”. Az alagút másik végén ünnepi hangulat uralkodik. Fiatal lányok tarka népviseletben programfüzeteket, emléklapokat árusítanak fonott kosaraikból. Több mint háromezer magyar baptista gyűlt össze a Budapesttől nem messze lévő táborukban, Tahiban, hogy megünnepeljék a 150 éves magyar baptista missziót és nemzetük 1100 éves születésnapját – és leleplezzék azt a fából készült emlékoszlopot, melyre a baptista történelem kiemelkedő évszámait és személyeinek nevét vésték.

Az augusztus 20-i ünnepség nevezetes vendége volt Tahi táborban dr. Jerry Rankin, az Amerikai Déli Baptista Szövetség Külmissziós Bizottságának elnöke. Beszédét azzal kezdte, hogy megjegyezte – a déli baptisták szintén a közelmúltban ünnepelték 150 éves jubileumukat, majd bátorította a magyar baptistákat, hogy Isten hívását a jövőben se veszítsék szem elől.

– Baptista Szövetségünket a misszióra alapoztuk és odaszántuk magunkat, hogy az evangéliumot hirdessük az egész világon – mondta az egybegyűlteknél. Hálásak vagyunk Istennek, hogy megáldotta törekvéseinket. De ne missziói erőfeszítéseinkkel dicsekedjünk, hanem egyedül az Isten parancsának való engedelmességből fakadó örömeért legyünk hálásak.

Milliók vannak még, akik nem hallottak a megváltás jóhíreréről. Isten eközben új lehetőségeket nyit meg az evangélium továbbadására, ahogyan a Szovjetunió összeomlása szabad utat adott a magyar baptistáknak, hogy két generáció felnövekedése után ismét nyíltan hirdessék az evangéliumot – mondta Rankin testvér.

„Csodálatos látni, ahogy Isten megáldotta a magyarországi baptista gyülekezeteket. A múltért és a jelenért is veletek együtt adunk hálát. De arra is szeretné-

lek bátorítani benneteket, hogy nézzetek a jövőbe, és ismerjétek fel, Isten azért áldott meg benneteket, hogy Jézus Krisztus evangéliumát hirdessétek, és uralma növekedjék a jövőben is az ő dicsőségére. Nem tudom, veletek ki ismertette meg az evangéliumot, de gondoljátok csak el, mi történne, ha mindannyian, akik most itt ültök a hegyen Isten színe előtt, ismerőseitek közül valakinek bizonyosságot tennétek Jézus Krisztusról. Ez csodálatos módja lenne a 150. évforduló (tovább)ünneplésének” – fejezte be beszédét Rankin. (The Commission. 1997. január, vö. BH 1997. 85. old.)

Amerikai napló

A Baptista Világszövetség (BWA), a Déli Baptista Szövetség (SBC), valamint a „Promise Keepers” (nemzetközi felekezeti evangélizációs férfimozgalom), és a virginiai testvérek személyes meghívására négytagú magyar delegáció vett részt az Amerikai Egyesült Államokban 1996. október 24–november 12. között egy hivatalos programon. Dr. Almási Mihály szövetségi elnök az MBE képviselőként, Szenczy Sándor velencei lelképásztor a Szeretetszolgálat Alapítvány elnökeként, Rácz Lajos a FAMISZ és a cigánymisszió, Szilágyi Béla a magyarországi ifjúsági misszió képviselőként utaztak. Az amerikai testvérek nemcsak az utazás, hanem a kinti programok teljes költségét is fedezték. Lapunk munkatársának kérdéseire Almási testvér válaszolt.

„Utunk célja a Magyarországon folyó baptista misszió ismertetése volt, de arra is lehetőségünk nyílt, hogy a missziós világszervezetek (BWA, SBC, PK) vezetőivel megosszuk megújulási törekvéseinket, újabb missziós kapcsolatokat építsünk ki, ápoljuk a régieket, tapasztalatokat, információkat cseréljünk” – mondja Almási Mihály testvér, akit megkértem, hogy naplószerűen ismertesse háromhetes programjuk állomásait, élményeit.

Október 24–26-ig tartott a Promise Keepers (ígéretmegtartók) konferencia a Dallas Cowboys Stadiumban, ahol 80 ezer férfi gyűlt össze, hogy a legkiválóbb evangélisták, teológusok, lelképásztorok vezetésével beszélgessenek, ill. előadásokat hallgassanak a család, gyermeknevelés; a férfi szerepe, hivatása, felelőssége a családban, a gyülekezetben és a munkahelyen témákról. A férfiakra egyébként kevésbé jellemző, hogy megtartják ígéreteiket, de ez egy „másfajta csapat”. A mozgalom McCarthy edző (Coach) megtérésével kezdődött. Talán később lesz lehetőség arra, hogy részletesebben szóljak munkájukról. Ez volt az első nemzetközi konferenciájuk. Nagyon komoly hadjárat előzte meg. A mozgalomhoz tartozó férfiak egyébként egész évben – a hét bizonyos napjain – munkaidő előtt kora reggel összejönnek imádkozni saját gyülekezeteikben, és megbeszélik gondolataikat, örömeiket. Utunk során később, november 1-jén, mi is részt vettünk egy ilyen összejövetelen. Találkoztunk a PK nemzetközi igazgatójával – Jim Younggal is, akit meghívtam Magyarországra. A konferencián alkalmunk nyílt találkozni és megbeszélést folytatni dr. Blair T. Carlsonnal, a Billy Graham Társaság külügyi igazgatójával.

– 27-én még Dallasban dr. Tomy Evans 3500 fős gyülekezetében vettünk részt egy istentiszteleten. A gyülekezet nagy része fekete testvérekből áll. Különleges

volt számomra, hogy modern hangszereken adtak elő klasszikus zenét – pl. Bachot szaxofonon. Délután Dallas mellett Fort Worthban 56-os megemlékezésen vettünk részt egy magyar katolikus iskolában. Az iskolát magyar szerzetesek alapították, és jelenleg 300 tanulója van a világ minden részéről.

– 28-án kirándulást tettünk a Great Commission Centerbe – ami egy oktatásra és pihenésre kialakított központ –, ahol *dr. Thomas Wang* felesége fogadott bennünket. Misszionáriusai a világ legelmaradottabb részein szolgálnak.

– 29-én kora reggel indultunk Washingtonba, ahol a Pulaski gyülekezet vezetői vártak bennünket, és együtt mentünk Virginia Beach-be. Korábban velük a Partnership révén kerültünk kapcsolatba. Szenczy Sándort, a velencei gyülekezet lelkipásztorát már többször meghívták vizontlátogatásra, és folyamatosan támogatják a velencei imaház építését. Emellett egy úgynevezett légihidat hoztak létre: a gyülekezet egyik tagja egy légitársaság alelnöke, aki megszervezte, hogy saját légitársasága ingyen szállít Amerikában összegyűjtött ruhaneműt Magyarországra, ahonnan a Szeretetszolgálat közreműködésével jut el Kelet-Európába.

– 30-án utunk egyik kiemelkedő programjaként részt vettünk a CBN keresztény tv egyenes adásban sugárzott műsorában, melynek 30 millió nézője van. (Magyarországon 700-asok Klubja néven ismert ez a műsor.) A missziós társaság különlegessége, hogy a világ minden részére próbálnak eljuttatni segélyszállítmányokat, illetve legújabbán egy három műtővel felszerelt repülőgépük járja a világot, melyen speciális műtéteket végeznek. Megható volt látni azt a könnyező ukrán férfit, aki életében akkor látott először, amikor a gépen megoperálták. A karitatív és orvosi segítségnyújtás mellett evangélizációs és lelkigondozó szolgálatot is végeznek. Munkájuk eredményeként a világ számos pontján alakultak gyülekezetek.

– Másnap ellátogattunk Williamsburgba, ahol úgy éreztük magunkat, mintha a 200 évvel ezelőtti Amerikában sétálnánk a lovas kocsik és a korabeli ruhát viselő járókelők, épületek láttán.

– Néhány tipikusan amerikai programot is szerveztek számunkra, mint pl. igazi amerikai focimeccs. Látogatás Amerika egyik legnagyobb egyetemén (november 4.) – Virginia Tech University; az USA egyik legmodernebb kórházában (november 7.) – John Hopkins Kórház; Washingtonban megnéztük a „Fehér Házat” kongresszusi képviselői engedéllyel, valamint a Capitoliumot (november 8.); volt egy „pihenőnapunk” is (november 9.).

–Visszakanyarodva november 3-hoz, emlékezetes marad számunkra az a be merítéssel egybekötött úrvacsorai istentisztelet, amelyen részt vettünk Virginiában, a Pulaski Memorial gyülekezetben. Délelőtt én hirdettem ígét, este Szenczy Sándor és Rácz Lajos szolgált. Felhívásukra harmincan előjöttek a mindössze 150 tagú gyülekezetből, jelezve, hogy szeretnének megerősödni az Úrban, valamint a szolgálatban, és hogy szívesen eljönnének Magyarországra is szolgálni. Ugyanúgy és ugyanazt mondtuk ott is, mint itthon, de azokra a testvérekre ez egészen más hatással volt. Nagyon nagy várakozással voltak az Úr üzenete, a szolgálatok iránt.

– Utunk másik kiemelkedő állomása Richmond volt (november 5.), ahol *dr. Jerry Rankin*, a Külmissziós Társaság elnöke fogadást adott a magyar küldöttség tiszteletére. Ezen az alkalmon részt vett a Déli Baptista Szövetség Külmissziós

Társaságának (FMB) mintegy ötven vezetője, és az elnök kérésére beszámoltak munkájukról. Körülbelül hatezer főállású misszionáriusuk van, és csaknem tízezer önkéntesük az egész világon. A richmondi központ olyan különleges technikai eszközökkel van felszerelve, hogy pl. ha egy misszionáriusuknak a világ bármely pontján gondja van, egy percen belül a richmondi központon keresztül a világon minden munkatársuk tudja. Folyamatos imalánc működik a misszionáriusokért. Átadtuk a jubileumi emlékérmeket és köszöntéseket, és fölvetődött egy partnership-kapcsolat létrehozásának gondolata Texas és Magyarország között.

– Másnap a BWA központi székházában imaközösségen vettünk részt, ahol a ház minden dolgozója jelen volt. Az imaórát én tartottam, majd beszámoltam az itthoni munkáról. Csak a misszió érdekelte őket! Külön találkoztunk Paul Montacute-val, a Baptista Világsegély (BWAid) igazgatójával, akivel a kelet-európai segélyezési lehetőségekről beszéltünk, valamint arról, hogy segítenének abban, hogy kész amerikai templomokat építsünk föl Magyarországon. Ők a költségek 50 %-át vállalnék, és a másik felét a helyi misszióknak kellene finanszíroznia. Három ilyen templom felépítésére van lehetőség Európában, szeretnénk, ha mindhárom a miénk lenne. Reményeink szerint Kecskeméten lenne az egyik, Budapesten vagy környékén a másik és egy a Dunántúlon. Minden a gyorsaságunkon múlik! Külön beszélgettünk a BWA női munkájáért felelős Rhonda O'Dell-lel a magyarországi női munka erősítéséről, valamint a sajtó vezetőivel. Érdeemes megemlíteni, hogy a BWA negyedévenként megjelenő lapját, a „Baptist World”-öt, egyetlen hölgy szerkeszti, és maga végzi az összes egyéb szerkesztői munkát is.

– November 8-án látogatást tettünk a Maryland és Delaware Államok Baptista Szövetségénél. Testvéreink örömmel számoltak be a moldovai baptistákkal folytatott közös missziójukról, melynek tapasztalatai bátorítást nyújtottak, különösen a cigánymisszióban. A szövetség missziói énekkara meghívásunkra jövő év nyarán ellátogat Magyarországra.

– A hazaindulásunk előtti napot a Poolesville-i Baptista Gyülekezetben töltöttük, ahol délelőtt én hirdettem igét. Délután a Round Hill-iben pedig Szenczy Sándor és Rácz Lajos szolgált.

– *Amerikából hazatérve mi az a konkrét dolog, ami megfogalmazódott Almásitestvérben egyházunk és misszióink megújulása szempontjából?*

– Nagyon nagy szükség lenne hamarosan egy olyan lelkipásztor-konferenciára, ahol a testvériség együtt gondolkodhatna a misszió megélénküléséért. De a megújulás akkor igazi, ha senki sem marad ki belőle, mert aki mégis kimarad, az többnyire ellenszurkoló lesz; mindig a problémákat látja, a kockázati tényezőket mérlegeli, és nem lép egyet sem, mert az veszélyes. Isten nem ilyen jellegű óvatosságra hívott el bennünket! (BH 1996. 420–421. old. – F. A. –)

Bárányok csak bárányoktól születnek

Május 19–24-ig egy fontos nemzetközi evangélizációs konzultációt rendezett a Billy Graham Evangélizációs Társaság.

A Billy Graham Training Center Észak-Karolinában Asheville közelében a Blue Ridge-hegység egyik festői völgyében épült egy 1500 holdnyi természetes parkká

fejlesztett területen. A szinte teljesen új továbbképző központ épületei között me-redek sétatutak és szerpentinek kígyóznak rózsaszín, fehér és piros virágú rodo-dendron, meg hortenziabokrok között. A béke, a tisztaság szelleme lengi körül a tájat és a konferencia résztvevőit, szervezőit.

Több mint 60 országból mintegy 180 résztvevő (több mint 200 egyház és egy-házi szervezet képviselőjében) hallgatta reggel 8-tól este 10-ig az értékesebbnél értékesebb beszámolókat, előadásokat, amelyek a program gerincét képezték, de természetesen jutott idő az áhítatokra, közös éneklésre, a csoportbeszélgetésekre. A téma a világevangelizáció volt. Kontinensenként, országoként más és más módszereket találhatunk, de az Úr misszióparancsa elől egyetlen ország egyetlen egyháza sem térhet ki.

Jó volt hallani, hogy a Billy Graham Evangélizációs Társaság nem hisz a tömeg-evangelizációkban, hanem pontosan tudja, hogy az evangélium terjedéséhez alapvetően két ember kell: az evangélista és a segítségre, mentésre szoruló bűnös ember.

Bob Williams, a társaság nemzetközi igazgatója ezt a maga életéből vett példával világította meg. Elmondta, hogy nem jó úszó. Egy alkalommal begörcsölt a medencében. Felesége és a barátai ott ültek a medence szélén. Beszélgettek. Amikor először feldobta a víz, még tudott segítségért kiáltani, de nem hallották meg. Amikor másodszor történt ugyanez, már alig tudott kiáltani. Amikor aztán valaki kimentette, nem kérdezte tőle, hogy ki, hogy „milyen vallású”. Az ő számára az életet jelentette az az „idegen”. Vajon meghalljuk-e a haldoklók kiáltását? Rokonaink, gyermekeink, szüleink kiáltását? Azokét az „idegenekét”, akikért az Úr meghalt, s akiket ránk bízott?

A társaság csak egy eszköznek tekinti magát Isten „szerszámos ládájában”. Isten, Jézus Krisztus a Szentlélek által nem tömegeket szólít meg, hanem egyes embereket. Akkor is ez kell hogy történjék, ha az evangélista tömeg előtt hirdeti az igét. A bárányokat bárányok „szülik”, nem pásztorok. A gyülekezetek tagjai nélkül, „bárányok” nélkül nem képzelhető el a misszió. A meddő bárányokból álló nyáj megöregszik és elpusztul. Persze azt sem szabad elfelejteni, hogy a lelki-pásztor is bárány!

Augusztinusz mondta, hogy az üres templomokban nincs jelen Isten, de az is igaz, hogy nem bizonyíték Isten jelenlétére a tele templom sem. Mégis törekednünk kell arra, hogy egyre több embert szólítsunk meg. Billy Graham 1973-ban a dél-koreai evangélizáció záró alkalmán egymillió-százezer ember előtt prédikált. A történelem során az volt a legnagyobb tömeg, amely valaha is összejött vallásos összejövetelre igét hallgatni. Ennek ellenére sem mérhető számokban a siker. Az ún. „siker-teológusoknak” és „siker-evangélistáknak” figyelniük kellene arra, hogy a Bibliában egyetlenegyszer fordul elő a siker mint ígéret, ennek feltétele pedig: az Ige, a Biblia tanulmányozása és megtartása (Józsúé 1:8).

Hogy indult Billy Graham? Úgy, hogy egy farmer 1934-ben, Észak-Karolinában nagy nehezen megengedte, hogy a barátai ébredésért imádkozzanak a házában. Isten úgy hallgatta meg az imát, hogy megtért a farmer fia. Ez a fiú volt Billy Graham.

Henry Halley 24 évet töltött az amerikai hadseregben mint katonatiszt, 30 éve az evangélizációk szervezője. Beszélgettem vele. Többek között ezt mondta: „Nem

tudom, melyik katonaság volt a nehezebb”. Előadása végén elővett a zsebéből egy márványgolyót, amelyen a kontinensek voltak kiábrázolva. Elmondta, hogy mindennap a kezébe veszi ezt a kis golyót, és imádkozik az egész világért, közben arra gondol, hogy Isten így tartja a földgolyót a kezében.

(Azóta a szigetszentmiklósi gyülekezetben mindenki kapott ajándékba egy üveggolyót, aki vállalta, hogy naponta imádkozik a misszióért.)

Az evangélikáció életmentés. Nem tehetünk sokat annak érdekében, hogy Krisztus széttöredezett teste, az egyház egységesebb legyen. Csak megjegyzem, hogy jelenleg mintegy 22.000 protestáns egyházi szervezet van a világon. Azért viszont igen, hogy a mellettünk fuldoklót kimentsük, azt a valakit, akit konkrétan ránk bízott az Úr.

A gyülekezeteknek olyan vezetőkre van szükségük, olyan diakónusokra, presbiterekre, akik rendszeresen olvassák a Bibliát, komoly imaéletük van, hajlandók tanulni a missziót, és mindig, minden gyülekezeti alkalmon ott vannak.

Hitre, reményre, bizalomra van szükségünk. Ne azt mondd, hogy a pohár félig üres, hanem azt, hogy félig tele van! Ugyanazt az imaházat lehet „félig üresnek” vagy „majdnem megtelt”-nek látni. Ez szemlélet kérdése...

A kinttartózkodás és az út költségeit teljes egészében a Billy Graham Evangélikációs Társaság fedezte.

Most nem folytatom a beszámolót, de talán még visszatérek a kétség kívül bátorító, erősítő konferenciára. Remélem, hogy ez az írás is bátorít némelyeket. (BH 1997. június 15. – A. M. –)

A Baptista Világszövetség Főtanácsülése – Vancouver, Kanada

Július 3–9-ig a világ 7 legszebb városa között emlegetett Vancouver adott ott-hont az 1905-ben létesült Baptista Világszövetség rendes évi főtanácsülésének. A Csendes-óceán partján British Columbia „fővárosa”, még júliusban is hófödte hegykoszorúval övezve, lenyűgöző látvány. A városhoz közeledve azon gondolkodtam, lesz-e egyáltalán egy repülőtérenyi hely a leszállásra. Volt, sőt egy városnyi is.

Igyekszem élvezhető beszámolót írni, ezért néha apróságnak tűnő dolgokat is megemlítek, de nem untatom az olvasókat a reggel 8.30-tól este 10-ig tartó plenáris és szekcióülések részleteivel. A Baptista Világszövetség és amerikai magyar testvérek jóvoltából – akik mind a rámai konferencia, mind a főtanácsülés összes költségét fedezték – egyházunkat ez az út anyagilag nem terhelte.

A vancouveri nemzetközi repülőtér kápolnájában (merthogy jobb repülőtereken ez természetesen van) az ügyeletes lelkipásztor, egy kedves fiatalember fogadott, helyel, üdítővel kínált, érdeklődött az út felől meg a magyar misszióról, majd „átadott” egy palesztin származású testvérnek, aki a First Baptist Church diakónusa, önkéntes segítő. *Saad Zarifek* Gázából került Kanadába. A repülőtérrel ő vitt a szálláshelyre saját kocsiján. Az YMCA feliratú jókora épület a Fiatal Keresztény Férfiak Szövetségének oktatási centruma. Borzási Gyu-

la testvérrrel, a Romániai Magyar Baptista Szövetség főtítkárával kerültünk egy szobába.

A főtanácsülésen egy-egy országot vagy szövetséget rendszerint egy-egy személy képvisel. Világkonferenciát általában öt évenként rendez a világszövetség, főtanácsülést évente. Az ülést megelőzően, de a plenáris ülések között is folytatódik a különböző szakbizottságok és régiók tanácskozásainak sora. A főtanácsülés nem valamiféle seregszemle, hanem munka. Természetesen nagy jelentőségű a találkozás is. A helyi legnagyobb gyülekezet lapja címdoldalon ezt a szöveget hozta:

„Welcome! World Baptist Leaders” – Üdvözljük a világ baptista vezetőit! A cikk így kezdődik: „Már úton van az a mintegy 700 küldött a Baptista Világszövetség főtanácsülésére Vancouverbe, akik az Első Baptista Gyülekezet vendégeiként tanácskoznak 189 tagszövetség és mintegy 100 millió baptista hívő képviseletében...”

A világszövetségben két magyar baptista Szövetség van, a magyarországi (1905 óta mint egyike az alapító tagoknak) és a romániai (1991 óta), de találkoztunk pl. magyar származású kanadai küldöttel is.

Az ún. Opening dinner szombat este volt a belvárosi kultúrpalotában. Ezt megelőzően szabadtéri zenés bemutatót tartottak őslakos indiánok, majd hárfahangok mellett vonult a vendégsereg a fogadás színhelyére. Az ünnepi megnyitó alkalmon felszólalt Vancouver polgármestere és természetesen dr. Fanini elnök és dr. Lotz főtítkár testvér is. A pompásan feldíszített hatalmas étteremben egy-egy kerekasztalnál kilencen ültünk, a lehető legváltozatosabb ülésrendben, azonban minden asztalnál volt két-három vancouveri testvér, akiknek az volt a feladata, hogy éreztessék a szeretetet a messziről jött vendégekkel. A mi asztalunknál egy dél-afrikai, egy kanadai és egy angliai házaspár mellett egy amerikai (Virginia) misszionárius ült, aki többször járt már Magyarországon. A kellemes és hasznos asztali beszélgetést időnként a kórus éneke vagy egy-egy köszöntés szakította meg.

Vasárnap délelőtt 23 baptista gyülekezet istentiszteletein vettek részt a küldöttek. Borzási testvérrrel a főtanácsülést vendégül látó Első Baptista Gyülekezetben voltunk. Itt *Dr. Noel Vose*, a Baptista Világszövetség korábbi ausztrál elnöke prédikált. A zsúfolásig megtelt templomban együtt úrvacsoráztunk azokkal, akik az előző vasárnapon merítkeztek be.

Vasárnap este 7–9-ig tartott az úgynevezett BWA Rally az Orpheum Színházban. A századelőn épült különleges terem leginkább a Zeneakadémia nagytermére emlékeztet, de 2500 ülőhelyes. Erre az alkalomra bérelte ki a szervező gyülekezet. Az evangéliumi énekek mellett hangszeresek, bizonyágtételek hangoztak, majd Fanini testvér zánkaihoz hasonló gyűjtő igehirdetése. Amikor az elnök azt kérte, hogy menjenek előre azok, akik újra odaszánják életüket Krisztusnak és többet akarnak tenni az Úrért a baptisták nagy családjában, elindult a tömeg. Végül az egész gyülekezet igyekezett volna előre, de természetesen erre nem volt hely, így az álló testvériségre kérte az Úr áldását a braziliai elnök. Felemelő és megható érzés volt együtt hallgatni az üldöztetésekről és a győzelmekről szóló híreket. Az egyik afrikai üldözött vezető ezt mondta: „We are hopeless, but not helpless!” Ezt magyarra fordítani csak jó költő tudná úgy, hogy megmaradjon a pon-

tos mondanivaló, a ritmus és a szójáték. „A helyzetünk reménytelen, de nem vagyunk segítség nélkül”. Egy indiai vezető elmondta, hogy az előző vasárnapon 96 új hívőt merített be.

Természetesen a legszínompásabb mozzanat a nemzeti zászlók „bevonulása” volt. A régi vasárnapi iskolai ének jut ilyenkor az ember eszébe: „Sárga, fehér, fekete, mind kedves Őelőtte...”

Hétfőn reggel 8.30-kor plenáris üléssel kezdődött a főtanács munkája. Szeretném kiemelni Fanini testvér elnöki jelentéséből, amely mindössze négy és fél oldal volt, azt a több mint fél oldalnyi beszámolót, amelyet Magyarországról írt, s amit szó szerint föl is olvasott. Kivonatossan idézem:

„...Belorussziából érkezünk Magyarországra. A leszállás után közvetlenül Zánkára, egy kisvárosba, egy volt kommunista ifjúsági- és gyermektáborba indultunk. A hotel előterét zászlók szegélyezték, köztük Brazíliaé is.

A baptista hívők azért látogattak el ide egész Magyarországról, hogy megünnepeljék a magyarországi misszió 150. évi jubileumát. Az ünnepség főcíme a 34. zsoltárból vett idézet volt: 'Nagy a te hűséged!' Utunk legfelemelőbb pillanatait éltük át. Szombat este a sportcsarnok teljesen megtelt. Az ötszáz tagú tökéletesen képzett kórus által előadott énekek között hallhattuk például az 'Ó, mily hű barátunk Jézus' kezdetűt. Az estét Händel 'Halleluja Kórus'-a zárta.

A vasárnapi istentiszteleten ismét ígét hirdettem, melyet élő egyenes tv-adásban sugároztak több európai országban. A közösség csodálatos pillanatai voltak ezek, és sokan döntöttek Krisztus követése mellett.

Visszatérve Budapestre, találkoztunk Dr. Platthy Iván államtitkárral, Dr. Almási Mihály, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke és Győri Kornél főtitkár társaságában. Az államtitkár intelligens, jó kedélyű, nyugodt ember. Beszámolt a vallásszabadságról, az állam és az egyház szétválasztásáról és a baptisták különleges szerepéről. Két kérésünk volt felé: kértük, hogy imádkozzunk együtt, és készítsünk egy közös fényképet.

A magyarok művelt és vendégszerető nép. A kétmillió lakosú Budapest ezeréves múltja tekint vissza. A magyar nyelv a japán és a kínai után a legnehezebb. Magyarország lakossága tízmillió fő. Az országban 11 000 baptista él 280 gyülekezetben. Budapesten 19 gyülekezet van. Működik teológiai szeminárium 200 hallgatóval...”

Eddig az idézet. Mi tagadás, jó volt hallgatni a beszámolót; az elnök testvér egyetlen országgal sem foglalkozott annyit, mint a kis Magyarországgal. Talán azért, mert a felesége magyar származású?!

A nőszövetség elnökei kontinensenként számoltak be a misszióról, és egy különös jelenetet adtak elő fehérbe öltözve, hófehér galambok „társaságában”.

Hétfőn az európai vezetők külön is tanácskoztak számos fontos kérdéstről.

Alkalmunk nyílt természetesen arra is, hogy a nemrégiben megválasztott vezetőket megismerjük, és hogy kétoldalú megbeszéléseket folytassunk. Így tárgyaltam az Ukrán Baptista szövetség elnökével és főtitkárával a kárpátaljai magyar misszióról, és megegyeztünk abban, hogy hamarosan látogatást teszünk náluk. Előkészítettük az angliai partnership legközelebbi teendőit, amelynek írásba foglalására Horvátországban kerül sor az ősz folyamán. Meghívtam Magyarországra az angol szövetség főtitkárát, Dr. David Coffey testvért, aki a meghívást

örömmel elfogadta. Természetesen sokat beszélgettünk az erdélyi gyülekezetekkel való kapcsolatáról is, és sorolhatnám. Fontos téma volt az új imaházak építésének segítése. Kecskeméten és másutt is mód nyílhat az előre gyártott imaházak módosított, a helyi viszonyokhoz alkalmazott változatainak a megépítésére is. A világszövetség nagyra értékeli a Magyar Baptista Szeretetszolgálat és a Napsugar Gyermeatmentő Alapítvány munkáját. Ez utóbbira Fanini testvér jelentése is kitért. Sokat beszélgettem virginiai testvérekkel, akik szeretnék tovább is segíteni Tahti tábor fejlesztését.

Néhány érdekesség: bizonyára nem fordult még elő a BVSZ történetében, hogy a hivatalban levő elnök három korábbi elnököt üdvözölhessen. Dr. Fanini testvér a szószerkhöz hívta *Dr. Duke McCall*, Dr. Noel Vose és *Dr. Knud Wümpelmann* korábbi elnököket, és Dr. Denton Lotz főtitkárral együtt meleg szeretettel köszöntötte őket. Duke McCall testvér elmondta, hogy 1931-ben volt először világszövetségi gyűlésen Prágában, Noel Vose 1970-ben Tokióban, Knud Wümpelmann pedig 1947-ben Koppenhágában. Duke McCall úgy látja, hogy a jövő században növekedni fog a baptista közösség. Noel Vose szerint 1905 óta, amikor a világszövetségnek 6,5 millió tagja volt, folyamatos a növekedés. Ma 100 millió baptista hívőt tartanak számon. Knud Wümpelmann szerint a jövő század bemerítő közössége a baptista lesz – különösen az ún. harmadik világban. Dr. Fanini hivatalban levő elnök 1957-ben volt először világszövetségi ülésen.

Örömmel vettük, hogy Kuba is képviseltette magát, és hogy ottani testvérünk elmondta: „Nem tudjuk, mi történt, de szabad evangélizálni, még az utcákon is.”

Nigériában néhány év alatt másfél millióra emelkedett a baptisták száma, és mintegy 1000 teológiai hallgató van.

A záró áhítatban Dr. Fanini elnök Jákób kútjáról beszélt, amely nemcsak a „tegnap kútja”, hanem a „holnap kútja” is. 2000 évvel az Úr Jézus ottjárta előtt „ásták”, 2000 éve ivott a vízből a mi Urunk, de ma is friss forrásvíz buzog benne. A múlt, a jelen és a jövő összetartozik. Az élő víz Jézus ajándéka. Ássunk kutat a jövőnek! Újra megismételte fölhívását: 2000-ig minden baptista legalább egy személyt vezessen az Úrhoz!

Adja a mindenható Isten, hogy fölbuzdulva az Ő igéjén és csodáin, itt e hazában is megtegyünk mindent az evangélium győzelmes előre haladásáért! (BH 1997. 248–249. old. – A. M. –)

Nemzetközi Tanító Szolgálat

1997. október 18-án került sor Budapesten az International Teaching Ministry (ITM) európai központjának avató és megnyitó istentiszteletére. Az oktató szolgálat irodahelyiségei és vendégháza Budapesten, a Baptista Teológiai Akadémia udvarán kap helyet, miután a munkatársak közel egy évet az Aradi utcai központi székházban dolgoztak.

Ahogy azt Roger D. McCasland, az ITM nemzetközi elnöke üdvözlő beszédében elmondta, évek óta tervezték az MBE-vel való együttműködést, és imádkoztak érte. Ez végül is 1996-ban valósulhatott meg dr. Almási Mihály egyházelnök közreműködésével.

Az ITM szolgálatának három területe van. Ezek közül az első a Minden Korosztály Bibliaiskolája, melynek keretében hat korcsoportban folyik az oktatás az ország csaknem valamennyi gyülekezetében. A második terület a baptista lelkipásztorok anyagi támogatási rendszerének kidolgozása, és a harmadik a nagy misszióparancs-szolgálat, amely új gyülekezetek plántálását jelenti.

Miután az egybegyűltek közösen elénekelték a „Hűséged végtelen” című éneket, John Littlejohn, az ITM vezetőségi elnöke üdvözölte és bemutatatta a tiszteletbeli vendégeket. Közöttük jelen volt a Miniszterelnöki Hivatal képviselőjében *Egyed Judit* kormányfőtanácsos, valamint számos külföldi vendég Szibériától a Bering-szoroson át az Egyesült Államokig. Az ünnepi beszédet Dr. Gerzsenyi László, az ITM magyarországi vezetője mondta el, majd dr. Almási Mihály szövetségi elnök emlékezett vissza a tanító szolgálat indulására. Megköszönte az ITM anyagi áldozatvállalását, mellyel jelentősen hozzájárul a teológia újjáépítéséhez. Örömet fejezte ki abból az alkalomból, hogy az ünnepségen Romániából, Ukrajnából, a Vajdaságból, Oroszországból, Angliából és az Egyesült Államokból is a legmagasabb szinten képviselték a testvérközösségeket. „Európa és a világ túl kicsi ahhoz, hogy a baptisták és az emberek ne értsék meg egymást” – mondta. A külföldi testvérközösségek képviselői kivétel nélkül átadták köszöntésüket. A nagy-britanniai Világevangélizációs Társaság igazgatója a misszióval kapcsolatban idézte kissé paradox módon Churchill szavait: „Ez nem a vég kezdete, de talán a kezdet vége!”

A BTA főigazgatója, dr. Almási Tibor „jó házasságként” utalt a teológia elméleti és gyakorlati oktatása, valamint az ITM között létrejött kapcsolatra. A macedóniai keresztyének példáját említve – „nem csak azt tették, amit reméltünk, hanem először önmagukat adták az Úrnak és adták nekünk, az Isten akaratából” – köszönte meg az ITM anyagi támogatását.

A megnyitó istentiszteletet a Baptista Teológiai Akadémia ének- és zenekara, valamint *Meláth Andrea* szólóéneke gazdagította áldásokkal.

Az alkalom végén a magyarországi munkatársakat Roger D. McCasland testvér avatta fel, akiknek egy emléklakettet is átadott ezen alkalomból. Zárószavában elmondta, mi az a három dolog, ami akkor történik, amikor testvérek vannak együtt: Isten felmagasztalása; testvéreink megáldása lelki és fizikai szükségleteink betöltésén keresztül; és miközben adunk, mi is az áldás részesei vagyunk.

Másnap Nagyváradon avatták fel a romániai ITM központot. (BH 1997. 360. old. – F. A. –)

Az Európai Baptista Szövetség Főtanácsülése

A horvátországi Novi Vinodolskiban, 1997. szeptember 24–27-ig került sor az Európai Baptista Szövetség szokásos évi Főtanácsülésére. Magyarországot dr. Almási Mihály szövetségi elnök, dr. Szabó Zoltán gazdasági igazgató és Pátkai Béla missziói titkár képviselte.

– *Hogyan alakul a baptista misszió napjainkban Európában?* – kérdeztem Almási testvért.

– Ezen a tanácsülésen vettük föl az 50. országot a szövetségbe (Macedónia) és az 51-ediket (Albánia), valamint társult tagként az 52-ediket (Málta). Megje-

lentek a muszlim háttérű és a cigány baptista gyülekezetek. Különleges kérdéseket vet föl – az előzőeken túl – pl. a szövetséghez tartozó Izráel, ahol kizárólag arab gyülekezetek vannak. A teológia feladata, hogy biblikus válaszokat adjon a mai élet kérdéseire itt Európában is.

– *És mi a helyzet az ortodox országokkal?*

– Az ortodox világban nem tűntek el a politikai és a kulturális meghatározottságok. Az ortodoxok nem csak a protestáns – köztük a baptista – misszióknak okoznak komoly gondot, de a római katolikusoknak is. A probléma, amely az államegyházi struktúrából fakad, csak növekszik azáltal, hogy az ortodox központok, pl. Moszkva és Bukarest, a különbözőségek ellenére is próbálkoznak erők egyesítésével. Mindenütt igen komoly gondot jelent ez a baptista evangélizáció szempontjából is.

– *Hallhatnánk valamit a teológiai képzésről?*

– Nem számolva a számtalan levelező és esti iskolát, tanfolyamot, jelenleg Európában 45 baptista teológiai szeminárium, főiskola, ill. akadémia működik. Ez a szám folyamatosan nő. A korábbi koncepciókon túllépett az idő. Egyáltalán nem biztos pl., hogy a Prágai Nemzetközi Baptista Szeminárium betöltheti azt a küldetést, amire létrejött. A jövő sokkal inkább a nemzeti teológiai intézményeké.

– *Úgy tudjuk, hogy választásra is sor került.*

– Valódi választásra nem, csupán arról van szó, hogy dr. Theo Angelov elnök testvérnek lejárt a mandátuma. Tőle elbúcsúztunk és beiktattuk szolgálatába a helyébe lépő korábbi alelnököt, dr. David Coffey testvért, aki egyben a Nagy-Britanniai Baptista Szövetség főtitkára.

– *Hogyan alakulnak a külkapcsolataink?*

– A Nagy-Britanniai Baptista Szövetség vezetőivel aláírtam egy hosszú távú együttműködési megállapodást, amelynek szövegét hamarosan közöljük a Béke-*hírnökben*. Fölújítottuk kapcsolatunkat az American Baptist Church (korábban Északi Baptista Szövetség) nevű szervezettel. Európai képviselőjük még az ősz folyamán hozzánk látogat.

Az angol baptista vezetők – köztük dr. David Coffey – jövő év márciusában jönnek hozzánk. Számos egyéb kétoldalú megbeszélést is folytattunk, köztük az ukrán, az orosz, a román, a cseh és a szlovák vezetőkkel.

A konferencia igen jó légkörű volt, áldásos közösségi alkalmakkal. A legmagasabb szinten képviseltette magát a Baptista Világszövetség is. Ezúton szeretném átadni az új elnök testvér és dr. Karl Heinz Walter főtitkár testvér szívélyes jókívánságait a Békehírnök olvasóinak is. (BH 1997. 365. és 370. old. – F. A. –)

Ünnepi beszéd a Baptista Világszövetség vasárnapján (1999. február 7., Kispest)

Mottó: „...hogy mindnyájan egyek legyenek úgy, ahogyan te, Atyám, énbenem, és én tebenned, hogy ők is bennünk legyenek, hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél engem.” (Jn 17:21)

Miről kellene inkább szólni a Baptista Világszövetség vasárnapján, mint az egységről. Mielőtt azonban az ige fényében – Jézus tanítása szerint – szemügyre vennénk, mit is ért a mi Urunk egységen, néhány adatot magáról a világszövetségről szeretnék közreadni.

Ma a legnagyobb protestáns tömörülés a világon a baptista közösség. Ha mindazokat számoljuk (gyermekek, családtagok, barátok), akiket a protestáns statisztikák figyelembe vesznek, Nilson do Amaral Fanini elnök testvér szerint több mint 200 millióan vagyunk.

A századforduló az egyházi világszövetségek megalakulásának ideje. A Baptista Világszövetség 1905-ben Londonban alakult meg, ahol magyar testvéreink is ott voltak. A 2000-es világkongresszus Melbournben lesz január első napjaiban. A világszövetség központi irodája Washingtonban van. 1996 novemberében jártam utoljára a világszövetség központjában. A vezető testvérek mindennap összejönnek egy félórára imádkozni. Akkor engem kértek az áhítat megtartására. Mindenki imádkozott a világon bárhol élő baptistákért.

A misszió motorja az ima. Mennyit szoktunk imádkozni egymásért? Mi a több, a kritika, a bántás, a rágalmazás vagy az ima? Az egység csak imádkozó hívők között jön létre!

Ez év júliusában Drezdában lesz a BVSZ főtanácsülése.

Nekünk, magyar baptistáknak szoros a kapcsolatunk a világszövetség vezetőivel: Dr. Denton Lotz főtitkár, Dr. Nilson Fanini elnök testvérral. A legszorosabb kapcsolatunk azonban a Baptist World Aiddel van. Paul Montacute rendszeresen kér segítséget a Magyarországi Baptista Egyháztól.

Az ő kérésére segítettünk Bulgáriában, Albániában, Ukrajnában élő baptista hittestvéreinknek. A világszövetség megbízásából utazott – szinte titkos küldetésre – Szenczy Sándor testvér Groznijba, Csecsenföldre. Jelenleg a Pentagon szervezésében Amerikában egy konferencián vesz részt, ahol két fő képviseli Európát. A téma a menekültek segélyezése.

Beszélhetnénk a világszövetség segélyeiről, amelyek a kárpátaljai és a felső-Tisza-vidéki árvíz kapcsán érkeztek, arról, hogy néhány hete vásároltunk egy házat Kárpátalján, azonban most inkább a legfrissebb eseményekről olvasok el egy pársoros cikket.

„Magyar segély Csecsenföldnek

Visszatérhetnek a nyugati missziók is

Hétfőnapos szünet után a Magyar Baptista Szeretetszolgálat volt az első külföldi segélyszervezet, amely humanitárius segélyt juttatott el Csecsenföldre – közölte a Népszabadság moszkvai tudósítójával Szenczy Sándor lelkész, a szolgálat igazgatója. A 13 ezer dollár értékű szállítmány két ütemben az elmúlt szombaton és vasárnap jutott el Groznijba, ahol szétosztották. Szenczy Sándor szerint ez 'folyosónytás', próbaút volt, amelyet a lehetőségek függvényében továbbiak követnek.

Remélik azt is, hogy sikerük példát ad a Csecsenföldről kivonult 15 missziós szolgálatnak, és azok egy része – akár a most kipróbált módszerrel – visszatér a kaukázusi köztársaságba.”

(Népszabadság, január 29.)

Ima – egység – segítség!

Milyen egység? Tökéletes, amilyen az Atya és a Fiú között van.

Miért? „Hogy elhiggye a világ, hogy Te küldtél engem!”

Az evangélizáció kulcsa az egység.

Másként nem hisz nekünk a világ! De nem is az a fő baj, hogy a gyülekezet elveszti a hitelét, hanem az, hogy az emberek nem fogadják el Jézust mint Messiást.

Egység – családban – gyülekezetben! – Nem protokoll mosoly, nem nyájaskodás, nem színjáték, nem programok, nem közösségesdi és nem szövetségesdi kell, hanem szent egység.

A Jelenések könyvében az Úr az efézusiaknak azt rója föl, hogy elhagyták az első szeretetet.

Ahol nincs szeretet, ott nincs Isten. – Ahol szeretet-hiány van, ott Isten-hiány van!

Ahol pedig nincs jelen Isten, ott csak hamis istentiszteleteket lehet tartani, amelyeket utál az Úr!

Isten nélküli istentisztelet?! Igen. Sajnos van ilyen!

Mi a megoldás? Térj meg! Az előző cselekedeteidet cselekedd! Vissza az Úrhoz!

1999 – a Biblia és a misszió éve. 10.000 db Bibliát szeretnénk Magyarországon szétosztani. Nem akárkiknek, hanem csak komoly érdeklődőknek. Misszió, evangélizáció.

Bűnbánat, ima, bűnbocsánat, alázatos szolgálat, szeretetteljes egység nélkül mindez ábránd.

Adja az Úr, hogy e lelki-szellemi megújulás, megtérés nyomán mind a Magyarországi Baptista Egyház, mind a Világszövetség tervei megvalósuljanak az Úr akarata szerint! (BH 1999. 61. old. – A. M. –)

Baptisták Magyarországon

A lengyel baptisták színes magazinja fényképes interjút közölt szövetségünk elnökével. Ebből közlünk részleteket.

– „Gyakran hallunk országaink baráti kapcsolatáról, de nem sokat tudunk egymásról mi baptisták. Ez ünnepi találkozásunkon hadd kérdezzek a magyarországi baptisták családjáról!

– Ez így van. Az utóbbi években nem volt igazán semmilyen kapcsolatunk a Lengyelországi Baptista Egyházzal, és érdemes volna ezen a helyzeten változtatni. Most pedig néhány szót rólunk, a Magyarországi Baptista Szövetségről. 1996-ban ünnepeltük országunk 1100 éves és a magyarországi baptizmus 150 éves jubileumát...

– *Országaink nagyon dinamikus változásokat élnek át, amelyek új problémákat hoznak magukkal. Ezek nem múlnak el nyomtalanul az egyházi életben sem. Milyen új problémákkal találkoztok a magyar baptisták életében?*

– Szerintem a legfontosabb probléma a gyülekezeti „demokráciával” kapcsolatos. Az országunkban történt demokratikus változások hatására egyes helyi gyülekezetek mindenkitől függetlenné akarnak válni. A probléma lényege ebben összegezhető: Vajon a gyülekezetek együtt akarnak-e munkálkodni a Szövetségben vagy nem?

Vannak gondjaink a karizmatikus mozgalommal is, hiszen a látványos és gyakran érzelmekre ható karizmatikus tevékenység vonzó a fiataloknak. Ezért első helyen álló missziós feladata Szövetségünknek, hogy a Biblia alapján oktassuk a gyermekeket és fiatalokat, valamint továbbképezzük a lelkipásztorokat és lelki vezetőket. Az evangélizálás fáradságos munka, hiszen az emberek inkább a 'kényelmes evangéliumot' keresik, amit sokszor fontosabbnak tartanak, mint magát az üdvösséget.

– *Ami nyilvánvaló, a Magyarországi Baptista Szövetség elnökének funkciója nem az egyetlen felelősséged...*

– Igen. 1981 óta szemináriumunkban a rendszeres teológia tanszékvezető tanára vagyok. Alelnöke vagyok a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának és a Magyar Bibliatársulatnak. Írtam néhány könyvet a rendszeres teológia és az ekléziológia tárgyában. Sokszor úton vagyok, hogy meglátogassam a gyülekezeteket, amelyek pásztoraikkal együtt segítséget és tanácsot kérnek...

– *Milyennek tűnik a Szövetség kapcsolata a többi egyházzal és a magyar állammal az új rendszerben?*

– A Magyarországi Baptista Egyház tagja az Ökumenikus Tanácsnak. Általában jó a kapcsolatunk az egyházakkal, különösen az evangéliumi közösségekkel. Jelenlegi kapcsolatunk az államvezetéssel kielégítő. A kormánynek jó véleménye van egyházunkról, aminek különös lendületet adott Jimmy Carternek, az USA egykori elnökének nemrég látogatása – ez előbbre vitte a világ baptistáinak ügyét, és a népek egymáshoz való közeledését.

– *Értesültem róla, hogy feleséged, Mária az egyházi szolgálatban egy különösen érdekes területen dolgozik.*

– Igen, mindenekelőtt nekem csodálatos segítségem és munkatársam, aki egy komoly hívő családból származik. A gyermekmentés ügyében egy otthont hoztunk létre azért, hogy megakadályozzuk az abortuszt azok esetében, akik nem akarnak gyermeket. Feleségem a vezetője ennek a misszióknak...

– *Mi lehetne a magyar baptista elnök vágya és a legnagyobb kívánsága?*

– Legmélyebb vágyam az, hogy tovább erősödjék az evangélizálás és diakónia – vagyis a szükségben levők gyakorlati megsegítése. Ha áldást akarunk és eredményre számítunk ebben a munkában, mindenekelőtt az egyház egységére van szükségünk. Minden jel arra mutat, hogy az Úr Jézus hamarosan eljön, már nagyon kevés időnk van, és még igen sok a tennivaló. Újuljon meg a kapcsolat a magyar és lengyel baptisták között! Ezt erősítheti a Wroclaw-i Európai Kongresszus is a nyár folyamán fontos főtémájával: 'Jézus Krisztus a jövőbe vezető híd!'

– *Köszönöm a beszélgetést."*

(A képes kétoldalas riport megjelent a lengyel baptisták Stovo Prawdy című színes magazinjában. Vö. BH 1999. 93. old., ford. dr. G. L.)

Az Európai Baptista Szövetség 50. jubileumi főtanácsülése Hamburgban

1999. szeptember 23–26-ig tartotta 50. jubileumi ünnepi főtanácsülését az Európai Baptista Szövetség Hamburgban. Egyházunkat Dr. Almási Mihály elnök, Mészáros Kornél főtítká, Pátkai Béla missziói titká és dr. Szabó Zoltán gazdasági igazgató képviselte. Meghívott vendégként jelen volt Szcency Sándor, a Magyar Baptista Szeretetszolgálat elnöke, és Dobos Gábor, a szeretetszolgálat munkatársa. A Romániai Magyar Baptista Szövetséget Borzási Gyula főtítká és Vékás Zoltán alelnök képviselte.

Lehetetlen egy hetilap hasábjain részletesen beszámolni az eseményről, így csupán néhány fontos részletet emelek ki.

A Német Baptista Szövetség főtítká, *Eckhard Schaefer* a vendéglátó ország és az európai baptizmus bölcsőjének tekintett Hamburg testvérisége nevében köszöntötte a szokásosnál kétszer nagyobb ünnepi gyülekezetet.

Az 50 tagszövetség szinte hiánytalanul képviseltette magát. Hét plenáris ülésen és számos szekcióban folyt a munka a hamburg–schnelsen-i missziói központban, amelyhez egy remekül felszerelt hatalmas baptista kórház is tartozik.

A hatoldalal elnöki jelentésben Dr. David Coffey egy teljes oldalt szánt magyarországi útjai és a Magyar Baptista Szeretetszolgálat értékelésének. Külön üdvözölte a szeretetszolgálat elnökét, Szcency Sándor testvért, megköszönve többek között azt a segítséget is, amely nélkül nem tudott volna beutazni Jugoszláviába.

A plenáris üléseken összesen 20 jelentést terjesztettek elő, amelyeket a tanácsülés kivétel nélkül elfogadott. Szeretetteljes, építő légkör uralkodott az egész konferencián.

Szombaton este ünnepi istentisztelet keretében búcsúztunk a 10 éves szolgálat után nyugdíjba vonuló Dr. Karl Heinz Walter főtítká testvértől, akit október 1-től Theodor Angelov követ e tisztségben. Az új elnök *Ole Jorgensen* (Dánia). Az új alelnök pedig *Gregori Komendant* (Ukrajna). A központ Hamburgból Szófiába költözik.

Vasárnap délelőtt a Hamburgi Egyetem auditóriumában mintegy 800 résztvevő jelenlétében filmdokumentumok segítségével kísértük végig a szövetség 50 éves történetét. Ekkor került sor az új főtítká beiktatására is. Számos baptista vezető szólalt föl, többek között Dr. Denton Lotz, a Baptista Világszövetség főtítká, a 83 éves *Dr. David Russell* korábbi európai elnök és mások. A megható emlékezés, a szolgálatra történő kirendelés és imádság után együtt énekelhettük a világon mindenütt „baptista himnuszunk” nevezett éneket – mindenki a maga nyelvén –: „Áldott legyen a frigy, mely minket összeköt Krisztus által szeretetben, szilárd ez és örök.” (BH 1999. 329–330. old. – A. M. –)

BAPTISTA SZERETET- SZOLGÁLAT

Új utakon az ezredfordulón

Szenczy Sándor lelkipásztor különleges elhívást kapott Istentől a karitatív munkára. Néhány év óta – mint a szeretetszolgálat elnöke – szorosan együttműködik a Baptist World Aid, a Samaritan's Purse és más fontos világszervezetekkel. 2001-ben külön kötetben szeretnénk összefoglalni az alapítvány – immár nemzetközileg is elismert – tevékenységének történelmét. Itt csupán két írással – a Millenniumi albumban pedig néhány képpel – érzékeltetjük annak a munkának szerteágazó voltát, amelyet az alapítvány végez. Az egyik koszovói menekültek hazatérésének segítéséről, a másik vajdasági gyerekek magyarországi üdültetéséről szól.

Hazatért a koszovói menekültek első csoportja

Augusztus 12-én Malév különgéppel hazatért Magyarországról a koszovói menekültek első 135 fős csoportja. A gépen a menekültekkel együtt utazott Dr. Almási Mihály testvér, szövetségünk elnöke. Azt kértük tőle, hogy ossza meg olvasóinkkal tapasztalatait.

– a szerk. –

Reggel 5.30-kor találkoztunk a Ferihegy 2-es repülőtéren a Belügyminisztérium képviselőjével (Dr. Erdélyi István) és a Nemzetközi Migrációs Hivatal (IOM) vezetőjével (Szabados Argentína), hogy megbeszéljük a beszállás előtti utolsó teendőket. A Baptista Szeretetszolgálat képviselőjében jelen volt és velünk utazott Szenczy Sándor testvér, az HBAid vezetője feleségével (aki a mozgássérült gyerekek közötti munka fölmérése céljából jött), valamint az iroda munkatársa, *Szeri Hajnal*.

Ekkorra a menekültek mögött már egy éjszakai utazás volt. A buszok Debrecenből ill. Bicskéről hozták őket a menekülttáborokból. Néhány hetes bábik, kicsiny gyerekek éppúgy voltak közöttük, mint beteg, mozogni is alig képes öregek. Maguk döntöttek úgy, hogy kérik hazatelepítésüket.

A Baptista Világszövetség igazgatója, Paul Montacute testvér két hete járt nálunk, és fölajánlotta segítségét a hazatelepítés megkezdéséhez, megbízva a Magyarországi Baptista Szeretetszolgálatot a munkával.

Ami a médiákból kimaradt

A repülőtéren hevenyészett „sajtókonferenciára” került sor. A sajtó képviselői alig tudták, hogy ki kicsoda. Ebből adódik, hogy gyakorlatilag egyetlen újság, rádió vagy tv sem a valóságnak megfelelően tájékoztatott.

A Kossuth rádió a hírekben és a krónikákban, más rádióadók a hírekben számoltak be – szinte minden alkalommal – 12-én az eseményről, a tv-hírműsorok úgyszintén. Másnap a reggeli napilapok közül a Magyar Hírlap és a Népszabadság képes riportban. Egyetlen hírforrás sem közölte azonban – nyilván információ híján –, hogy a Malév különgép teljes költségét – mintegy 5 millió forintot – a Baptista Szeretetszolgálat fizette. Szó esett 15 kg-os csomagokról, amit a szeretetszolgálat készített a hazatelepülőknél (egyébként ezek is 20 kg-osak), 50 USA dollárról, amit az IOM ajándékozott fejenként a hazatelepülőknél (ez volt az egyetlen korrekt információ!) és egyébekről. Természetesen a fontos az, hogy 135 menekült hazatérhetett, de talán az sem közömbös, ki nek a segítségével.

Boldog, de egyszersmind fáradt arcú emberek várokoztak a beszállásra.

A Baptista Szeretetszolgálat munkatársai segítettek nekik a tájékozódásban (csak ők tudtak albánul!). Jó egy órás késéssel aztán elindultunk. A gépen *Szabados Argentína* és Szenczy Sándor osztotta szét a szükséges tájékoztatókat és a pénzt. Hamar megérkeztünk Macedónia fővárosába. Skopje neve a pusztító földrengés óta jól ismert a magyar olvasónak is. A kis repülőtér jelenleg az egyetlen közeli légikikötő Koszovó határában. (Az okmányok nélküli menekülteket szárazföldön, Szerbián keresztül nem lehet hazajuttatni!) A légtérben KFOR páncélozott helikopterek cirkálnak. A közelben KFOR katonai bázis.

A menekülteket az IOM szervezésében különbuszokkal vitték tovább Pristina térségébe. Ide már csak Szenczy testvér és munkatársai kísérték őket.

Visszafelé a TU-154-esen csak négyen utaztunk: a Belügyminisztérium képviselője, az IOM vezetője, egy szabadságra hazatérő magyar orvos és én. Sokat beszélgettünk arról, hogy hogyan is lehetne a leghatékonyabban együttműködni kormányoknak, nemzetközi szervezeteknek és egyházaknak a menekültek támogatásában. Ennek az együttműködésnek a jegyében – a kormány kérésére – kezdtük el Tahi tábor új épületének befejező munkálatait, hogy özvegy anyákat és árva gyermekeiket fogadjuk be a zsúfolt menekülttáborokból addig, amíg haza nem települhetnek. Isten különös gondviselése, hogy most éppen mi tehetjük meg az első lépést a hazatérni szándékozók repatriálásában, s hogy épp azok a menekültek mehettek haza, akiket Tahiban fogadtunk volna. Ez nekik elképzelhetetlenül nagy öröm, mi pedig megtettük, amit tennünk kellett.

Tahi tovább épül. Reméljük, hogy a háborúskodás végleg befejeződik a térségben, és nem lesz több menekült.

A fényképek, amelyeket az út során készítettem, önmagukért beszélnek. Adjunk hálát azért, hogy most a segítők oldalán lehettünk, és nem mi vagyunk menekültek! Tegyük meg minden tőlünk telhetőt a rászoruló megsegítésére, mindent, amit Isten ma tőlünk itt vár! (BH 1999. 276–277. old. – A. M. –)

A képzelet hullámokon táncol

Északról kergeti a hullámokat a szél, a Balaton zöldeskék vizét fehér tarajfoltok tarkítják. Gyönyörű vidék ez minden halandó számára, hiszen a nyughatatlan lelket is békére ringatja a természet; ám aki a légiháborús ég alól érkezik e tájra, annak soha nem feledhető, csodálatos ajándék minden eltöltött perc.

Az MBE balatonföldvári üdülőjébe megérkezett a századik gyermek és kísérő Jugoszláviából.

– Aki csak tudott, akinek volt útlevele, eljött velünk – meséli a csoport egyik felnőtt kísérője. – Egy hete készülődtünk már erre az utazásra, két gyermek lemaradt, mert nem volt áram, nem tudták elkészíteni az okmányokat. Sajnos ilyen prózai akadályok is adódnak ebben a helyzetben, de igen nagy örömmel fogadtuk ezt a csodát... A következő csoport Belgrádból utazik majd, ahol naponta hullanak a bombák, ezért számukra talán még fontosabb lesz a pihenés.

– *Mennyire érezhető a gyerekek viselkedésén a háború?*

– Már megszokták, hogy időnként zörögnek az ablakok, és együtt élnek a kialakult helyzettel. De azért természetesen nagyon érzékenyek, a feszültség tapintható. A fiam is mindig lesi az eget, számolgatja, hogy hol eshettek le a bombák...

– *Hogyan telnek a vajdasági mindennapok?*

– Éldegélünk, igyekszünk beszerezni mindazt, ami szükséges. Férjem a januári fizetés második részletét kapta meg az iskolában, de elküldték a 97-es családi pótlékot is. Isten gondviselését érezzük abban, hogy a háború ellenére is mindennap meghozza az élethez szükséges javakat, bár az ellátás akadozik, hiánycikk a cukor és az étolaj.

Szenczy Sándor, a Baptista Szeretetszolgálat lelkes-igazgatója szerint egy humanitárius segélyszervezet soha nem adhatja fel semlegességét, így ők is dolgoznak Albániában és Jugoszláviában egyformán.

– Nem adhatjuk fel azt az elvet, hogy az egyetlen szempont a szükség, nem szabhatunk szabályokat sem. A különbségtétel ugyanis nem a mi dolgunk. Magunk is ott vagyunk az első vonalban, fegyver nélkül, adott esetben Bibliával a kezünkben, míg mások tankokkal a hátuk mögött „erősek” a helyszínen. De ezért is lehetünk szabadok.

Tizenéves leányt szólítunk meg, aki Szabadkáról érkezett.

– Féltünk... Mindenki megijed, amikor megszólalnak a szirénák, aztán jönnek a rakéták, olyankor megrezzennek az ablakok. Az esték a rosszabbak, de azért tudunk aludni.

– *Van hová elbújni?*

– Mi otthon maradunk.

– *Szünetel a tanítás...*

– Inkább tanulnánk.

– *Szüleid dolgoznak?*

– Igen, bár az áramhiány néha hátráltatja a munkát. Anyu és apu is szabó egy gyárban.

– *Hogy tervezed a jövőt?*

– Ezt meg kell még nagyon gondolnom, de szeretnék majd magasabb iskolába járni.

A Baptista Szeretetszolgálat Albániába hét szállítmányt juttatott ki, egyet a napokban indít. 70 millió forintos összértékben. Jugoszláviában 18 milliós két szállítmány érkezett meg Újvidékre, illetve Belgrádba, a héten Nisbe küldenek segélyt.

A Balaton-part csendes, a gyerekek képzeletben talán éppen a hullámokon táncolnak, amikor erősödő robajjal széttépi a nyugalom szélfüggönyét a motorzaj. Tudom, hogy a tereptarkára festett magyar helikopter nem jelenthet veszélyt, de az égnek forduló, riadt gyermekarcok mégis megdöbbennek.

Lehet egy európai ezredvéget jobban elrontani?

(Fejér Megyei Hírlap. Tihanyi T.)

Összefoglaló a Baptista Szeretetszolgálat Alapítvány jelenlegi munkájáról

A Baptista Szeretetszolgálat célja szellemi és gyakorlati segítséget nyújtani a rászorulóknak részére Csecsenföldön, az Észak-Koreai Népköztársaságban, Koszovóban, a volt Jugoszlávia területén, Ukrajnában, és nem utolsósorban Magyarországon.

Ezek az országok kerülnek látómezőnkbe akkor, amikor visszatekintünk a Szeretetszolgálat mögött álló hat hónapra.

Visszaemlékezhetünk arra az idős asszonyra Groznijból, aki a rommá lőtt város közepén, a hajdani baptista imaház maradványainál megköszöni a kenyeret, de mást kér: Biblia kell neki, hogy legyen mit adni a szomszéd rom lakóinak, amikor Jézusról beszél nekik. Kioszthattuk mind a tízezer élelmiszersomagot, benne tejjel, rizzsel, és minden mással, ami az éhezéstől megment, de ez a töpörödött idős bábuska a lényegre figyelt. Ezért kell Groznijba menni. Hiszen aki ad, az kap is, és csak a Mindenható tudja, hogy mi ér többet...

Újra láthatjuk azokat a kicsi, 3-4 éves gyermekeket, akik egyforma csíkos ruhában, a puszta földre terített pokrócon fekszenek Észak-Koreában, Sariwon város árvaházában. Legtöbbször közülük mozdulatlanok. Talán élnek, talán már nem. Ahol egy felnőtt napi fejadagja kétszáz gramm száraz kukorica, ott nekik még annyi sem juthat. Lesz helye annak a több tízmillió forint értékű élelmiszernek, gyógyszernek, gyógyászati segédeszköznek és gyermekruhának, ami a Szeretetszolgálat segítségével juthat el Észak-Koreába. Lesz munkája azoknak a magyar házaspároknak, akik 2000 októberétől talán folyamatosan részt vehetnek a segélyszállítmányok kiosztásában Sariwon városában.

Koszovóban egy kis lakótelepi lakásban találkoztunk egy kisgyermekkel. Szép kislány, 4 év körüli, szülei szeretik, jó körülmények között él, de még sohasem járt. Mozgássérült. Ő lett az első gyermek abban a programban, amelynek keretében egy magasan képzett magyar konduktor segít koszovói albán mozgássérült gyermekeknek a gyógyulás útjára lépni. Hogy járhassanak, hogy élhessenek a „normális” társadalom részeként, teljes értékű emberként.

A Baptista Szeretetszolgálat stábja közel másfél éves koszovói jelenlétével számos élelmezési, higiéniai programban vehetett részt, átvészelve egy kemény telet – a víz és áram hiányának ellenére vitték az ételmezt, ruhákat, kály-

hákat és tisztasági cikkeket a falvakba, gyakran csikorgó hidegben, jéggel borított utakon.

Jelenleg a Pristinai Baptista Központ felépítésén dolgozunk, amely szociális központként a helyi baptista gyülekezet mellett helyet tud adni egy ingyenkonyhának, és a szociális munka különböző formáinak.

Lebombázott hidak, gránátnyomos utak, pesszimizmus és kilátástalanság szűrődik át a volt Jugoszlávia képein. Kevés az élelem, a szántóföldek elaknásítva, parlagon: nincs mag, amit a vethetnének. Ezen próbáltunk változtatni, amikor vállaltuk, hogy a külföldi partnereinktől kapott több száz kilónyi vetőmagot eljuttatjuk a Vajdaságba, hogy az ottani baptista testvérek kioszthassák, és legyen termés.

Szabina ukrainai magyar kislány, aki farkastorokkal született. A Szeretetszolgálat segítségével Magyarországon operálták két alkalommal. Édesanyja a műtét és a lábadozás négy napja alatt sem mozdult el az ágya mellől. Szabina ma már egészséges. Ő és családja azok közé tartoznak, akik miatt, akikért folyik a baptista misszió Ukrajnában, Kárpátalján, többek között a Baptista Szeretetszolgálat támogatásával is.

Magyarországon lehetőségünk volt az évszázad árvízétől legjobban sújtott falvakat támogatni, több családnak segíteni házaik újjáépítésében, és az újrakezdésben. A Magyar Kormányval közösen jelenleg is folyik egy integrációs program, ami a menekülttáborokban rekedt vajdasági magyarok beilleszkedését segíti. Nyáron több gyermekcsoportot vihettünk nyaralni a Balatonra, árvízkárosultakat, mozgássérülteket, háborús országok gyermekeit. Volt lehetőségünk segíteni a baptista missziót, lelkipásztorokat, időseket. Sokszor pár konzerv, egy tál forró leves, néhány darab meleg ruha és kedves szó kimozdíthat valakit a reménytelenség érzetéből, és talán mosolyt csal az arcára...

Ezért teszünk, ezért dolgozunk. Jézus mondta: „Ti adjatok nekik enni!” Mi megpróbáljuk komolyan venni.

ÉPÍTKEZÉSEK, ÜNNEPI MEGNYITÓK

Az elmúlt néhány esztendő – mint korszak – bizonyára úgy vonul be a hazai baptista misszió történetébe, mint ami a határon túli magyar misszió, a belmisszió, a pénzügyi konszolidáció, a társadalomban és az egyházak között tapasztalt elismerés, az állammal kötött megállapodás, a szeretetszolgálat elmélyítése és egyéb mellett a nagy építkezések ideje volt. A Millenniumi album képei mutatják, hány és hány helyen épültek új templomok, imaházak. Tahiban a sok éve megkezdett új épület befejezése még várat magára, de a legfelső két szintet 2000 tavaszán sikerült lakható állapotba hozni. Teljesen befejeződött Balatonföldváron a „Bethesda” Missziói Központ építése épp úgy, mint a teológiai akadémia restaurálása.

2000. március 19-én pedig átadtuk rendeltetésének az új Missziói Központot is a Benczúr utcában. A következőkben – néhány írás erejéig – ezekre a beruházásokra és ünnepi megnyitókra emlékezünk.

A Balatonföldvári „Bethesda” Üdülő és Missziós Központ megnyitása

Zászlódíszbe öltözött Balatonföldváron az új Bethesda Üdülő és Missziós Központ július 25-én szombaton. Dr. Almási Mihály egyházelnök, *Berkes László* polgármester egyházunk vezetőivel a népes gyülekezet társaságában átvágta a nemzeti színű szalagot, és megnyitotta az objektumot. Az eseményről a MTV 1-es csatornáján a Protestáns Örömhír aug. 2-án, a Kossuth rádió pedig augusztus 7-én számolt be. A következőkben elnök testvérünk képes beszámolóját közöljük.

Verőfényes napsütés fogadta mindazokat, akik a Békehírnökben közzétett testvéri invitálásunknak engedve július 25-én reggel Balatonföldvára érkeztek. Amolyan családi megnyitót terveztünk azokkal, akik évek óta imádkoztak és dolgoztak Földvárért és Földváron, és azokkal, akik ez év januárja óta elvállalták, hogy a „hátramaradt dolgokat rendezik” – ahogy *Bálint Kálmán* testvér, az

építkezés és szervezés új vezetője fogalmazott – Pál apostolt idézve. A színpompás épület, a zöld pázsit, a hófehér parkoló, a megmentett óriásplatanok, gesztenyék, fenyők és tuják társaságában, mintha csak egyházunk megújulásának szimbóluma lenne, az atyáink által 50 éve ugyanitt indított misszió szerves folytatása, és mégis teljesen új!

Kevesen hitték már közösségünkben, hogy lehet valamit kezdeni a sok éve használaton kívüli régi épületekkel és a félig kész, évekig gondozatlanul, elhagyatottan álló újjal. Egyre többen mondogatták – még közgyűlésen is –, hogy el kell adni az egészet. Semmi kilátás nem volt arra, hogy olyan pénzforgáshoz jutunk, amely lehetővé teszi a befejezést. Egyházunk új vezetése két éve úgy döntött, hogy nem adjuk el a sok-sok lelki élményt nyújtó Bethesdát. Azért imádkoztunk, hogy az Úr rendelje ki a pénzt, és segítsen megtalálni azokat, akik vállalják a nehéz feladatot, a befejezést. Mindkét imádságunk meghallgattatott...

Almási testvér ismertette a földvári két épület történetét. Szólt arról, hogy nagy öröm épp ebben a jubileumi évben használatba venni őseink örökségét. Többek között a következőket mondta: A háború után egyházunk megújulásának egyik központja Balatonföldvár volt. Elődeink két épületet vásároltak itt 50 éve. Ez is jubileum! Az egyik épület itt állt a mostani új mellett. Helyére egy kápolnát tervezünk. Szeretnénk a „régieket”, elődeink buzgóságát megbecsülni. A másik épületet államosították. Lépéseket teszünk az új kormányfőnél a kártalanítás ügyében, hisz ezen a területen eddig nem történt semmi.

Mi volt Balatonföldvár az elmúlt 50 évben?

Üdülő. Gyermekek, fiatalok, hívő családok együtt pihenhettek itt. Én magam – édesapámmal és akkori lelkipásztorunkkal, Szebeni Olivér testvérral – 43 évvel ezelőtt voltam először Földváron – mint gyerek – egy vasárnapi iskolai tanfolyamon, amit akkor, 1955-ben természetesen csak üdülésnek lehetett nevezni.

Mi volt Balatonföldvár?

Konferenciaközpont. Vasárnapi iskolai tanítók, diakónusok, ifjúsági vezetők képzésének, továbbképzésének helye.

Mi volt Balatonföldvár?

Vasárnaponként templom. Voltak itt baptista, református és evangélikus istentiszteletek. Üdülőknak és helybelieknek, hisz a városnak nincs protestáns temploma. Megszűnt az istentisztelet!

Mi volt Balatonföldvár?

Az utóbbi 5-6 évben mementó!

Egy romos és egy használhatatlan félkész épület állt itt éveken át. Építési felvonulási terület, méteres gaz. Szégyene volt közösségünknek a városban, bel- és külföldön. Megszűnt minden tevékenység.

Mi lesz Balatonföldváron?

Újra mindaz, ami volt! Hála, hála, hála érte a Mindenható Istennek! Mi lesz még? Reménységünk szerint nemzetközi missziós központ. Mivel télen-nyáron üzemelhet, a kápolna és néhány előadóterem megépítése után 50–90 fős konferenciák komplett, szállodai szintű kiszolgálására lesz alkalmas az épület. (Tárgyalunk német és angol testvérekkel is a téli hasznosításról!)

Egyházunk igen nagy áldozattal, Isten segítségével – szemben kételyekkel, hitetlenséggel és irigységgel – ezen a mai napon átadja az épületet rendeltetésének – minden hatósági engedély birtokában.

Ezek után Berkes László polgármester szólt az ünneplő gyülekezethez méltatva az épület értékeit. Külön szólt arról, hogy a városnak protestáns templomra lenne szüksége. Örömét fejezte ki afelett, hogy itt megvalósulhat a hagyományokkal rendelkező közös evangéliumi munka. Teljes támogatásáról biztosította egyházunkat a további építkezés vonatkozásában. Elnök testvérünk néhány – egyházunk jelenét és múltját bemutató – ajándékot adott át a polgármesternek, és megköszönte segítségét, majd a gyülekezethez fordulva köszönetet mondott mindazoknak, akik a nehéz években igyekeztek megőrizni a házat...

Elmondta, hogy egy héttel ezelőtt, amikor utoljára itt járt, talán csak néhányan hittek komolyan abban, hogy ma átadás lesz, hisz olyan sok volt még a munka, de az Úr segítségével a bizakodók, az imádkozók és dolgozók reménye most is beteljesült.

Ezek után az egész gyülekezet egyetlen nagy kórusként énekelte a „Feltámadt Hős, ó, dics Neked...” kezdetű éneket, majd az áldás után elnök testvérünk a következő szavak kíséretében vágta át a nemzeti színű szalagot az épület főbejáratánál:

„Amikor Isten iránti hálával a balatonföldvári Bethesda Üdülőt és Missziós Központot megnyitom, kívánom, hogy szolgálja ez az új épület egyházunk megújulását, népünk, nemzetünk javát, határainkon túl élő magyar testvéreink épülését, mindenek felett azonban Isten dicsőségével! Soli Deo Gloria!”

Az épületet bejárva Berkes László polgármester éppúgy, mint mindenki más, örömmel és megelégedéssel szólt a látottakról. A szépen berendezett szobák (mindegyikhez külön fürdőszoba is tartozik), a virágos teraszok, a modern konyha, az ebédlő magáért beszél. Az örömnappal a szépen terített ebédlőben, a Békehírnökben előre meghirdetett különleges ebéddel zárult: balatoni sült keszeg – és egyéb finomságok.

Mostantól minden pihenni, megújulni vágyó testvért vár a Bethesda! A régi szeretettel, de vadonatúj épületben. Áldja meg az Úr mindazokat, akik fáradoztak ezért, azokkal együtt, akik a jövőben teszik ugyanezt! Isten áldása nyugodjék meg egyházunk ezen legújabb épületén és az ott folyó missziómunkán! (BH 1998. 250., 259–260. old. – A. M. –)

Beszámoló az újjáépülő Tahiról

Tahiban nagy ütemben folynak az új épület szakaszos befejezésének munkálatai. Június 29-én egyházunk elnöke és főtitkára meglátogatta a tábort. Almási Mihály és Mészáros Kornél testvért elkísérte *Bob Zbinden*, a Budapesti Nemzetközi Gyülekezet pásztorja és felesége, valamint Steve Booth, a Déli Baptista Szövetség európai képviselője.

A Szegetlő KHT igazgatója, Kánai András testvér végigvezette a vendégeket az épületben. A legfelső szinten elkészült a szobák kialakítása. Közfalakat kellett építeni, szigetelni, gipszkartonnal burkolni a padlástér mennyezetét és részben az

oldalfalakat. Folyik a közlekedő, a szobák, fürdőszobák és egyéb helyiségek vakolása, a villanszerelés, és a napokban megkezdődik a vizesblokkok szerelvényezése, a zuhanytálcák, kádák, mosdók stb. beépítése.

Nagy öröm látni a gyors haladást. A vakolás egyébként az alsó szinteken is folyik. Legalább 20 kőműves és más szakember dolgozott látogatásunk idején. Hamarosan elkészülnek a nyílászárók is közel kétmillió forint értékben. A nagy munka pénzügyi feltételeit a Magyar Baptista Szeretetszolgálat biztosítja, első ütemben mintegy 15 millió forintot. Amerikai vendégeink örömmel látták, hogy áldozatuk nem hiábavaló. Külföldi baptista segítségnyújtóktól számos fontos anyagot és eszközt is kaptunk, többek között teljes fürdőszoba-berendezéseket, bútort, burkolóanyagokat stb. Ezek nagyban hozzájárulnak a költségek csökkentéséhez, mint ahogy a szeretet-munka is. Mióta meghirdettük, hogy elkezdjük az építést, az ócsai testvérek a Szegletkő KHT szervezésében egy teljes szombati napot rászántak arra, hogy segítsenek, még az élelmezésükről is maguk gondoskodtak. Köszönjük!

Június 29-én egyébként teljes üzem volt Tahiban. A konyhából finom ebéd illata áradt... A gyerekek csoportokban énekeltek. Voltak, akik a Jeruzsálem tetőszekretét javították. Ezen a napon elkísértek bennünket a tévé munkatársai is. Számos felvételt készítettek. A képes beszámoló az MTV1-en került adásba július 4-én délután, az Örömhír c. műsorban. Előző nap, június 28-án Peter Tufo amerikai nagykövet rezidenciáján tárgyalásokat folytattam Tahii fűtési rendszerének kiépítéséről. Úgy reméljük, hogy a nyár folyamán a legfelső szint beköltözhető lesz. Az Úr segítségével ősszel is folytatjuk a munkát. A sok éven át használhatatlan félkész épület már él. Egyelőre ugyan csak munkások népesítik be, akik az ebédlőben találkoznak az üdülőkkel, de jó összhang van a munkazaj és a gyerekhangok között. Egyik sem zavarja a másikat, és mindenki boldog.

Balatonföldváron a sok évig befejezetlenül álló „Bethesda” már elkészült. Az idei főszezonban „telt ház” van, az előszezonban pedig 150 gyermeket fogadtunk egy hónapon át Jugoszlávia háború sújtotta területeiről, főleg a Vajdaságból. A háborúnak vége. A rombolás példátlan méretű, különösen a gyermeklelkekben. Óriási szükség van a segítségre. A Szeretetszolgálat élelmiszereket, ruhát, cipőt, építőanyagokat és pénzt tud adni. A lelki segély azonban legalább ilyen fontos. Ezért is vagyunk készek fogadni gyermekeket és anyákat Tahiban a nyár végétől. Várhatóan már augusztus 20-ra 100 gyerek érkezik.

Imádkozunk és dolgozunk hittel, kitartóan azért, hogy áldások forrása legyen Tahii az ő számukra is! (BH 1999. 236–237. old. – A. M. –)

Beszámoló a Benczúr utcából

A Baptista Teológiai Akadémia belső felújítása (az ún. menekülő lépcsőház kivételével) befejeződött. Az utcai homlokzat után elkészült az udvari homlokzat is. A tönkrement díszítő elemek (oszlopok, kovácsoltvas korlátok, erkélyvédők, gipsz oszlopfők stb.) részbeni cseréjére és felújítására volt szükség. Szinte a teljes fal-felületről el kellett távolítani az omladozó vakolatot, és újat kellett készíteni. Számos ablakot és ajtót ki kellett cserélni, mert a rendkívül elhanyagolt 100 éves nyí-

lászárók javíthatatlanok voltak. Cserélni kellett a teljes elektromos hálózatot, a teljes fűtési rendszert, beleértve a csöveket és radiátorokat, a teljes vízellátó rendszert. Új vizesblokkokat kellett építeni és a teljes épületben az összes burkolatot cserélni kellett. Ez a rendkívül költséges rekonstrukció a Minden Korosztály Bibliáiskolájának (ITM) több mint 60 millió forintos hozzájárulása nélkül elképzelhetetlen lett volna, hisz a felújítási munka pénzhiány miatt állt le három éve. Az Úr gondviselését látjuk abban, hogy testvéreink a lelki építkezés mellett a fizikai ház építését is segítették. A mívés kivitelezést éppúgy, mint az új missziós központ építését a Szegletkő KHT szervezi példás gondossággal, minden munkafolyamatot pályáztatva.

Az Aradi utcai székház helyett új missziói központ létesül a Benczúr utcában, szervesen kapcsolódva a teológia épületéhez. Az áprilisban megkezdett munka rendkívül gyors ütemben halad. A tetőtér szintjéig jutottak el a kivitelezők. A novemberi átadási határidőt reménységünk szerint szeptemberre lehet előre hozni. Az új épületben a szövetségi irodákon kívül helyet kapnak a szakbizottságok, a könyvesbolt, a Békehírnök és más lapok szerkesztőségei, a szeretetszolgálat, az ifjúsági bizottság, a missziói osztály, egy gondnoklakás, valamint egy kiállítóterem, ami egyben tanácsterem is. Itt mutatjuk be a millennium alkalmából létesített állandó missziótörténelmi kiállítást. Az igazán csendes, meghitt kertben a nemzetközi baptista misszió legnagyobb alakjainak állítunk emléket – szintén a millennium jegyében. A kiállítás és az emlékpark költségeit csak erre a célra használható céltámogatásból valósítjuk meg. Ez az építkezés – a kulturális örökség megőrzésével és megeremtésével – kiemelt millenniumi beruházás. Olyan épületegyüttes, missziós bázis és történelmi emlékpark létesül az évezred végén, amely már a jövő évezred igényeit is figyelembe veszi.

Mindazoknak, akik tevékeny résztvevői vagy imádságos támogatói a munkának, köszönet, a mi Istenünknek pedig, aki megengedi és segíti ezt a munkát, dicsőség és hála, örökkön örökké! (BH 1999. 212. old. – A. M. –)

Millennium 2000

Egyházunk számos ünnepi rendezvénnyel járul hozzá nemzetünk egyedülálló évfordulóján – amely egybeesik Megváltó Urunk 2000. születésnapjával – az országban és határainkon túl zajló megemlékezések, konferenciák sorában népünk hitének, identitástudatának ébresztgetéséhez. Ez egyfelől az evangélizációt jelenti, a megtérésre hívást. Azért nyilvánítottuk a 2000. esztendő az evangélizáció évévé, mert ezt a feladatot látjuk a legfontosabbnak és legsürgetőbbnek. Ezért hirdetjük meg ebben az évben is az országos evangélizációkat március idusára. Kérjük a lekipásztorokat és a gyülekezeteket, hogy március 15-én és az azt követő hétvégén szervezzenek evangélizációs összejöveteleket! Hangozzék erőteljesen a Krisztushoz hívó szó a Szentlélek által!

Közvetlenül e napokhoz csatlakozik március 19-e, vasárnap, amely bizonyára sok helyen az evangélizáció záró alkalma lesz. Ezért nem hívunk minden lekipásztort a Benczúr utcai Missziói Központ és Történelmi Emlékpark, valamint a több mint 100 millió forint költséggel teljesen átépített teológiai akadémia be-

fejezett épületének megnyitó ünnepére. Szeretnénk azonban, ha március 19-én délelőtt 10 órakor minden gyülekezet delegálna egy hivatalos küldöttet, hogy részt vegyen e jeles ünnepen. Ezek az épületek minden gyülekezet érdekeit, növekedését hivatottak szolgálni. Hamarosan eljuttatunk egy-egy belépőt minden körzethez. Szeretettel várjuk a Testvéreket. Azért nem mindenkit, mert akkora helyünk azért nincs, mint pl. Tahiban.

Néhány szót a Benczúr utcai épületegyüttesről:

Az új *Missziói Központ és Történelmi Emlékpark* építése 1999 áprilisában kezdődött. Nem egészen egy év alatt befejeződött. Az épület helyet biztosít egyházunk legfontosabb testületeinek, a szerkesztőségnek, könyvesboltnak, különféle irodáknak, bizottságoknak. A tanácsterem egyben a magyar baptizmus történetét bemutató múzeum és képtár is. A *Történelmi Emlékparkban* 12 bronz dombormű örökíti meg a nemzetközi baptista misszió nagyjait a reformációtól a XX. századig.

A *teológiai akadémiá épületét* egyházunk 1948-ban vásárolta. 1950-ben államosították és az Észak-Koreai Nagykövetséget rendezték be itt. 50 évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy ma – több mint 100 millió forint ráfordítás után – teljes díszben várja a misszióra készülő diákokat... Az épületben az oktatást szolgáló helyiségek, előadótermek, tanszéki és adminisztrációs irodák, emlékszobák, nyelvi lektorátus, kutatóintézet, könyvtár, levéltár, imaterem, konyha és ebédlő mellett elhelyezést nyert az International Teaching Ministry európai központja és vendégháza. Egyedül Istené legyen a dicsőség! (BH 2000. 52. old. – A. M. –)

A Baptista Teológiai Akadémia az ezredfordulón

A fenti címmel jelent meg 2000 januárjában az akadémia legújabb kiadványa. Nem könyvismertetőt akarok írni (ezt a kiadó bizonyára hamarosan megteszi), csupán néhány bevezető sort azokhoz a képekhez, amelyek az ezredfordulóra teljesen felújított épületről és a benne folyó munkáról tudósítanak, s amelyek közül néhányat itt közlünk.

Nagy örömkre szolgál, hogy az elmúlt néhány évben egyházunk több mint 100 millió forint ráfordítással teljesen befejezte a rekonstrukciót. Nincs módunk itt arra, hogy részletesen bemutassuk az épületet, csak megemlítem, hogy omló vakolat, vagy csupasz téglafalak, kivert ablakok, tönkretett fűtési és elektromos rendszer, a padláson pedig több ezer whiskys üveg fogadott bennünket a volt Észak-Koreai Nagykövetség által közel fél évszázadig használt épületben – miután visszakaptuk. Ezúton is szeretném megköszönni mindazoknak a testvéreknek és gyülekezeteknek a segítségét, akik sokszor végeztek nagy értékű munkát.

Egyházunk 1948-ban vásárolta a Benczúr utcai épületet. Nagy erővel végezte a felújítást, hisz a háborús évek sem múltak el nyomtalanul. Aztán – pontosan 50 éve – 1950-ben a fordulat után elvették. (Dr. Somogyi Barnabás testvértől nemrégiben kaptam azt a két régi képet, amit a Millenniumi albumban közlünk. Híven bemutatja az épület akkori állapotát.) Nem tudom hányan hittek abban, hogy valaha még új-rakezdődhet itt a teológiai oktatás, a lelkipásztor- és a missziómunkás-képzés.

2000. március 19-én ünnepélyes keretek között adjuk át a teljes Benczúr utcai ingatlant a misszió céljaira: az akadémia épületét, az új Missziói Központot, a Történelmi Emlékparkot, valamint a Millenniumi Múzeumot és képtárat.

50 év után – immár a teljesen kész épületegyüttesben – biztosított az a háttérintézményi rendszer, amelyért elődeink oly sokat fáradoztak, áldoztak, harcoltak, s nekünk az ezredfordulóra kegyelemből megadta az Úr!

Az a néhány fotó, amelyet itt közlünk, nem képes érzékeltetni azt az óriási változást, amely csak az elmúlt évben is történt. 1999 áprilisától építési területté változott az egész telek. A teljes közműhálózatot ki kellett cserélni. Három méter mély árkok szabdalták az udvart... Az áldozatos munka gyümölcse ma látható.

Március 19-re a gyülekezetek és körzetek egy-egy képviselőjét tudjuk csak hívni az ünnepi megnyitóra, de bárkit bármikor szívesen látunk, aki szeretné megnézni az új objektumot. Szívesen fogadunk egy-egy gyülekezeti csoportot is.

Imádkozzunk azért, hogy miután az Úr megsegített bennünket a fizikai ház építésében 2000-ben, az evangélizáció évében, sok lélek megismerhesse őt bizonyágtételünk nyomán! Szolgáljuk őt híven, szóval és tettel! (BH 2000. 60. old. – A. M. –)

Tahi 2000 tavaszán – Télen is folyt a munka

Tahi tábor télen is gyönyörű. Számos alkalommal meggyőződhattünk erről mostanában, hisz szinte egész télen folyt a munka. Legutóbb február 18-án Kánai András ócsai gondnok testvérrel, a Szegletkő KHT igazgatójával jártuk be a tábort. *Uzoryi Ferenc* gondnok testvérrel már a tavaszról és a nyárról beszélgettünk. A tábor háromnegyed század óta szolgálja a baptista közösséget. Első perctől kezdve épül, szépül. Kivételt képeznek azok az évek, amelyekben a diktatúra nemcsak a fejlesztést, de a működést is lehetetlenné tette. Idézek egyházunk vezető testülete, a Kistanács 1950. augusztus 18-i üléséről készült jegyzőkönyvből: „Tahi tábor ügyét a megyei tanács X. osztályának helyszínre kiküldött bizottsága közegészségügyi szempontból felülvizsgálta, és ennek eredményeként a következő határozatot hozta: 'Tahi tábort megszüntetem, és megtiltom, hogy a jövőben ott táborozás folyjon.' A népjóléti miniszter úrhoz fellebbeztünk. Válasz még nem érkezett.” További idézet ugyanebből a jegyzőkönyvből.

„Rottár Demeter kétegyházi lelkipásztort feljelentés alapján őrizetbe vették...”

Az 1950. október 31-i jegyzőkönyvben már ez olvasható: „Szabadi Gusztáv testvért... a Kistanács a hitközségi pénztárosi tisztségből letartóztatása után felfüggesztette.” (Kevesen tudják, hogy Magyarországon a Brit és Külföldi Bibliatársulat utolsó titkára is Szabadi testvér volt, mielőtt a Bibliatársulatot kitiltották az országból.)

Ugyanez a jegyzőkönyv tudósít arról is, hogy *Margitai Lajos* lelkipásztor testvér négy hónapi fegyházbüntetést kapott jogerősen...

1950-ben tehát – 50 évvel ezelőtt – ez volt a helyzet. Nem tudom, elégszer adtunk-e hálát azért, hogy ma épülhet Tahi tábor, szabadok lelkipásztoraink, nincs rendőrségi felügyelet, határsáv, beépített „igehallgatók” a gyülekezetekben, hogy megszűnt egy világszerte, amely változhatatlannak tűnt évtizedekig?!

2000 tavaszán Tahí tábor szebb, mint valaha. A tél folyamán az elszáradt fákat kivágták. Még ősszel összegyűjtötték a falevelet, sarjad a fű, dagadnak a rügyek és folyik a munka a hideg ellenére. Most épp betonozás...

Egy évvel ezelőtt az országos közgyűlésen több felszólaló is foglalkozott Tahí ügyével. Akkorra már elkészült a balatonföldvári Bethesda, nagy ütemben folyt a teológiai akadémia és a Missziói Központ építése. Egyetlen közegyházi ingatlanként Tahí félbemaradt építkezése állt. A felszólalók tehát ezt kérték számon a vezetéstől, és társadalmi munkára buzdítottak, vállalásokat tettek. Amikor aztán az Úr kegyelméből elkezdődött a munka – alig egy hónappal a közgyűlés után –, közülük senki nem jött segíteni. Voltak azonban – nem kevesen –, akik nem ígértek, nem bíráltak, nem szervezkedtek, de eljöttek, mint a bibliai példázatban. Köszönjük!

A Békehírnökben már május végén beszámolhattam arról, hogy a Déli Baptista Szövetség a Magyar Baptista Szeretetszolgálaton keresztül 50.000 USA dollár adományt (mintegy 12 millió forintot) juttatott a tahí építkezés folytatására. Akkor azt terveztük, hogy koszovói félárva gyerekeket fogadunk Tahiba. Hála az Úrnak, a háború befejeződött, és a gyerekek a Baptista Szeretetszolgálat finanszírozásában hazautazhattak. Egyik csoportot magam is elkísérhettem. Tahiban azonban rendkívül fontos munkákat végezhattünk el: tetőjavítás, a felső két szinten szigetelésjavítás, fóliázás, gipszkartonozás, válaszfalazás, vakolás, villany- és vízszerezés. Legyártottuk és beépítettük az összes nyílászárót, megtörtént az alap festés és mázolás. 1999 végén újabb 4,5 millió forintot kaptunk a Szeretetszolgálattól. Ebből 2000 január–februárjában elvégeztük a fűtésszerelést két szinten, valamint az aljzatszigetelést és betonozást.

Szintén a Szeretetszolgálat közvetítésével kaptunk egy 800 m²-es bontott faházat Németországból, amelyből (átalakítás után) a nyári táborban lehet új modern szálláshelyeket építeni hőszigetelt falakkal, tetővel, ablakkal, minden szobához zuhanyzóval. Ezek a munkák késő tavasszal indulhatnak, ha a szükséges összeg, mintegy 7 millió forint rendelkezésre áll. Ezúton is szeretném megköszönni Szenczy Sándor testvér áldozatos munkáját.

Arról nem is szóltam, hogy az ebédlő jelenleg raktár. Új, Németországból származó szekrények, komódok sora várja, hogy a felső két szintet berendezzük velük. Ha a szőnyeget el tudjuk végezni a tavasz folyamán, a nyári gyerektáborok lakói már birtokba vehetik ideiglenesen az új épületet, s ha az Úr is akarja, a külső homlokzat vakolása és színezése is elkészül augusztus 20-ra, amikor a Magyar Baptisták Világtalálkozója (Nagyvárad) után augusztus 14–21-ig nem gyerek-, nem is ifjúsági hét lesz, hanem a világ minden tájáról érkező, Tahit szerető magyar baptisták – idősek, középkorúak, családok és magánosok nagy találkozója. Főlelevenítjük ezen a héten a régi tahis indulókat. Tervünk szerint lesz „nosztalgia fekete kávé” cikóriából, mint 50 éve, a hazlátogató fiataloknak és gyerekeknek szénapajta, sátor, lovaglás, nyelvi tábor és sok más érdekesség. Persze a legfontosabb: csendesség az ige mellett, fórumbeszélgetések a magyar baptista misszióról világszerte, beszámoló, harmat imaórák és tábortüzek, evangélizáció és hitmélyítő alkalmak. Ezen a héten bizonyára minden régi és új szálláshelyre szükség lesz.

A jelentkezésről és egyebekről hamarosan részletes tájékoztatást adunk mind a hazai, mind a külföldi testvéreknek.

Tahi tábor 2000-ben a régi szeretettel, de új lehetőségekkel várja a testi-lelki felüdülésre vágyó gyerekeket, fiatalokat és időseket egyaránt. Az 50 évvel ezelőtti betiltó rendelet után hálás és örvendező szívvel fogadjuk el az Úr áldásait! (BH 2000. 65–66. old. – A. M. –)

Ünnepi tájékoztató

Március 19-én, vasárnap délelőtt 10 órakor – amint arról már többször írtunk – ünnepi istentisztelet keretében nyitjuk meg egyházunk új Missziói Központját, és a Történelmi Emlékparkot, valamint ekkor adjuk át a teljesen felújított Baptista Teológiai Akadémia épületét.

Egyházunk e millenniumi rendezvény keretében emlékezik a '48-as forradalomra is.

Szeretnénk fölhívni a figyelmet arra, hogy a tévéközvetítés miatt már 9.30-kor el kell foglalni helyünket.

Hivatalos minden lelkipásztor vagy gyülekezeti küldött. Jelen lesz az Amerikai Déli Baptista Szövetség európai igazgatója, számos misszionárius, a Coloradói Baptista Szövetség elnöke és vezető munkatársai, az Európai Baptista Szövetség főtítkára, a Romániai és az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség elnöke és sokan mások. A kormány és a Parlament képviselőjében Dr. Boross Péter korábbi miniszterelnök, belügyminiszter szól – a kormányfő nevében is. Az istentiszteleten a Központi Énekkar szolgál. A résztvevők megtekinthetik az épületek különféle rendeltetésű részeit (könyvtár, levéltár, könyvesbolt, előadóterem, tanári szobák, díszterem, képtár, irodák stb.), az egész „nyitott házat” a diákok és a dolgozók kalauzolása mellett. Az alkalom szeretetvendégséggel zárul.

Imádkozunk jó időért és az Úr gazdag áldásáért! (BH 2000. 79. old. – A. M. –)

Üdvözljük vendégeinket

Március 15-e nemzeti ünnep Magyarországon. A szabadság ünnepe. A magyar baptisták szerte a világon evangélizációkat szerveznek március közepén, bizonyoságot téve Jézus Krisztusról, a nagy Szabadítóról.

2000-ben először az Ő születésére emlékezünk.

Másodsor első királyunkra, Szent Istvánra, akit 1000 évvel ezelőtt koronáztak meg.

A magyarországi millenniumi ünnepségsorozathoz tartozik a március 19-i istentisztelet Budapesten, a Benczúr utcában. Ekkor nyitjuk meg az új baptista Missziói Központot, a millenniumi Történelmi Emlékparkot, és adjuk át a teljesen felújított teológiai akadémia épületét.

Számos baptista vezető érkezett erre az alkalomra hazánkba Európából és a tengeren túlról.

Testvéri szeretettel köszöntjük vendégeinket!

Szeretettel köszöntjük a *Coloradói Baptista Szövetség* elnökét, Dr. David Bunch-ot és feleségét, Joannt, valamint a küldöttség tagjait, Dr. Ron Clementet,

Dough Lohrey-t, Allen Spencert és feleségét, Stefanie-t. Köszöntjük az *Európai Baptista Szövetség* főtítkárát, Dr. Theo Angelovot.

Az *Amerikai Déli Baptista Szövetség* képviselőjében Ron Guntert, a Közép-Európai Misszió igazgatóját, Bill és Reita Hawthornt, valamint a már évek óta Magyarországon dolgozó Dr. Ed Jordant és Ron Brownt. Köszöntjük Dr. Errol és Mary Simmonst az IBLA, Dr. Roger McCaslandet és munkatársait az ITM képviselőjében.

Köszöntjük továbbá Dr. Simon József testvért, a *Romániai Magyar Baptista Szövetség* elnökét, Kulcsár Sándor testvért, az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség elnökét. Köszöntjük a *kárpátaljai, vajdasági és felvidéki* küldötteket éppúgy, mint azokat, akik más országokból érkeztek. Köszöntjük a magyarországi lelkipásztorokat, gyülekezeti küldötteket, köszöntjük a testvéregyházak képviselőit. Külön köszöntjük Dr. Haraszi Sándornét, aki férjével együtt adományaival segítette a munkát.

Tisztelettel köszöntjük a *Parlament és a Magyar Kormány* képviselőjében jelenlevő vendégeinket, köztük első helyen Dr. Boross Péter korábbi miniszterelnök és belügyminiszter urat, Dr. Semjén Zsolt államtitkárt. Köszöntjük Dr. Kroó Norbert testvért, a *Magyar Tudományos Akadémia* főtítkárát. Az *Amerikai Nagykövetséget* többek között Virginia Parker titkár asszony képviseli, aki dr. Udvarnoki Béla növendéke volt a „Chowan” College-ban (Murfreesor, N. C.).

A testvéregyházak képviselőjében szeretettel köszöntjük Csernák István metodista szuperintendens urat.

Levélben fejezte ki jókívánságait az ünnep kapcsán (lapzártáig): Dr. Billy Kim, a *Baptista Világszövetség* elnöke, és Dr. Denton Lotz, a Világszövetség főtítkára, valamint Dr. Ole Jorgensen, az *Európai Baptista Szövetség* dán elnöke. A *Magyar Katolikus Egyház* nevében Dr. Veres András püspök, a Püspöki Konferencia főtítkára és Gyulai Andre szeged–csanádi megyés püspök, a *református egyház* nevében Dr. Hegedűs Lóránt dunamelléki és Dr. Márkus Mihály dunántúli püspök, a *Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának* elnöke küldte az áldáskívánást.

Isten áldja meg együttörvendező ünneplésünket, az igehirdetéseket, és adja meg nekünk azt a kegyelmet, hogy 2000-ben, az evangélizáció és a millennium évében eredményes legyen keresztyén bizonyoságtételünk szerte a világon!

Budapest, 2000. március 19.

Testvéri üdvözléssel:

Dr. Almási Mihály

a Magyarországi Baptista Egyház

és a Magyar Baptisták Világszövetsége elnöke

(BH 2000. 81. old.)

Alkotók és alkotások

Még nincs egy esztendeje annak, hogy Isten különös kegyelméből a Benczúr utcában megkezdődhetett az építkezés. Nekünk is, akik naponta részesei voltunk a munkának, hihetetlennek tűnik, s nem győzünk elégszer hálát adni azért, hogy

a tervek szerint minden megvalósult. Készítünk most egy kis leltárt, mi is az a minden.

Először is a Missziói Központot említem. Ez egy négyszintes új épület. Az első szinten található a könyvesbolt (három helyiség), a bizottsági tárgyaló, az irattár, egy kis iroda és két raktár. A közlekedő a garázsba nyílik, ahonnan egy rámpán akár tolokocsival is megközelíthető az épület. Garázst nem akartunk építeni, de a hatóság a belváros zsúfoltsága miatt ragaszkodott az előíráshoz. Most hálásak vagyunk ezért a kényszerért. A föld alatti épület fölött fű, bokrok és rózsakert van. Garázs nélkül a zöldfelület és a Történelmi Emlékpark helyén autóparkoló lenne.

A második szinten, amely az udvar felől magasföldszint, a fogadó előtérben pihenő és recepció. A látogató tekintete – amint belép – egy különös műalkotásba ütközik. Egy két méter magas „régis kereszt” acéltükörre rögzítve vonja magára a figyelmet. Amikor közelebb lépünk, a tükörfelületen a Biblia talán legfontosabb versei olvashatók, azok, amelyek a művészt megtéréshez segítették. Míg olvassuk, fölfedezzük, hogy mi is benne vagyunk a „képben”, megpillantjuk magunkat a tükörben a kereszt mögött. Fölemelő, elgondolkodtató, különös élmény. Szeretnénk, ha mindazok, akik belépnek a Missziói Központba, először ezzel a kereszttel szembesülnének, elolvasnák az ígéket, s talán egy rövid fohászt is küldenének a föltámadott Úrhoz, s csak ezután indulnának valamelyik irodába vagy szerkesztőségbe ügyüket intézni.

A nemrégiben megtért zalaegerszegi szobrászművész, *Horváth László* testvér csak annyit kért tőlünk, hogy alkotása olyan helyre kerüljön, ahol szembetalálkozhatnak vele az emberek...

Ezen a szinten az előtérből nyílik a könyvelés, bérszámfejtés, a pénztár, a Békéhirodák szerkesztőség és egy étkező.

A második szintről indulva, a fém és üveg lépcsőkorlátot követve, a falon tizenkét neves baptista író, misszionárius, prédikátor hófehér domborműve kíséri a látogatót a legfelső szintig.

A harmadik szintre érve mindenki meglepődik, hisz Kornya Mihály életnagyságú mellszobra „tekint ránk”, mintegy vigyázva a teret. Itt található az elnöki iroda, amely egyben tárgyaló is, a főtitkári, a gazdasági igazgatói és a missziói titkári iroda. Az előtérben van a titkárság.

A negyedik szintre indulva már innen élénk tűnik Bodó Sándor festőművész testvérünk remek új olajfestménye: „A magyarországi baptisták útja a történelemben”. A kép részletei aztán a negyedik szint előtéréből élvezhetők igazán – ahol egy pihenősarok van kialakítva. A kép 28 epizódban, monumentális méretben mutatja be 1523–2000-ig az anabaptisták és baptisták útját, az üldöztetést, a békés építést, fontos eseményeket, kiadványokat. Bodó testvér az 1948-as jubileumi kiállításra dr. Somogyi Imre elnök testvér kérésére festette meg először a baptizmus történetét. A papírra vízfestékekkel készített kép restaurálása helyett – kibővítve és átdolgozva a témát – új olajfestményt alkotott sok hónap munkájával, ingyen, szeretettel. Köszönjük!

A Missziói Központ legszebb és legfontosabb része a teljes negyedik szintet elfoglaló tanácsterem, amely egyben képcsarnok, múzeum, istentiszteleti hely. Alkalmasságán kívül vendégek fogadására. A fény három keresztgerincű ablakból és

egy kis, tornyos üvegterítő felől árad. A falakon elődeink olajportréi láthatók, kezdve Rottmayer Jánossal... A képek alatt körben tárlók, amelyekben misszióknak legértékesebb és legértékesebb emlékei, iratok, könyvek, tárgyak találhatóak. A tárlók közötti negyedkör asztalkákon habán edények. Középen – a Bimbó utcai régi szeminárium épületéből átmertett egyetlen tárgyként – egy értékes antik rézcsillár, és ahol szükséges, örökzöldek...

A háromszög és félkör alakú asztalok több variációban állíthatók össze.

A teremben 22–32 fő tárgyalhat egyszerre. A Szövetségi Tanács – amint arról már írtunk is – február 29-én ünnepélyes körülmények között vette birtokba a termet. Én sem tudtam meghatódottság nélkül olvasni a köszöntő igéket, és a tanács tagjai is kifejezték Isten iránti hálájukat. Közös, egyenkénti imában ajánlottuk föl az Úrnak az egész házat, és kértük, hogy Ő maga vegye birtokba, hogy valóban a misszió központja, szíve legyen.

A tanácsülés ebédszünetében bejártuk az egész házat és az emlékparkot.

A tanácssteremből három égtáj felé nyílik kilátás. Látjuk egyfelől az új Történelmi Emlékparkot, az udvart és a teológiai akadémia impozáns ötszintes klasszicista épületét. Ez a hatalmas épület új korában lehetett ilyen szép utoljára, hisz azóta csak romlott az állaga. Látszik a levéltár erkélye, az ITM irodák sora, a díszterem és az előadók előtti három nagy terasz régi kovácsoltvas korláttal, virágtartókkal, az új tölgyfa kapu, az ITM vendégház, az ebédlő bejárata, a viacolor burkolatú udvar virágsávokkal, és a Missziói Központ oldalszárnya a zöld kanadai zsindelytetőből kivillanó fehér ablakokkal. Így együtt és külön-külön is hálára kötelező, fölemelő látvány.

A hatalmas Benczúr utcai telek utcafrontján épült mintegy 100 éve az akadémia, amelynek oldalszárnyához csatlakozva létesült az új Missziói Központ két részre osztva a telket. Elöl burkolt udvar, virágokkal, díszfákkal. Ez a zárt belső udvar kiválóan alkalmas szabadtéri istentiszteletek, evangélizációk, zenés áhítatok, hangversenyek rendezésére. Március 19-én az ünnepi megnyitó istentiszteletet is itt tartjuk, ha nem lesz eső! A körülbelül 500 férőhelyes zárt tér remek akusztikájú, a nagy teraszok pedig alkalmasak kórusok, zenekarok elhelyezésére. 19-én a Központi Énekkar az első emeleti teraszon énekel, a fúvós fanfár a levéltári erkélyről szól majd, sőt: „felelgetős zenét” is tervez Beharka testvér...

A Millenniumi Emlékpark is hatalmas, mintegy 2000 m². Körben a járdákról jól látszanak a bronz domborművek a smaragdtuják között. Középen pergola futórózsával, és két nagy pázsitos térség rózsaszegéllyel. Ideális hely a diákoknak tanulásra, elcsendesedésre, elmélkedésre. A boltíves fülkékben elhelyezett szobrok a régi kerengőkre emlékeztetnek. Itt ragadom meg az alkalmat arra, hogy köszönetet mondjak *Bánkúti István* szobrászművésznek, aki nagy átéléssel és kitartással dolgozott, valamint *Lakatos Péter* testvérnek és feleségének, akik a portrék restaurálásában és újak készítésében szorgoskodtak.

A kertépítésben *Szekérné Dobszai Mariann* kertészműnőnk és Bálint Kálmán testvér segített sokat. Szólnom kell Mészáros Kornél főtitkár és dr. Szabó Zoltán gazdasági igazgató testvérről, munkatársaimról, akik hivatalukból adódóan fáradoztak, valamint Kánai András testvérről, a Szegetkő KHT igazgatójáról, és *Szabó Bálintné* testvérről, a KHT könyvelőjéről, akik a teljes pénzügyi adminisztrációt végezték, és minden dolgozóról. Az Úr jutalmazza meg a fáradozókat!

Legyen egész közösségünk imádsága ez ünnepi alkalommal a salamoni ige:
„Áldott az Úr, aki nyugalmat adott népének... Legyen velünk Istenünk, az Úr,
ahogyan őseinkkel volt... hadd tudja meg a föld minden népe, hogy az Úr az Is-
ten és nincsen más!” (1Kir 8:56–60) (BH 2000. 84–85. old. – A. M. –)

Beszámoló a március 19-i millenniumi ün- nepi istentiszteletről a Benczúr utcából

A 2000. esztendő – ahogy egyik külföldi vendég fogalmazott – mérföldkő a Magyarországi Baptista Egyház történetében. Ez a megállapítás igaz, hisz közösségünk egy olyan épületegyüttessel gazdagodott, amelyről gyakran álmotunk, azonban hol politikai, hol anyagi okok miatt semmi reális esélyünk nem volt a megvalósításra. 2000. március 19-én „olyanok voltunk, mint az álmodók”. A hideg reggel és a távolság nem jelentett akadályt. Lelkipásztorok és küldöttek érkeztek közeli és távoli városokból, falvakból, Debrecentől Pécsig, Székesfehérvártól Nagydobosig. A hatalmas tölgykapukon belül a virágokkal díszített belső udvarban szabadtéri templom várta az érkezőket, akiknek arcáról a meglepetés öröme, a testvéri szeretet fénye sugárzott. A térre a Kornya Mihály testvérről mintázott bronzszobor „vigyáz”. A szószékként szolgáló félemeleti terasz kovácsoltvas korlátján a szintén erre az alkalomra készített egyházi szimbólumunk, az alfa és ómegás nyitott Biblia, mintegy az egész ünnepi istentisztelet középpontja ragyogott hófehéren. A háttérben az 1996-os millecentenáriumi nemzetiszínű zászló és egyházunk millenniumi hófehér zászlaja lengett Magyarország térképével, közepén az alfa és ómegás emblémával.

Az utca mindkét oldalát már előző nap lezárták, helyet biztosítva az érkezőknek. A szeretetvendégség szervezői és a belső udvar berendezői reggel 6 órára, a hangosítók és a rendezők 7-re, a diákok 8.30-ra, a vendégek 9.30-ra érkeztek. A Központi Énekkar és fúvós együttes is próbált már kora reggel.

Pontosan 10 órakor az első emeleti erkélyről a millenniumi fanfárral megkezdődött az istentisztelet. Mészáros Kornél főtitkár testvér nyitotta meg az alkalmat a 147. zsoltárral és imádsággal, majd a mintegy félezer fős gyülekezet együtt énekelte a kórossal: „Zengjen hálaének, minden ajkon zengjen!”

Dr. Almási Mihály elnök testvér üdvözölte a vendégeket, néhány szót szólt az új épületegyüttesről és az emlékparkról, majd felolvasta Dr. Orbán Viktor miniszterelnök köszöntő levelét. A fúvósokkal átellenben az akadémia első emeleti teraszán fölcsendült az ének: „Úr Jézus, néked éneklünk...”, s a fúvósok az erkélyről „válaszoltak” a maguk módján.

Csodálatos élmény volt a „felelgetős” ének. Az ünnepi igehirdetést Dr. David Bunch testvér, a Coloradói Baptista Szövetség elnöke tartotta. Ezt követően az énekkar és a fúvósok a „Zengjétek Jézus nagy voltát!” kezdetű éneket adták elő nagy átéléssel.

A felszólalások sorát Dr. Almási Tibor testvér, a Baptista Teológiai Akadémia főigazgatója nyitotta meg. Kifejezte háláját Isten iránt azért, hogy különösen jó körülményeket teremtett az Úr az oktatás-nevelés munkájában.

A vendégek közül Dr. Theo Angelov, az Európai Baptista Szövetség főtákará; Dr. Ronald Gunter, az Amerikai Déli Baptista Szövetség európai igazgatója; Dr. Simon József, a Romániai Magyar Baptista Szövetség elnöke; Kulcsár Sándor, az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség elnöke szólaltak fel.

Felemelő élmény volt hallgatni Beethoven: „Isten dicsősége” c. művét. Ezután került sor a Coloradói és a Magyarországi Baptista Szövetség között létrejött együttműködési megállapodás aláírására, miközben az orgona szólt.

Az ünnep második részét az „Üdviteli érzet” (Mily üdvös tudnom) kezdetű ének vezette be, majd Dr. Boross Péter korábbi miniszterelnök lépett a mikrofonhoz, meleg hangú elismerő szavai után az egész gyülekezet közösen énekelte a „Feltámadt Hős, ó, dics neked...” kezdetű éneket.

Ekkor már kisütött a nap és a hőszállingózás elállt. A szívünk fölmelegedett a dicsőhimnusz lelkes éneklésétől. Almási testvér imája és az apostoli áldás elhangzása után nemzeti imádságunkat, a Himnuszt énekeltek, majd – először egyházunk vezetői és a vendégek – végül az egész gyülekezet átvonult az új Missziói Központba. Miután elnök testvérünk átvágta a nemzetiszínű szalagot, a vezető testvérek bemutatták az új, az Úrtól ajándékba kapott missziói házat a vendégeknek, akik nagy örömmel nézegették a festményeket, a kiállítást, és mindent, amit csak szerettek volna, hisz az ún. „open house” (nyitott ház) program keretében betekintheztek mind a teológia, mind a missziói központ minden termébe, szobájába. Nagy nyüzsgés kezdődött, amely nem is szűnt mintegy két órán át... Természetesen sokan sétáltak az emlékparkban is.

A több mint 500 személyre készített szeretetvendégség további jó alkalmat jelentett a testvéri találkozásra.

Mindenütt csillogó szemű, boldog hívők beszélgettek...

Mindenki ajándékkönyveket választhatott magának. A raktárból mintegy három köbméter könyv indult „misszióútra” ezen a délutánon.

Az ünnepi istentiszteleten Almási testvér bejelentette, hogy most érkezett telefonhívásból tudjuk, hogy a Magyar Baptista Szeretetszolgálat elnöke, Szenczy Sándor testvér Csecsenföldről visszaérkezett Moszkvába, teljesítve küldetését, mintegy 75 millió forint értékű ruha-, élelmiszer- és gyógyszersegélyt juttatva el a borzalmak között élő csecseneknek.

Az ünnepi istentisztelet legfiatalabb résztvevője az építésvezető három hónapos kisfia volt, a legidősebb, akit Almási testvér külön is köszöntött, a Debrecenből érkező, korábban ungvári lelkipásztor, a 98 éves Stumpf Jenő testvér.

Dr. Theodor Angelov, az Európai Baptista Szövetség elnöke délután – az adigra hazaérkező – Szenczy Sándor testvérrel együtt Pesterzsébeten szolgált.

Hétfőn délelőtt a vendégeket a Parlamentben fogadta Balog Zoltán miniszterelnöki főtanácsos és Dr. Semjén Zsolt államtitkár. Mindketten tájékoztatást adtak a magyarországi egyházak helyzetéről, majd Balog Zoltán főtanácsos végigkálauzolta a látogatókat a Parlament épületében. Természetesen a királyi korona éppúgy, mint a remek épület látványa lenyűgöző hatással volt a jelenlévőkre, akik az előző szombati napot városnézéssel töltötték.

Hétfőn az új Missziói Központ tanácstermében egyházunk vezetői fogadták a külföldi delegáció tagjait, és ajándékokat adtak át nekik: Magyarországról szóló angol nyelvű könyveket, amerikai–magyar jelvényeket, egy festményt, amit erre

az alkalomra készített *Kovács Lajos* festőművész testvér, valamint a magyar címert, az asszonyoknak pedig habán kis díszterítőt. A delegáció tagjai kedden Budapestről vidékre látogattak.

Ez a rövid beszámoló nem képes arra, hogy visszaadja az ünnep örömét, csak némi bepillantást enged a megnyitó alkalom sokszínűségébe.

Adja az Úr, hogy a 2000. esztendő, az evangélikáció éve, lelki fejlődésünk, növekedésünk tekintetében is mérföldkő legyen!

(BH 2000. 98–100. old. – Scriptor = A. M. –)

Ünnepi igehirdetés és üdvözetek

Dr. David T. Bunch, a Coloradói Baptista Szövetség elnökének ünnepi igehirdetése:

Dr. Almási Mihály testvér, Kedves Vendégek, kedves barátaim, a Magyarországi Baptista Egyház tagjai!

A mi Urunk Jézus Krisztus nevében köszöntéseket adok át Nektek a Coloradói Baptista Konvenció részéről. Áldást kívánok rátok és gratulálok nektek mint a Magyarországi Baptista Egyház tagjainak. Éppen e mai napon adjátok át rendeltetésüknek e gyönyörű épületeket keresztyén szolgálatra. Ezek tisztességet szereznek a mi Urunk Jézus Krisztusnak. Dr. Almási Mihály testvér, a te látásod valósággá vált. Gratulálunk! A coloradói baptisták örömmel lépnek partneri kapcsolatba a magyarországi baptistákkal az Úr Jézus Krisztusért végzett misszióban és evangélikációban. Ebben teljesítjük a Szentírásnak azokat a szavait, amelyeket Pál írt a filippbelieknek: „Mert közösséget vállaltatok az evangéliummal az első naptól fogva mind a mai napig. Éppen ezért meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi a Krisztus Jézus napjára.”

Ezek a versek három igazságot mondanak nekünk:

Az evangéliumban való partneri kapcsolat erővel gazdagítja az életünket. A baptisták megtanulták, hogy az evangéliumban való partneri kapcsolat erősíti őket kölcsönösen. A mi partneri kapcsolatunk a Magyarországi Baptista Egyházzal, a Nemzetközi Missziói Testülettel és a Coloradói Baptista Konvencióval megsokszorozza a lelki erőt, mert mi függünk egymástól és kölcsönösen támogatjuk egymást. Hálásak vagyunk ezért a partneri kapcsolatért, mert ez erősíti mind a coloradói, mind a magyarországi baptistákat. Az erő az imádságban nyilvánul meg, a szolgálat pedig az elérendő eredményekben.

A második igazság az, hogy a mi Urunk új munkára késztet bennünket. A mi Urunk, aki elkezdte bennetek a jó munkát, teljessé is teszi azt. Azért állhatunk most itt e gyönyörű, nagyszerű épületek körében, mert a mi Istenünk új munkát kezdett el a ti baptista elődeiteknek a szívében sok évvel ezelőtt. Mi továbbra is haszonélvezői vagyunk annak a nagyszerű műnek, amit Isten végzett el az ő szívében és életükben. Most az ő helyükbe lépünk, hogy Isten tovább folytassa az új munkát bennünk. Legyünk hűségesek, hogy akik utánunk következnek, azok áldást nyerjenek a mi munkánkból!

A harmadik igazság az, hogy az Úr Jézus Krisztus meggazdagítja az életünket. Az Úr Jézus Krisztus üdvösséget és örök életet ad nekünk, ha hiszünk Ben-

ne. A Szentírás ezt mondja: a bennetek elkezdett jó munka beteljesedik a Krisztus Jézus napjára. A mi jó munkánk folytatódik áldásaival azoknak az életében, akik utánunk következnek, és teljessé válik az Úr Jézus Krisztus nagy napján.

Ez a szolgálat és ezek az épületek mérföldkövek a ti keresztyén zárandoklásotok útján, és ezek igazolják Isten jó munkáját bennetek. A coloradói 350 baptista gyülekezet csatlakozik hozzám lélekben e mai napon. Gratulálnak nektek, és vállalják, hogy imádkoznak értetek és veletek. Az Úr Jézus Krisztus nevében: áldás rátok. Ámen.

Dr. Theodor Angelov (Bulgária), az Európai Baptista Föderáció főtthkárának felszólalása:

Nagy kiváltság nekem az, hogy most üdvözléseket adhatok át nektek az egész európai baptista közösség nevében. Ezen a különleges alkalmon velem vannak mindazok a testvérek, akik az Európai Baptista Föderáció tagszövetségeihez tartoznak.

Amikor először voltam itt, Magyarországon, akkor friss emlékek toltak emlékezetembe arról az időről, amikor korlátok között szolgálhattatok az Úrnak. Azok az idők voltak ezek, amikor különlegesen ellenőrizték az egyházakat, és markukban tartották a teológiai oktatást. Mi közösen emlékezünk mindarra, amit ez az uralkodó hatalom végzett; hogy mindent a kezében szeretett volna tartani, még az egyházak működését és a lelkiismereti szabadságot is. És mi emlékszünk arra az időre, amikor éppen Magyarországról indult el az ellenállás és tiltakozás ezek ellen. Volt olyan idő, amikor itt, Budapesten, Magyarország szívében a szabadságért elhangzott kiáltásokra golyókkal és vérontással válaszoltak. A magyarországi nép válasza a golyókra azt bizonyította, hogy nem lehet elnyomni a szabadságért szóló kiáltásokat. A magyarországi szabadságharc története aranybetűkkel íródott be Európa történelmének lapjaira. Büszkék vagyunk rá, hogy a magyarországi baptisták soha nem adták fel. Ti folytattátok az Úr szolgálatát, oktattátok a fiatalokat, terjesztettétek az evangéliumot. Folytattátok a teológiai oktatást abban az időben is, amikor nem volt elegendő épületek, tanárotok és könyvetek. Az Újszövetségben az ilyen helyzetekre nézve van egy nagyon különleges kifejezése Pál apostolnak. Azt mondja Pál, hogy senki sem akadályozhat meg minket abban, hogy lássuk az Úr Jézus Krisztus dicsőséges evangéliumának fényét. Az evangélium fénye ragyogott itt, Magyarországon is. És ez a fény továbbra is ragyog Európában és a világ minden táján, ahol az emberek küzdenek alapvető jogaikért. Vannak olyan országok, olyan területek, ahol az emberek vágyakoznak a lelkiismereti szabadság és az alapvető emberi jogok után. Szeretnénk úgy látni ezt a baptista teológiai szemináriumot, ennek hallgatóit, professzorait, mint akik tükrözik az Úr Jézus Krisztus fényét. Ez segít abban, hogy növekedjék a hívők hite, és új gyülekezeteket plántáljanak. És mindenekfelett a szekularizmus és az ateizmus eltűnik a mi Urunk Jézus Krisztusnak, a világ Megváltójának hatalma által.

Sok félelemmel telik meg a szívünk, amikor belépünk az új évszázadba, vajon az etnikai és vallásos konfliktusok alakítják a mi kontinensünket? Vajon a bombák hullanak továbbra is és pusztítják azt, amit az emberek igyekeznek felépíteni? Vajon ennek a világnak a jövőjét bűncselekmények és a lelki érték hiánya fog-

ja alakítani? Hadd ragyogjon a ti szemináriumotokban az a fény, amit a ti tanáraitok, a ti diákjaitok és a ti tagjaitok képviselnek! És az a fény, amit ti sugározatok az Úr Jézus Krisztus nevében, az együttesen hat mindazokra, akik az egész világon a teológiai intézetek és tanulók, tanárok által ugyanezt a fényt sugározzák. Olyan világban élünk, amit eddig a szegénység, az ateizmus, a reménytelenség és igazságtalanság alakított. De csodálatos evangéliumunk van, ez az Úr Jézus Krisztus evangéliuma. Higgyük el, és imádkozzunk azért, hogy itt végzett szolgálatotok reménységet és életető erőt ad országotoknak! És talán némelyik diákokotok, némelyik tanárotok és szolgálattelvőtök az ország határain túl is reménységet ad a világnak. Imádkozzunk érte és higgyük el, hogy tovább folytatódik az a baptista szolgálat, amit e teológiai szeminárium, a Magyarországi Baptista Egyház és annak tagjai végeznek az egész világ javára! Isten áldjon meg! Köszönöm.

Dr. Ronald Gunter, az Amerikai Déli Baptista Szövetség európai igazgatójának felszólalása:

Az amerikai déli baptista gyülekezetek nevében hozok üdvözléseket. Veletek együtt örvendezünk, amikor együtt lehetünk e gyönyörű épületeknek a felavatásán. Szeretettel köszöntjük Dr. Almási Mihály testvért mint a közösség vezetőjét. Köszönjük Istennek, hogy ilyen szép munkát végeznek itt Isten igéjével ebben az országban. Hálásak vagyunk azért, hogy a nagy baptista család tagjai lehetünk ezen a világon. Hálásak vagyunk azért a 150 esztendőért, amit a baptisták szolgáltak itt, Magyarországon. Hálásak vagyunk azért a 75 esztendőért, amit mi mint déli baptisták együtt munkálkodhattunk a magyarországi baptistákkal. Pál a korinthusi gyülekezetnek írta, hogy Isten hűséges. És ma látjuk Isten hűségének a jelét. Veletek együtt örvendezünk ma. Hálásak vagyunk azért, hogy Isten családjához tartozhatunk.

Dr. Simon József, a Romániai Magyar Baptista Szövetség elnökének felszólalása:

Kiváltságnak tekintem azt, hogy itt lehetek és láthatom ezt a csodálatos épületkomplexumot. A Romániában élő magyar baptista testvéreitek köszöntését, jókívánságát hozom. Veletek együtt örülünk e napon. Imáinkban Isten áldását kérjük úgy az épületekre, mint azokra, akik itt dolgoznak, illetve tanulnak. Legyen ez az épület mindig az Úré; és mindaz, ami itt történik, legyen az Ő dicsőségére! Ámen.

Kulcsár Sándor, az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség elnökének felszólalása:

Hadd köszöntsem szeretettel kedves ünneplő testvéreimet! Rendkívül örvendek, hogy itt lehetek ma; láthatom, hallhatom Isten munkáját, amit testvéreim által elvégzett, és láthatom hit-szemeimmel azt, amit végezni fog a jövőben. Hozom az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség szeretetteljes üdvözlését, ezzel egybekapcsolva a New York-i magyar baptista gyülekezet üdvözlését is. Nem tudom megállni, hogy ne kapcsoljak egy gondolatot üdvözlésemhez. A mi munkánk, Isten népének munkája a történelmi háttérből, az Isten által már elvégzett munkából gyökerezik, táplálkozik. Valószínű, hogy itt is, a kertben azért van há-

tul a Történelmi Emlékpark, közepén a Missziói Központ, elől a teológiai akadémia. Hadd legyen Isten kegyelméből a tanítás, az igehirdetés csodálatos munkája a múltból gyökerezve, Krisztusban megerősödve és missziós lelkülettel irányítva! És legyen szabad egy imádságot, amivel mi, észak-amerikai magyar baptista testvérek azonosítjuk magunkat, és ugyancsak egy bátorítást Isten igéjéből olvasni! Az imádság – hálaadó imádság – Dávid ajkáról, szívéből hangzik el a Szentlélek által, a bátorítás Pál apostol részéről, ugyancsak a Szentlélek Isten irányításából. Így hangzanak: Ó, Uram! Tartsd meg mindörökké ezt az érzést a te néped szívében, és irányítsd az ő szívüket te feléd!

A biztatás: „Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, tudván, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban!” Isten kegyelméből kívánom, hogy ez így legyen.

Dr. Boross Péter korábbi miniszterelnök és belügyminiszter felszólalása:

Ezen a télies, márciusi napon hátatelt és meleg szívvel köszöntöm kedves mindnyájukat. Köszöntöm ebben a csodás, új és felújított, újjáépült épületegyüttesben, amely végre betöltheti rendeltetését és célját annyi hosszú esztendő és évtized után.

Mint a rendszerváltoztató első kormány tagja, ilyenkor mindig visszagondolok a kezdetre, a számbavételre, a pusztítás és rombolás számbavételére. Amikor elborzadtunk sok más javak mellett az egyházi javakban is véghezvitt pusztítás méretein, és végiggondoltuk szerény lehetőségeinket. És mégis megindult valami, és épültek házak, és épültek templomok.

Valami megindult, pedig tudtuk, amire nagy empátiával utalt Angelov főtitkár úr, hogy a lelkekben végrehajtott rombolás talán még nagyobb méretű volt. Így él-tük meg mi a szocializmusnak nevezett időket, ezt hagyta ránk a történelem és a megelőző kor. És most mégis arra kell gondolnunk, hogy ezer évvel ezelőtt is, válságos időkben is, országalapító királyaink, amikor menteni kellett a jövőt és magyarnak megtartani, akkor azt mondták, hogy épüljenek templomok. Épüljenek templomok a maguk szellemi kisugárzásával, tegyék valóban kereszténnyé ezt a nemzetet, így maradhat fenn; és döntésük bölcs volt, mert annyi minden után – fennmaradhattunk.

És most, amikor egy lelki honalapítás kötelezettségének terhe mindnyájunkon van, azt kell mondanom, hogy most is építeni kell templomot. Építeni kell a maga fizikai valóságában, és építeni kell lelkeinkben is. Igen, hogy az a szellemi kisugárzás, ami kereszténnyé és fenntarthatóvá tette ezt az országot, nemzetet ezer éven át, az kapjon új lendületet eme lélekromboló négy, négy és fél évtized után.

Hölgyeim és uraim, köszönöm, hogy ott lehettem már Szigetszentmiklóson is; és köszönöm a kedves meghívást, hogy itt is itt lehetek. Kívánom, hogy ennek a háznak szellemi kisugárzása szolgálja mindnyájunk lelkét és az egész nemzet boldogulását.

Dr. Semjén Zsolt államtitkár felszólalása:

Mélyen Tisztelt Ünneplő Gyülekezet! Ez az épület és ez a mai ünnep a Magyarországi Baptista Egyház életterejének a szimbóluma. És ez a mai ünnep szervesen kapcsolódik két másik ünnepbe. A nagy jubileum ünnepébe, Jézus Krisztus szü-

letésének 2000. éve, és a magyar millennium ünnepébe, Szent István megkoronázásának és ezzel a keresztény magyar állam megszületésének 1000. évébe.

És amikor a millenniumról ejtünk szót, akkor úgy gondolom, hogy természetes kötelességem az, hogy újra megköszönjem a magyar és az amerikai baptista egyháznak azt, hogy lassan egy negyed százada lehetővé tette azt, hogy a magyar szent korona hazatérhessen Magyarországra, és az Egyesült Államokból újra itthon, köztünk és velünk legyen Szent István szent koronája.

És tették ezt olyan bölcsességgel, hogy abban a nem könnyű időszakban arra is garanciát tudtak biztosítani, hogy a szent korona méltó módon és garanciával lehet itt; ami akkor nem volt magától értetődő.

Tökéletesen tisztában vagyunk azzal a ténnyel, hogy egy egyházi intézmény, mint ez az épület is, és mint minden egyházi dolog, egyszerre két valóságot jelel meg.

Az egyház alapvető küldetése a transzcendenciára irányul, az evangélium hirdetésére. De miután a világban élünk, ebből az élet minden területén való közfeladat-átvállalás is következik, mint hallhattuk: szociális intézmények, iskolák, oktatási és az élet minden területét érintő módon.

Most csak két dolgot szeretnék kiragadni ebből, aminek megkerülhetetlen szerepe van a magyar nemzet megújulásában. Az egyik az erkölcsi alapok. Egy nemzet nem állhat fenn erkölcsi alapok nélkül, morális megújulás nélkül nincs egy nemzetnek jövője. Ez pedig, erre a történelem a bizonyíték, az egyházak által hordozott szellemi-lelki tartalomból következő valláserkölc, ami képes egy nemzet erkölcsi tartását megalapozni.

A másik, amiről egy gondolatot szeretnék még elmondani, a kulturális szolgálat. A Szentírás, a Biblia ismeretének a szolgálata. Hiszen már csak kulturális értelemben sem lehet európai az, aki nem ismeri a Szentírást; az nem érthet egy Bach-művet, nem érthet egy Dürer-metszetet vagy egy Ady-verset. Az egyház szolgálata ezen a területen is az egész magyar nemzet javát szolgálta. Ezekkel a gondolatokkal szeretném megköszönni a Magyarországi Baptista Egyháznak sok évszázados szolgálatát, és Isten áldását kérni arra, hogy miként a múltban és most a jelenben, a jövőben is betölthesse ezt a szolgálatot egész nemzetünk javára. Köszönöm szépen. (BH 2000. 101–103. old.)

Az új Missziói Központ vendégkönyvéből

Ezt a vendégkönyvet egyházunk új létesítményeinek átadása alkalmából nyitottuk meg 2000. március 19-én. Szeretnénk, ha mindazok, akik betértek az új Missziói Központba, és feljutottak egészen a tanácsteremig, amely – mint látható – közösségünk múltját is igyekszik bemutatni, beírnák észrevételeiket, gondolataikat a könyvbe.

Személy szerint igen hálás vagyok Istennek azért, hogy az 1999 áprilisában megkezdett nagy építkezés befejeződött nem egészen egy év alatt, s azért, hogy magam is részese lehettem az új Missziói Központ és a Történelmi Emlékpark létrehozásának – a millennium és az evangélizáció évében –, valamint a régi akadémiai épület rekonstrukciójának – erőmhöz mérten –, az Úr kegyelméből.

Legyen e ház és a hozzá kapcsolódó emlékpark éppúgy, mint az akadémia a magyar baptizmus, a misszió, az evangélizáció erőssége!

Áradjon ki a Szentlélek mindazokra, akik itt tanulnak és tanítanak, dolgoznak és irányítanak mindaddig, amíg a mi Urunk visszajön! *Ezért imádkozom és dolgozom.*

Almási Mihály *elnök*

Budapest, 2000. március 19.

„Nagy öröm és hála van a szívemben azért, hogy egyházunk e szép épületét megnyithattuk. A misszió az ország megszámlálhatatlan pontján folyik. Testvérek fáradoznak azon, hogy az evangélium terjedjen, hogy betöltsük küldetésünket. E ház, a Missziói Központ feladata, hogy koordinálja, segítse, támogassa a szellemi harctéren küzdőket, otthont adjon az adminisztrációnak, a bizottsági munkának, a Szövetség sokrétű tevékenységének.

Urunk áldása nyugodjon meg e házon, a benne dolgozókon, s az idelátogató testvéreken!” **Mészáros Kornél** *főtitkár*

„Hálás a szívem, hogy Istenünk ajándékeként megnyithatjuk és használatba vehetjük ezt a szép épületegyüttest. Külön kegyelem számomra, hogy azok közé tartozom, akik munkálkodhattak a megvalósításán. Kívánom, hogy szolgálják ezek a falak a misszió továbbfolytatását.” **Dr. Szabó Zoltán** *gazdasági igazgató*

„Hálás szívvel, ugyanakkor alázattal állok meg Isten előtt e csodálatos helyen. Nagyra értékelem a bölcs tervet, az áldozatos kivitelezést, és azt a célt, amely egyházunk jövőbeli boldogulását szolgálja. Kívánom, hogy Mennyei Urunk töltsen meg egyházát szorgalmas, bölcs munkásokkal. Vezetőinknek kívánok kitartást és további sok erőt, áldást az evangélium fáradhatatlan munkájában. Szívem óhaja, hogy Ő rendeljen minden időben olyan példás előljárókat, élő közösséget (gyülekezeteket), amelyre és akikre figyelhessenek az üdvre vágyók és az ügyet szolgáló tanítványok. A szórvány körzetekben (a széleken élők) nevében is kívánok Istenünk nevére dicsőséget, áldást és további erőt nemes céljaink megvalósítására. Lehelessünk az alkotó Isten alkotó és örömhírhordozó munkatársai! Tisztelettel és testvéri érzéssel, üdvözléssel: **Bódis László** *kisvárdai lelképásztor*”

„Köszönöm a meghívást e szép és felemelő házavatásra. Isten áldása kísérelje a missziós ház ténykedését mindnyájunk lelki épülésére!” **Boross Péter, Semjén Zsolt**

„Gratulálok és áldást kívánok a Magyarországi Baptista Egyháznak a csodálatos épületegyüttesért, amit a keresztyén misszióra és az evangélium terjesztésére kívánnak használni.” **David Bunch** (Coloradói Baptista Szövetség)

„Gratulálok a szép munkátokhoz! Remélem, hogy a jó Isten kegyelméből együtt tudjuk szolgálni Istent Magyarországon sok évig!” **Dr. Jordan Edward** (a Déli Baptista Szövetség képviselője)

„Csak akkor lesz igazi értéke az épületnek, ha az első szeretet is így fog országszerte megújulni.” **Szántó István**

„Dicsérjük Istent áldásáért! Veletek együtt örvendezünk az új épület falai között. Kívánjuk, hogy Isten használja fel az Ő dicsőségére.” **Ron Gunter** (a Déli Baptista Szövetség missziós igazgatója)

„Áldja meg az Úr egyházunkat és ezt a csodás objektumot, épületegyüttest, valamint az itt folyó munkát!” **Szilágyi Sándor ny. lelkipásztor**

„Isten áldását kérem az épületre és valamennyi munkatársra, akik használják.” **Dr. Görög Tibor** (a MEÖT főtitkára)

„Kívánom, hogy a ház működése, a megvalósulás színvonalán Istenünk áldásával valósuljon meg.” **D. Gere József**

„Isten áldása legyen a magyarországi baptistákkal!” **Dr. Ron Clement** (Coloradoi Baptista Szövetség)

„A magyarországi baptisták csodálatosak, és alig várjuk, hogy elkezdhessük a közös munkát.” **Joann Bunch** (Colorado)

„Gyönyörű városotok és gyönyörű épületek van. Az Úr áldja a ti munkátokat itt!” **Allen Spencer**

„Nagyon boldog a szívem, hogy megértük ezt a napot. Amikor 1950-ben sürgősen menni kellett, akkor nem gondoltam, hogy még egyszer – ugyan más körülmények között – néhány évtized múlva itt lehetünk. Legyen hála a jó Istennek, hogy a körülményeket úgy alakította, hogy megépülhetett ez a csodálatos komplexum! Azért imádkozom, hogy a jó Isten Lelke vezesse, irányítsa azokat, akiket megbízott a vezetéssel, akár a Teológiai Szemináriumban, akár egyházunk vezetésével. Ezért imádkozunk is mindennap.” **Baranyay Mihály, Baranyay Lajos, Baranyay Irén**

„Minden elképzelésemet felülmúló élmény. Dicsőség az Úrnak!” **Stumpf Jenő**

„Megtelik az ember szíve boldogsággal és isteni szeretettel, amikor egy ilyen összeforrott, egy hit egy lélek egyházi közösséget lát. Igazi testvéri szeretettel gratulálok ehhez az impozáns épülethez és kívánom Isten gazdag áldását benne a dolgozókra és tanulókra. 'Higgyétek, hogy mindazt, amiért imádkoztok, és amit kértek, megkapjátok, és meg is adatik nektek!' (Mk 11:24)

Egy református testvér és barát: **Uráné Gáspár Mária Tünde**
(BH 2000. 104. old.)

Idézet néhány köszöntő levélből

*A Magyar Köztársaság
Miniszterelnöke*

Köszöntőlevél

A Magyarországi Baptista Egyház millenniumi ünnepségére

Tisztelt Ünneplő Gyülekezet!

Nagy öröm számomra, hogy ezen az egyházuknak igen fontos napon köszönt-hetem Önöket. Ma egyszerre nyitják meg új Missziói Központjukat, a Történelmi Emlékparkot és a teológiai akadémiát. Ez a hármas ünnepség jól kifejezi az em-lékezés, a tanítás és a szolgálat egységét.

A baptista közösség múltja és jelene azt mutatja, hogyha hitüket megvalló emberek nem lankadnak a szellemi-lelki gyökereik ápolásában, akkor közössé-günk történelmi léptékben is megerősödik.

Önök megtartó közösségeket hoztak létre világszerte, Magyarországon pedig hitükkel és munkájukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy kevesebb legyen a célt té-vesztett ember, a kallódó fiatal, az elhagyott öreg.

Hálásak vagyunk, hogy az Önökre bízott üzenetet nem rejtik véka alá ebben az országban.

Kívánom, hogy a mai emelkedett emlékezés mozgósítsa Önökben a további szolgálathoz szükséges erőt.

*Isten áldja mindannyiukat!
Budapest, 2000. március 19.*

Orbán Viktor

Tisztelt Elnök úr!

Megköszönöm az új Missziói Központ megnyitó ünnepségére szóló meghívót.

Személyesen nem tudok részt venni az ünnepségen, de imáimban kérem Isten áldását munkájukra és Isten ügyéért végzett szolgálatukra.

Tisztelettel köszöntöm:

Bosák Nándor

debrecen-nyíregyházi püspök

Elnök Úr! Kedves Testvérem!

Örömmel értesültem az új Missziói Központ, a Történelmi Emlékpark és az át-épített teológiai akadémia megnyitásáról. A március 19-i ünnepségre szeretettel küldöm mind magam, mind egyházkerületünk nevében testvéri köszöntésemet.

Szívből kívánom: Isten áldja meg és tegye gyümölcsözővé az intézmények munkáját, a bennük folyó szolgálatokat. Budapest, 2000. február 29.

Atyafiságos köszöntéssel:

Dr. Hegedűs Loránt

püspök

Csak gratulálni tudok az új Missziói Központ, a Történelmi Emlékpark és az átépített teológiai akadémia miatt. Szegedi elfoglaltságom miatt azonban szemé-lyesen megjelenni nem tudok. Megpróbálom a március 26-i tévécsoportot vagy

megnézni, vagy magnóra felvenni, hogy a baptista egyház örömeiben én is részesedjek. Ezt a millenniumi ünnepet pedig imáimmal kísérem.

Maradok tisztelettel:

Gyulay Endre
szeged–csanádi püspök

Tisztelt Egyházelnök Úr!

Köszönettel megkaptam a Magyarországi Baptista Egyház millenniumi rendezvényére, az új Missziói Központ, a Történelmi Emlékpark és az átépített teológiai akadémia március 19-i ünnepélyes megnyitására szóló szíves meghívást.

Sajnálattal kell jeleznem, hogy lelkipásztori elfoglaltságom miatt nem tudok részt venni ezen az ünnepi eseményen.

Kimentésem szíves elfogadását kérve, őszinte tisztelettel és nagyrabecsüléssel:

Dr. Veres András
püspök

Kedves Elnök Úr!

Megkaptam az új Missziói Központ és a Történelmi Emlékpark ünnepélyes átadására szóló kedves meghívást. Igazán sajnálom, hogy korábban vállalt, más irányú kötelezettségeimet nem tudom úgy átcsoportosítani, hogy ezen nagyszerű alkalmon együtt örvezzünk.

Így legyen szabad tehát levélben kérem az egybegyűltekre, az új Missziói Központ minden látogatójára és minden jó munkájára Isten gazdag áldását.

Veszprém, 2000. február 17.

Tisztelettel:

Dr. Márkus Mihály
református püspök,
az Ökumenikus Tanács elnöke

Tisztelt Elnök Úr!

Miniszterelnök úrnak szóló meghívásukat az új Missziói Központ, a Történelmi Emlékpark és a teológiai akadémia ünnepélyes megnyitására köszönettel megkaptuk.

Sajnos miniszterelnök úr nem tud részt venni ezen a megtisztelő eseményen, de jókívánságait szeretném tolmácsolni mind az építkezés megvalósítóinak, mind az intézmény jövőjéért használóinak.

Magam nevében is megértésüket kérem, mivel az ünnepély időpontjában egy korábban elfogadott kötelezettségemnek kell eleget tennem, így én is ezúton küldöm jókívánságaimat, és kívánom Isten áldását.

Budapest, 2000. március 16.

Tisztelettel:

Balog Zoltán
miniszterelnöki tanácsadó

Kedves Elnök Testvér!

Kedves Ünneplő Testvériség!

Szívem őszinte üdvözlését küldöm, egyben gratulációmot fejezem ki abból az alkalomból, hogy a több mint egy évtizedes elképzelés megvalósulhatott, és a baptista egyház új Missziói Központját megnyithatják.

Legyen hála Istennek, hogy a sok küzdelem és megpróbáltatás után van előrehaladás és növekedés! Az épületegyüttest fényképről úgy ítélem meg, hogy igazán reprezentatív otthont kapott nemcsak teológiai akadémiánk, hanem egyházunk központja is.

Elnök Testvér, mint utódomnak, azt tudom mondani, hogy sok munkád, fáradozásod nem volt hiábavaló, és érdemes volt meghozni minden áldozatot a szép és maradandó épületek felépítésében, rendbehozataláért és felújításáért. Éppen ezért imám ez: „Ó, Uram, Istenem, adj bölcsességet – a vezető testvéreknek –, hogy a te néped előtt mind ki-, mind bemehessenek... és a te szemeid éjjel és nappal figyelmezzenek e házra!” (2Krón 1:9–10; 6:20) Meg vagyok arról is győződve, hogy a lelki színvonal, akár egyházunk központjában, akár a teológiai akadémián ehhez lesz méltó. Isten segítsen ebben téged és munkatársaidat!

Igei jókívánságomat így fejezem ki: „Azért, amiképpen vettétek a Krisztus Jézust, az Urat, akképpen járjatok Ő benne, meggyökerezvén és tovább épülvén Ő benne, és megerősödvén a hitben!” (Kol 2:6–7)

Testvéri és szolgatársi köszöntéssel és üdvözlettel:

Dr. Viczián János

nyugalmazott egyházelnök

Kelowna, B.C., Canada, 2000. március

(BH 2000. 107. old.)

EMLÉKEZZÜNK!

Trianoni tragédiánk baptista vonatkozásai

A magyarságot európai történelmének több mint ezer éve alatt nem érte olyan nagyságú katasztrófa, mint amelyet 1920. június 4-én a Párizs környéki békekötésben mértek rá. Ekkor hazánk elveszítette területének 71,5, lakosságának pedig 63,5 %-át. 3,5 millió magyar idegen országok uralma alá került. Nemzeti tragédiánkat előre vetítette az első világháború és annak kimenetele, bár ilyen mérvű következményeire még a legborúlátóbbak sem gondoltak. Tény, hogy az események számunkra negatív vonatkozású alakulását nagymértékben befolyásolta a magyarországi „vörös uralom”, a hadsereg leszerelése, a francia támogatással történő idegen katonai megszállás, és természetesen a környező országok területi éhsége. Tény az is, hogy az utódállamok politikusai komolyabb nyugati – különösen francia és angol – kapcsolatokkal rendelkeztek, ravaszak és így „hitelesebbek” voltak, mint a mieink.

Az előzmények

A korabeli hírközlő szervek: a távírdák, a rádiók és sajtótermékek, közöttük a Békehírnök is tudtul adta az 1914. június 28-án bekövetkezett boszniai merényletet, melynek áldozata lett Ferenc Ferdinánd, az Osztrák–Magyar Monarchia trónörököse és felesége, Zsófia hercegnő. A tragédia okairól Csapják Attila a Békehírnök 1914. július 15-i számában többek között a következőket írta: „Hogy ilyen merényletek történhetnek, a népnevelési rendszer és a sok bűnös mulasztás is oka. Azt lehet mondani, hogy mi mindnyájan vétkesek vagyunk benne, mert mindannyiunknak arra kellene törekedni, hogy a társadalom erkölcsi javuljanak. Fajgyűlöletet támasztani nem nehéz dolog, de ez egyike a legocsmányább törekvéseknek. A hazaszeretettel palástolják el ezt a faji gőgöt, mely vér után szomjazik. A hazaszeretet nemes, tiszta érzület, mely szeret mindenkit, de a faj és nemzetiségi indulat csak gyűlölni tud. Mindezeket csak az evangélium által lehet segíteni.”

Mint tudjuk, a merénylet az első világháború kirobbantásához vezetett. Ennek eseményeiről központi lapunk minden száma részletes tájékoztatót közölt, állandó rovatokat nyitott, melyek címei: Világháború, A harcmező, Harctéri tudósítá-

sok, Testvéreink a harctéren (névsort tartalmaz gyülekezetenként, valamint a hátrahagyott családtagok számáról), A mi hőseink stb. A harcok színtereiről és fogolytáborokból számtalan levelet, verset, élménybeszámolót küldtek a szerkesztőségbe, melyeket a lap rendszeresen közölt. Minden írást Isten, a haza és a testvéri közösség iránti hűség és szeretet hatott át.

1915. június 7-én katonaozvegyek és árvák segélyezésére két országos bizottság alakult, amelyek megszervezték a hadbavonultak hozzátartozóinak, illetve a hazatért hadirokkantak és világtalanokká váltak megsegítését is. Az eredményesen működő bizottságok vezetői Balogh Lajos és Csopják Attila testvérek voltak. Külön rovat közölte a baptista hősi halottak névsorát.

Minden magyart megdöbbsentett az, hogy 1916. augusztus 27-én a román csapatok megrohanták Erdély védtelen határait, és elfoglalták Magyarország délkeleti részét. Ez a dátum egyben az erdélyi magyarság máig tartó kálváriájának kezdetét is jelentette. „A menekültek védtelen serege ellepte az országutakat. Községünknek több mint fele elhagyta otthonát, mi pedig az Úrtól tanácsot kértünk, s maradtunk. Szeptember 17-én jöttek a románok. Vitték a teheneket, ökröket, lovakat. Az asszonyainkat kényszerítették az elrabolt csirkék, libák, disznók megkésztetésére, nem gondolva még gyermekeinkre sem. Az itthon maradt férfiakat megverték, majd kényszerítették, közöttük engem is – a számukra történő fuvarozásra, majd a munkaképesnek tartott férfiakat az utolsó megmaradt igavonó állatokkal együtt elvitték.

A románok azt mondták, hogy a Tiszáig mennek, s karácsonyig odajutnak. Ők biztosak voltak a győzelemben, mi pedig rettegtünk az ő álmuktól. Fájdalommal gondoltunk a testvérekre is, még a Békehírnököt is vártuk, hogy mielőbb olvashassuk.

Október 7-én délután 3 órakor érkeztek meg a felszabadító magyar huszárok. A következő nap vasárnap volt, amelyet szívbéli hálával és örömmel töltöttünk el, mert megszabadított a mi mennyei jó Atyánk a mi nyomorgatóinktól.

Kedves olvasó! Aki nem voltál az ellenség kezében, adj hálát az Úrnak érte!” – olvashatjuk a későbbi neves székelyföldi missziómunkás, *Ilonka Mihály*, homoródszentmártoni (Udvarhely vármegye) tudósításában (Békehírnök 1916/24). Ebben az időben számos hasonló vagy megrázóbb tájékoztatást olvashatunk erdélyi menekültektől, illetve menekültekről.

A Központi Hatalmak seregei – közöttük a magyarok – támadásba lendültek, felszabadították Erdélyt, három hónap sem telt el, és december 6-án bevonultak Bukarestbe (Békehírnök 1917/1). A lap következő száma Wilson üzenetét is közölte, melyet a béke megvalósításának az ügyében küldött az amerikai szenátushoz és Európa népeihez. Ebben kezdeményezte a Népszövetség (a mai ENSZ) létrehozását, amelynek feladata lenne a vitás kérdések (egyéni és közösségi jogok, vallásszabadság, önrendelkezés stb.) tárgyalásos úton történő rendezése.

Egyházunk vezetősége a háború kezdetétől annak befejezéséig a Békehírnök hasábjain is többször fölshólyította a híveket a háború okozta károk enyhítésére az adakozás révén is. „A hadikölcsönre való adakozás hazafias és keresztyéni kötelességünk! Ezt szem előtt tartva régebbi gyakorlatunk alapján hozunk össze gyülekezeteinkben tehetségünk szerint kisebb vagy nagyobb összegeket, hogy azal hazánk mentésére és közös szent ügyünk elősegítésére lehessünk!

A jó hazafi és a hű keresztyén részt vesz ezen fontos, hasznos és üdvös munkában" – olvashatjuk lapunk 1918/11-es számában is. A felhívások nem maradtak válasz nélkül, melyet bizonyít az adományok sajtóban történő rendszeres visszaigazolása is.

Az 1917-es esztendő az oroszországi bolsevista forradalommal fejeződött be, ami a következő évben háborúellenes sztrájkokkal, forradalmi megmozdulásokkal folytatódott Ausztriában, Csehországban, majd Magyarországon is, mely események alatt fegyverszüneti, illetve béketárgyalások kezdődtek. A keleti és nyugati arcvonalon hősi és becsülettel helytálló és onnét hazatérő magyar katonákat „mivel ellenséges támadástól nem kell tartani” a kommunistákkal cimboráló, hazaáruló Károlyi-kormány leszereltette. Egy ideig csak a Székely Hadosztálynak sikerült helytállnia, majd nekik is parancsot adtak a fegyverletételre, így az ellenséges csapatot akadálytalanul masírozhattak Budapestig.

A háború után, Trianon előtt

A magyarországi első kommunista uralom eseményeiről az utóbbi évtizedben számos könyv, tanulmány, visszaemlékezés jelent meg. Erről olvashatunk a Békehírnök 1919/18-as számában is. „Hosszú idő után végre ismét megjelenhetett a mi 'Békehírnök'-ünk. A magyarországi szörnyű vörös uralom folyó évi július havában megtiltotta a lapok és folyóiratok kiadását is. ... A kommunizmus mézes ígéreteivel megnyert egyes tömegeket, majd rombolni kezdett minden téren. Isten nélkül akarta boldogítani a világot. A testvériséget hirdette, a legundokabb önzéssel hajtotta végre terveit. Éretlen gyerkőcök, rovott életű emberek ragadták magukhoz a hatalmat, és egy új rendet, társadalmat akartak alkotni. Záptojásokból akartak csirkét költeni. Egyenlőséget, testvériséget akartak létrehozni fegyverekkel és akasztásokkal. A történelemből tanulni kellene a jövőre nézve, és az evangélium szellemében munkálkodni, járnunk és élni!”

A Békehírnök utolsó Harcmező rovata 1918. október 30-án jelent meg, melyben elsősorban a diplomáciai tárgyalásokról, a béke kilátásairól írtak. A következő számban a „Harcmező” helyett a „Békemező” című rovatot indították. Itt a monarchia megszüntetésének következményeiről, hazánk politikai, hitbéli és erkölcsi felemelkedésének lehetőségeiről tájékoztatták az olvasót. Nem hallgatták el azt sem, hogy Magyarország jelentős területei „a békekötésig!” ellenséges katonaság megszállása alatt vannak. Ekkor még senki sem gondolt arra, hogy hazánkat feldarabolhatják. Azonban még egy hónap sem telt el, és ez a szándék nyilvánvalóvá vált. Ekkor „a magyarországi protestáns egyházak is elhatározták, hogy mozgalmat indítanak idehaza és külföldön a Magyarország területi egységét veszélyeztető törekvések ellen. Egy-egy küldöttséget menesztenek Amerikába, illetve Angliába. Az egyik Wilson amerikai elnököt keresi föl, hogy fölvilágosítsa Magyarország helyzetéről, és rámutasson arra, hogy földarabolása mit jelentene a magyarságnak, a protestáns egyházaknak, amelyeknek Magyarországon több mint négy millió hívője van. A magyar protestánsok bíznak benne, hogy Wilson, aki nagy egyházi férfiú, a protestánsok kérését meg fogja hallgatni, és ezeknek az érdekében támogatója lesz a békekongresszuson. Az a küldöttség, amely Wilsonhoz megy, valószínűleg tíz tagból fog állni.

Egy másik húsztagú küldöttség Svájcba, onnan Hollandiába, Francia-, és Angolországba megy, megjelenik az angol királynál és tárgyalni fog az entente valamennyi protestáns államférfiával. A baptisták küldöttsége föl fogja keresni Lloyd George-ot is, aki a baptista felekezet híve.

Mint értesültünk a két protestáns küldöttség, amelyeknek missziójáról a magyar kormánynak is tudomása van, csütörtökön reggel utazik el Budapestről" – olvashatjuk a Pesti Hírlap 1918. december 3. számában.

Hogy a már jelzett első küldöttség milyen eredménnyel járt, arról nincs tudomásunk, mivel a korabeli sajtóban erre vonatkozó tájékoztatást nem találunk. Viszont azt tudjuk, hogy Wilson elnök ekkor indult európai körútra.

A második csoport útjáról Csopják Attila a Békehírnök 1919. évi 3-as számában közölt tudósítást. „Azon célból, hogy a háború folytán beállott és Magyarországra nehezedő viszonyok felől tájékoztassa az egyházi köröket és a békekonferencia vezető férfait, protestáns bizottság indult külföldre.

Románia követelése folytán nemcsak Erdély, hanem a szomszédos megyék protestánsait is az a veszély fenyegeti, hogy a keleti román állami egyház rendelkezése, esetleg zsarnokság alá kerülnek, mert az állami nemzeti egyházak mindig zsarnokok voltak. Román protestáns (kálvinista, evangélikus, unitárius, baptista, metodista stb.) Romániában alig létezik, az ottani protestánsok vagy magyarok, vagy németek, kivéve a baptistákat, kik közül 9000 román ajkú. Ha tehát az említett területek Romániába kebeleztetnének, 1 500 000 protestáns jutna oda, és ezáltal elszakadna hittestvéreitől és eddigi összekötő szerveitől. De más felekezetekkel együtt 2 000 000 magyar jutna idegen uralom alá. A magyarországi baptista misszióból is vagy 12 000 lélek akarata ellenére szakadna el.”

A küldöttségben kilenc református, egy evangélikus, két unitárius, két baptista és hat idegen nyelveket beszélő tanár, közöttük *dr. Sebestyén Jenő* is részt vett. A baptistákat Csopják Attila pénzügyminiszteriumi tanácsos, a baptista egyház alelnöke, a Békehírnök társszerkesztője, valamint *Scheffler Reinhold*, a budapesti Wesselényi utcai gyülekezet hitszónoka, a Délkelet-Európai Baptista Szövetség elnöke képviselte.

1918. december 6-án indultak el Budapestről. Hárman Svájcba, tizenheten pedig Hollandia felé utaztak. Csopják Attila így folytatja tudósítását: „Hollandiában azon igyekeztünk, hogy az általunk képviselt ügyet megismeressük nemcsak a holland, hanem más országbeli körökkel is. Táviratilag érintkezésbe léptem *dr. J. V. Shakespeare* londoni testvérrel, aki a Baptista Világszövetség titkára, levélben tájékoztattam másokat is, s bizottsági társaim élénk tevékenységet fejtettek ki. Emlékiratokat készítettünk, melyeket sikerült Wilson és Lloyd George elnökök kezéhez juttatni. Ezen emlékirat több példányban, angol és holland nyelven is megjelent.

A békekonferencia főemberei buzgó protestánsok, Wilson amerikai elnök egy presbiteriánus gyülekezet tagja, Lloyd George angol miniszterelnök pedig baptista, és így szívügyük az, hogy a protestáns egyházakon túlzott politikai követelések folytán sérelem ne essék. A külföldi, s különösen az angol világi és egyházi körök azonban megfelelő információ hiányában a dolgok állásáról kellő tudomással nem bírnak, s így szükséges volt, hogy úgy ők, mint más

irányadó egyének tájékoztatva legyenek. Mostoha sors várhat a bánáti és bánási magyar és német protestánsokra is, mert az ottani szerb keleti állami egyház uralma béníthatja meg életüket.

Midőn kellően befejezve gondoltuk nagy bizottságunk működését, visszahagytunk egy három tagból álló csoportot a még le nem bonyolított ügyintézés folytatására, mi pedig németországi bonyodalmak után hazajöttünk. Itthon értesítésünkre esett, hogy emlékirataink Wilson és Lloyd George elnökök kezéhez jutottak, és ők kedvező választ küldtek.

Adja a mindenható Isten, hogy eme utunk váljék földi hazánk javára, testvéreink buzdítására... Amit az emberi gonoszság négyéves rettenetes háborúval elrontott, azt az Úr a gyengék által helyre tudja hozni. Álljunk eme gyengék sorába!"

Hogy a háborút követő események elsősorban hazánkra nézve nem úgy alakultak, ahogy a magyarság és annak egyházi és világi vezetői szerették volna, arról ők a legkevésbé tehetnek. Egymást követték az ország további létét megpecsételő események. Az őszirózsás forradalom és a Tanácsköztársaság után a szerb, majd a cseh, végül pedig a francia irányítás alatt a román csapatok szállták meg hazánk különböző területeit. 1919. augusztus 4-én az utóbbiak bevonultak Budapestre, majd hozzákezdtek az ország rész tervszerű kifizetéséhez. Tíz hónap alatt 3 milliárd 150 millió aranyforintra becsült javakat vittek el, nem beszélve a civil lakosságot ért atrocitásokról, melyek pénzben nem mérhetők.

Központi lapunkban *Szűcs Ádám*, a vámospércsi missziókerület vezetőjének beszámolójában az alábbiakat is olvashatjuk: „Nálunk, egy hónapra a vörös rémuralom után, bekövetkezett a román megszállás. A vörösök csak egy hónapig végezheték emberkínzó, erkölcsrontó, fertelmes terveik keresztülvitelét, míg a románok – a rendcsinálás leple alatt – kegyetlenkedtek és raboltak.” (Békehírnök 1920/9–10.) Majd a lap ugyanezen számában olvashatjuk: „A kommunizmus és a román megszállás mesterségesen elzárt bennünket egymástól, de nemcsak a budapesti, általunk szeretett testvérektől, hanem a Tiszának nyugati oldalán élőkől és az erdélyrészi testvéreinktől is. Óhajtjuk és kérjük az Urat, hogy mielőbb adja meg a szabadulást.” (Levél Bodoky Lajoshoz)

Közben tovább zajlanak a békekonferencia munkálatai. „Tizenöt hónapja befejeződött a világháború, és a béke még nem jött el. A háború elvitte fiainkat, testvéreinket, és hagyott nekünk özvegyeket és árvákat. A forradalom kiköcskentette életrendünket rendes kerékvágásából, a vörös kommunizmus rátette rabló kezeit vagyonunkra és népünk erkölcsre, az ellenséges megszállás pedig kifosztott élelmiszereinkből, állatainkból, gépeinkből és közlekedési eszközeinkből.

Végre békére van kilátás. Hazánk küldöttsége gróf Apponyi Albert vezetésével január 5-én elutazott Franciaországba a békefeltételek átvétele végett. Azt mondják, kemény lesz ez a béke! Bármilyen kemény lesz, a mindenható Isten könnyűvé teheti, ha reá bízuk magunkat” – olvashatjuk a hivatalos közlönyünk 1920/1-es számában megjelent írásban.

Magyar Golgota

A „béke” számunkra 1920. június 4-én „beköszöntött”! Köszönet nem volt benne. Újrarajzolta Európa térképét – különösen hazánkét –, melynek negatív vonatkozású következményei még ma is háborúk, egyéni és nemzeti tragédiák forrásai.

A ránk erőszakolt békeszerződés aláírása a magyar történelem leggyászosabb pillanata volt. Az aláírás idején az ezeréves Magyarország templomaiban tiltakozásként két órán át zúgtak a harangok, majd misékre, istentiszteletekre került sor. Megszólaltak a gyártelepek szirénái, bezárták az üzleteket, közintézményeket, iskolákat, egyetemeket, fekete lobogók, gyászruhába öltözöttek tömege hozta a világ tudomására, hogy nemzeti gyász borult hazánkra.

A béketárgyalások eredményei diktátumok voltak, melyeken az egyik felet meg sem hallgatták, sőt még szóhoz sem engedték jutni. Hogy végül is gróf Apponyi Albert elmondhatta híressé vált Magyarországot védő beszédét, az baptista közösségünk tagjának, az 1905. évi Baptista Világkongresszus egyik elnökének, Lloyd George angol miniszterelnöknek köszönhető. A Britannica Hungarica Világenciklopédia 11. kötetének 617. oldalán többek között ezt olvashatjuk: „Érdeme, hogy a békeszerződés nem lett rosszabb, mint amilyen lehetett volna.” Feltételezzük, hogy ezen álláspontjához köze lehetett a már említett baptista és más egyházi képviselők memorandumának is.

Aki egy kissé is tájékozott történelmünk ezen korszakának tárgyában, tudnia kell, hogy ez a „nem lett rosszabb” esetünkben azt jelenti, hogy a környező országok kormányai, de a franciák is hazánk területének teljes felosztását óhajtották.

A sors iróniája és hazánk tragédiája, hogy Magyarország Wilson „népek önrendelkezési jogaiban” bízva tette le a fegyvert 1918-ban, amikor még egyetlen idegen katona sem állt magyar földön. Az úgynevezett utóállamok a háborúban igen dicstelenül vagy egyáltalán nem vettek részt, mégis győztes államokként szerepeltek a béketárgyalások ítélő bírái előtt.

Az első világháború győztesei sem a háborút elindító Ausztriát, sem a Központi Hatalmakat vezető Németországot nem csonkították meg úgy, mint Magyarországot.

Baptista közösségünk veszteségei is leírhatatlanok voltak. A hívek kétharmada a környező országok uralma alá került, számosan hősi halált haltak, vagy hadifogolytáborokban sínylődtek. Tudomásunk van olyan testvérünkről is, név szerint *Beke Lászlóról*, aki a felsocsernátoni (Háromszék vármegye) gyülekezet tagja volt. Ő ötvenkét év után találkozhatott a szülőföldjén rokonával, baptista testvéreivel. 1914-ben került hadifogságba, majd osztrák–magyar kémnek nyilvánították, és életének több mint felét fogolytáborokban, bányákban, a szibériai erdőkitermelésben töltötte. 1966-ban „turistaként” jött haza látogatóba, majd mint szovjet állampolgárnak vissza kellett térnie a Volga-parti Jaroszlavlba, ahonnan az Úr nemsokára magához szólította. Hogy anyanyelvét megőrizhette és egy fél évszázad után sem felejtette el, annak köszönhető, hogy amikor csak tehetette, magyarul imádkozott.

Hírközlő szerveink hetek óta foglalkoznak *Tamás András*, „az utolsó magyar hadifogoly” hazatérésének körülményeivel. Vajon ő valóban az utolsó?

A segítségre szoruló hadiözvegyek, hadiárvák száma rendkívül magas, de a hazatérő rokkant testvéreinké is. Érdeükben és az egyházi élet újjászervezéséért rövid időn belül különböző bizottságok jöttek létre, melyek a körülményekhez képest eredményes munkába fogtak. Ezt a tevékenységet *Orosz István*, az Amerikai Hazai Misszió Társulat küldötte, az amerikai magyar baptista szeminárium dékánja, a clevelandi gyülekezet lelkipásztora irányította.

A magyarországi baptista misszió újjászervezése

Országos misszióink új alapokra történő helyezése 1920 májusában kezdődött és egész évben tartott. A Békehírnökben figyelemmel kísérhetjük Orosz István nyílt leveleit, beszámolókat a már felszabadult területekről, az ötévi kényszerszünet utáni első szövetségi bizottsági ülésről, amely számba vette a veszteségeket, felvázolta a háború okozta testi és lelki károk enyhítésére tett intézkedéseket. Javaslatot tett különböző alakulatok, társulatok és intézmények újraindítására, országos konferenciák tartására, majd az új szervezeti szabályzat szövegét is közölte. Külön figyelemre méltó és ma is megszívlelendő „A magyarországi misszió újjászervezéséről” című közlemény második részének azon fejezete, amely hivatalos közlönyünk 1920/11–12. számában jelent meg.

„Szükségessé teszi az újjászervezést a baptista misszió hivatása a nemzeti életben. A nemzet nagy egészében, olyan életet él, amilyenre apróbb alkotó elemei idomítják. A magyar baptizmus nem csupán egy önmagára utalt, önmagának élő felekezet, hanem a magyar nemzetnek egy alkotó eleme. Mentől jobban terjed, annál fontosabb szerep várakozik reá a nemzet életében. Némi félénk, jámbor hívő irtózik annak a gondolatától is, hogy valaha a baptisták a nemzet életében bármilyen szerepet is töltsenek be. Nagyon félnek az „elvilágiasodástól”. Pedig a dolog éppen ellenkezőleg áll. Nekünk hatni kell a világra, és ha a nemzeti élet irányításából kivesszük a magunk részét, akkor nem a világ hat reánk, hanem mi hatunk a világra. Oda kell jutnunk, hogy a mi tanítóink tanítsanak az iskolákban, a mi gyülekezetünk tagjai foglalják el a főiskolák tanári székeit, a mi gyülekezeteinkből kerüljenek ki a magas állású hivatalnokok, s a bírói székekben a mi neveltjeink magyarazzák a törvényeket. Hódítsuk meg mi a világot, s ne a világ minket.”

Továbbra is reménykedünk

Az Úr kegyelme, az angol és amerikai magyar és nem magyar baptisták anyagi segítsége, illetve az atyafiak megfeszített munkája lehetővé tette csonka Magyarország és az elcsatolt területek magyar baptista missziójának újraillesztését. A többség még mindig reménykedett az 1920-ban megállapított határok ideiglenességében, a történelmi Magyarország visszaállításában. A legborúlátóbbak is hittek legalább a wilsoni elvek érvényesítésében, a mi esetünkben a túlnyomó részben, vagy teljesen magyarok által lakott határ menti területek (Délvidék északi része, Kárpátalja, Felvidék déli része, a mai Erdély nyugati része és a Székelyföld) visszakerülését csak idő kérdésének tartották.

A fenti megállapítás egyaránt érvényes a magyar baptistákra is, ami nemcsak a közvetlen kapcsolatokban, de a Békehírnök, A Kürt és más lapok, illetve prózai és lírai alkotásokból is kitűnik.

Terjedelmi okokból csak ízelítőül közöljük *Kárász Izabella* és *Somogyi Imre* egy-egy versszakát.

ISTEN, ÁLDD MEG A MAGYART!

Nem azért küzdünk, jól tudod, Uram,
 Hogy másét vegyük, nekünk több legyen:
 Nem azért vagyunk, hogy mást letörjünk,
 Nem kell nekünk a hitvány győzelem!
 Századok óta csak azért küzd népünk,
 Hogy megőrizze határát, ha kell,
 Hogy egy darabban álljon ez a földünk,
 Hol szívünk Hozzád hálát énekel.

...

(*Kárász Izabella*: A lélek szárnyain. Versek, Budapest, év nélkül)

MAGYAR PANASZ

...

Becsülettel vívtuk mi csatánkat,
 Nem fegyverrel vették el Hazánkat.
 Trianonban diktálták a békét,
 Ott osztották szét az ország népét,
 Nemzetünknek sötét sírt ott ástak! –
 Igazságot Magyarországnak!

...

(1934)

(*Somogyi Imre*: Örökmécs. Versek, Budapest, 1949)

Témánkhoz kapcsolódik az 1927. augusztus 2. és 8. között Tápiósüly községben tartott lelkipásztor-konferencia résztvevői által Rothermere lordhoz küldött és a tőle kapott levelek szövege is, melyet az alábbiakban közlünk: „A magyarországi baptista prédikátorok tápiósülyi konferenciájukon elhatározták, hogy levélben üdvözlik Rothermere lordot azért a nemes munkáért, melyet a magyar igazság győzelméért kifejt. A levél a választmány tagjainak aláírásával elment és rövidesen a válasz is megérkezett, amelyet most van alkalmunk közzétenni: Tisztelendő Uram! Fogadja és kérem tolmácsolja őszinte köszönetemet a magyarországi baptista prédikátoroknak a nekem küldött megtisztelő sorokért.

Most midőn ténykedésem folytán a világ lelkiismerete ráeszmélt a trianoni szerződés mélyes hibáira, meg vagyok győződve, hogy Magyarország szabadságának a napja nincs messze, és a közeljövőben a nemzeti egység, a vallási és politikai szabadság újból helyreállítatik, amely nélkül sem lelki, sem politikai fejlődés nem lehet.

Vagyok őszinte híve:
 Rothermere”

Tudnunk kell, hogy H. S. H. Rothermere, a Lloyd George vezette kormány légügyi minisztere, a Daily Mail című lap tulajdonosa volt. Hogy hazánk barátjává vált, abban nem kis része volt a Csopják Attilának által fogalmazott, már említett emlékiratnak, amit Rothermere is megkapott, valamint a baptista lelkipásztori konferencia levelének. Ennek bizonyítéka az általa írt „Magyarországnak helye van a nap alatt” című, térképekkel ellátott tanulmánya, amelyet éppen 1927. augusztus 30-án jelentetett meg lapjában. Róla tudnunk kell még azt is, hogy a lord gyermekeinek nevelőjéül a gyöngyösi születésű *Somogyi Oszkárt* választotta, aki a szeretett hazáját ért kegyetlen béke következményeiről is tájékoztatta őt. Rothermere támogatta *Endesz Györgyöt* és *Magyar Sándort* óceánt átrepülő útjában, sőt ő volt a „Justice for Hungary” repülőgép névadója is. A már említett, külföldön is nagy visszhangot keltett írásában a trianoni békeszerződést „önkényesnek, esztelennek és igazságtalannak” tartotta. Vele kapcsolatosan a Békehírnök hasábjain a következőket is olvashatjuk a „Lord Rothermere és egy magyar festőművész” című írásban, melyet a Pesti Hírlap 1928. január 18. számából vettek át: „Jámbor Lajos, jeles festőművész jelenleg az amerikai Floridában tartózkodik, és nagy megbecsülést szerzett ott a magyar névnek. Amerikai útján nemrég ott járt a lord, aki melegen összeismerkedvén Jámborral, kész volt arra, hogy a művésszel lefestesse magát.” Majd a Békehírnökbeli cikk írója így folytatja: „A köztiszteletben álló férfiú, lord Rothermere, ki mint tekintélyes angliai laptulajdonos és diplomata az egész világ előtt sikraszállott a trianoni békeszerződés megváltoztatásáért – Jámbor Lajos testvér pedig a Nap utcai gyülekezetünk diakónusa és az Irodalmi Bizottság elnöke volt, aki pár éve Amerikában tartózkodik.”

Hasonlóan vélekedett számos amerikai, angol, francia, német, olasz politikus, történész, lelkész, lapszerkesztő, egyházi és világi szervezet is. De különösen az akkori és későbbi francia kormányok vétőjoga, számos más országbeli politikus tájékoztatatlansága, illetve félrevezetettsége, az utódállamok mindenkori vezetőinek céltudatos történelemhamisító propagandája a békeszerződés felülvizsgálatát megakadályozta. 1920 után nyilvánvalóvá vált, hogy a diktátumot Clemenceau, Foch, Poincaré, Masaryk, Benes és társaik alkották meg, melyet az illetékes illetéktelenek jóváhagytak.

Az alábbiakban idézzük néhány kiváló személyiség, közöttük a már említett Lloyd George véleményét a trianoni békeszerződés kapcsán. 1927-ben az angol parlamentben bizottság szerveződött a magyar kérdés tanulmányozására „Mi mindnyájan elismertük annak a lehetőségét, hogy a békeszerződések bizonyos rendelkezései és bizonyos klauzulái eszmecsere, döntés és esetleg revízió tárgyává is tehetők, ama nagy bíróság, a Népszövetség által.”

Ugyancsak ő 1928. október 7-én a londoni Guild Hallban elhangzott beszédében így nyilatkozott, amelyet később emlékirataiban is megírt: „Az egész dokumentáció, melyet szövetségeseink rendelkezésünkre bocsátottak, csaló és hazug volt! Mi is hamis alapokon határoztunk. Az osztrák–magyar utódállamok magatartása a kisebbségvédelem területén – bár arra kötelezettséget vállaltak – teljességgel nem kielégítő. Minden esetben azt látjuk, hogy a kisebbségi jogokat gyalázatosan, nyíltan és minden téren megsértik. Politikájuk a faji kisebbségek elnemzetietlenítésére irányul, mely teljes ellentétben áll a békeszerződésben vállalt kötelezettségeikkel.”

Herbert Hoover, az amerikai bizottság tagja, az Egyesült Államok elnöke (1929–1933) emlékirataiból idézzük: „A román hadsereg elfoglalta Budapestet. Ekkor olyan uralom kezdődött, mely éppoly borzalmas volt, mint *Kun Béla* uralma. A román hadsereg azonnal megkezdte a város kifosztását. Elrabolták a gyermekkórházak élelmiszerkészletét is, így sok gyermek meghalt. Naponta kaptunk jelentéseket a románok rablásairól és gyilkosságairól. Elrabolták és elpusztították az élelmiszert szállító vonatokat és gépeket, vasúti kocsik ezreit. Kifosztották a képtárakat, magánházakat, gazdaságokat, és minden mozdíthatót elvittek.”

Dr. W. H. Drumond lelkész a jelentésében felsorol számos más szörnyűséget (meggyalázást, megkorbácsolást, kínzást), majd megjegyzi: „Sok egyéb esetet azért nem jelentek be, mert túlságosan vadállatias ahhoz, hogy közölhető legyen. Az emberi tisztesség nevében, a keresztyén és felebaráti szeretet nevében, az anyaság szent jogai nevében, a női méltóság nevében fordulok minden amerikai nőhöz, minden keresztyén asszonyhoz, az anyákhoz, mindannak nevében, ami az emberi felebaráti szeretetben szép és szent – értessék meg gyermekeikkel, férjeikkel, atyáikkal, azt a kétségbeejtő tragédiát, ami az Isten képére és hasonlóságára alkotott nővéreikkel és fivéreikkel történik, akiket keresztyén országok kormányai prédaként dobtak oda félbarbár idegen katonáknak.”

Végezetül hadd idézzük *Lloyd George* egy későbbi nyilatkozatát, amelynek részlete *A Kürt* 1938/9–10. számában jelent meg: „Hogy az immár roskadozó ál-békemű, melyben a most felszabadult felvidéki magyarságot is annak idején bekebelezték miképpen jött létre, erről sokatmondó leleplezést közöl a volt angol miniszterelnök. Az 1916 őszen lefolyt antanttárgyalásokon még az a vélemény alakult ki, hogy Magyarországot – kivéve a nemzetiségi elv megvalósításához elkerülhetetlenül szükséges változásokat – nem szabad feldarabolni, amint ezt a kis szövetségesek javasolták, később mégis ezek az erőszakos követelések és hamis beállítások érvényesültek. *Lloyd George* vádolja az utódállamokat, hogy a szerződésben vállalt kötelezettségeket nem tartották be. Örvendünk *Lloyd George* igazságos kritikájának. Tizenegy évvel ezelőtt, 1927. november 10-én hozza mint a baptista vallásfelekezeti tekintélyes tagjához üdvözlőlevél ment *Budapestről* néhai *Csopják Attila* és *Somogyi Imre* doktor aláírásával abból az alkalomból, hogy Londonban nagy beszédet mondott *Kossuth Lajos*ról. A magyar baptisták nevében kértük, hogy vegye pártfogásába a magyar igazságot, s csatlakozzék *Rothermere* lord akciójához. *Lloyd George* ezt rövidesen meg is tette.”

Aki saját akarátán kívül nem élt vagy nem él kisebbségi sorsban, képtelen fel-fogni, megérteni ezt az állapotot. Ők nem emigráltak, nem telepedtek ki vagy be, mégis szülőföldjükön váltak idegenekké, még az akkor vagy most odaérkezettek előtt is. Gondoljunk csak a kárpátaljaiak közül azokra, akik sohasem hagyták el szülőfalujukat, és mégis öt különböző államalakulatban kényszerültek élni. Élni? Mégis milyen volt az az élet? Egyéni, családi és közösségi tragédiákat hozott magával. Sokszázezer ember menekülésre, elvándorlásra, vagonlakásokba, teljes kiszolgáltatottságra kényszerült. Az otthon maradottakra fizikai és szellemi elnyomás várt. Megszüntették az anyanyelvű oktatást és közigazgatást, erőszakos lakosságcserét, illetve kitelepítéseket hajtottak végre. A diplomákat, imaházakat bezárták, a lelkipásztorokat, pedagógusokat és más értelmiségieket elűzték vagy bebörtönözték. A magyar lakosságú falvakban és városokban az embereket hívek

nélküli templomok építésére kényszerítették. Közvetlenül a diktátum után, Romániában, de más elcsatolt területeken is megkezdődött a baptisták üldözése.

A Londonban tartott Nyugat-Európai Baptista Konferencián (1920. július 19.) a következő pontokba foglalva számoltak be a romániai baptista üldözésről: 1. A templomokat, imaházakat bezárták. 2. A hatóságok nyíltan megzavarták a máshol tartott gyülekezeti összejöveteleket. 3. A prédikátorokat ütlegették. Számosat letartóztattak és bebörtönöztek. 4. Elkobozták a Bibliákat és az énekeskönyveket. 5. Az üldözöttek ügyét hadbírótság tárgyalta. 6. A hadköteles baptista fiatalokat kínozták. 7. A gyülekezetek anyagi javait több helyen elkobozták.

Erdélyben és a csatolt területeken közösségünk tagjai még úgy ahogy túléltek az üldöztetéseket, de a felvidékiek, bánágiak és bánátiak (délvidékiek) nagy része elhagyta szülőföldjét, vagy beolvadni kényszerült a szlovák és szerb nyelvű gyülekezetekbe. A kárpátaljaiak tragédiája egy külön tanulmány tárgya lehetne. És még sorolhatnánk. Tették mindezt annak ellenére, hogy a békeszerződésben és az azt megelőző tárgyalásokon a nagyhatalmak képviselőit a magyarság teljes jogegyenlőségéről biztosították.

Nyolcvan év távlatából is ez a szó: Trianon – magába foglalja a magyarság szenvedéseit, gyászát és megpróbáltatásait. A harangszót, ami nyolcvan évvel ezelőtt hangzott fel Isten és emberek felé, még ma is visszhangozzák a Kárpátok bércei, és az annak medencéjében élő magyarok jajkiáltásait is. Lelkünkben még ma is zúgnak a trianoni harangok. Aki ezt nem érzi, nem érdemli meg a magyarsághoz való tartozást sem. (*Zágoni Jenő*)

Dr. Haraszti Sándor (1920–1998)

Egy életút elismerése

A Jászai Mari tér irányába száguldok a 6-os villamossal. Azaz száguldanék, ha nem cserélődne ki minden megállóban a munkából hazafelé tartó utastömeg. Lopva az órára pillantok. A legjobb esetben is kések harminc percet. Közben leendő „riportalanynomon” gondolkodom. Alig egy éve ismerem személyesen, de első beszélgetésünk alkalmával nyilvánvalóvá vált, hogy Krisztus-hívő életének két alappillére: a pontosság és a fegyelem.

Hála Istennek a házat gyorsan megtalálom, s türelmetlen csengetésemre már nyílik is az ajtó. Alig egy órás késésem ellenére az elmarasztalás egyetlen jele sem tükröződik vendéglátóm tekintetében. A dolgozószobába követem a szabadidőruhában is méltóságteljes lépéseket. A századeleji bérház egy, a huszadik század legmodernebb vívmányaival felszerelt „irodát” rejt. A számítógép képernyője elárulja, hogy valakit az Interneten való barangolás közben zavartam meg. Az íróasztalon, kicsit távolabb a fénymásológéptől és a lézerprintertől – a mobiltelefonok között megpillantom a legújabb, miniatűr változatot. Az asztal mögötti polcokon az orvosi lexikonok tucatjai mellett iratgyűjtők százai őrzik a több évtizedes munka dokumentumainak egy részét.

Aztán mégis átmegyünk a kényelmesebb nappaliba. Miközben a magnóval és a kazettával bajlódok, riportalanynom magához ragadja a beszélgetés fonalát. Munkámról kérdez, majd gyülekezetemről, szolgálatomról, terveimről, életemről.

Bár még sosem láttam mosolyogni, közvetlensége és őszinte érdeklődése mögött Testvérrre találok benne.

Közben felesége, a végtelenül alázatos és mindig sugárzó anya, nagymama és dédnagymama – aki egy évtizeddel ezelőtt egy amerikai kórház családorvosi osztályának igazgatójaként, majd egy orvosi egyetem tanáraként dolgozott – hatalmas tányér rétessel lep meg bennünket. Hármásban beszélgetünk tovább, s közben megelevenednek emlékeik, egyre csak azt kérdezem magamtól: hogyan férhetett bele ennyi küzdelem, harc, áldozat, erőfeszítés, öröm és áldás 77 esztendőbe?

Isten nem a sikert várja tőlünk, hanem az erőfeszítést. Nem a célba érést írja elő, csupán menet közben akar találni bennünket visszatérésekor – jut eszembe Albert Schweitzer egyik gondolata. Dr. Haraszti Sándor és hűséges segítőtársa, Rózsika néni még úton vannak. Ennek az útnak az elismeréseként vette át Haraszti testvér Göncz Árpád kitüntetését, a magyar köztársasági arany érdemkeresztet április 7-én a Miniszterelnöki Hivatalban Platthy Iván államtitkártól. A bensőséges alkalmon, mint Haraszti testvér életének minden fontos eseményénél jelen volt a feleség, dr. Bán Rozália, valamint Egyed Albertné főtanácsos és dr. Almási Mihály szövetségi elnök.

Haraszti testvér előtt már gyermekkorában világos volt a cél. Krisztust követve példaképe Albert Schweitzer volt. Eötvös-kollégistaként tanult, majd bölcsész doktorként jelentős eredményeket ért el a magyar baptista teológiai oktatás színvonalának emelésében; *Lőrincze Lajossal* és *Czine Mihállyal* nyelvet, kultúrát és hitet mentett itthon és az Amerikában élő magyarok között; orvos-misszionáriusként eljutott Afrikába; valamint húsz éven keresztül szervezte és segítette Billy Graham kelet-európai szolgálatát. Mindig tisztában volt képességeivel. Eredményeit, sikereit ma sem rejti véka alá, de tudja, hogy mindazt egyedül Urának és Megváltójának köszönheti. Jelenleg egy élet tapasztalatait próbálja feleségével együtt könyvekben megörökíteni.

Búcsúzaskor Rózsika néni becsomagolja a megmaradt rétest és mellé néhány jó tanáccsal lát el. Visszafelé a villamoskocsiban már csak harmadmagammal utazom. Boldogan és kétségek nélkül megyek tovább, mert biztosan tudom, bármilyen nehéz is ez az út, elvezet „valahová”. (– F. A. –)

Újra együtt

Billy Graham és dr. Haraszti Sándor

Nem örültünk azoknak a híreknek – évekkel ezelőtt –, amelyeket a Billy Graham Evangélizációs Társaság néhány munkatársa hozott, hogy dr. Haraszti Sándor testvér, a Társaság kelet-európai igazgatója nyugdíjba vonult. Tudtuk, hogy Haraszti testvér ezekben az években is keményen dolgozott a Társaság által megrendelt Billy Graham könyvön.

Igen örültem viszont annak, hogy az Evangélizációs Társaság legfőbb vezetői legutóbbi amerikai utunk során melegen érdeklődtek Haraszti testvér felől, és annak is, hogy éppen azokban a napokban találkozott Haraszti testvér Franklin Grahammal, a Társaság elnökével, aki immár két könyvről tárgyalt vele. A kapcsolat rendeződött. Ezt bizonyítja az a levél is, amelyet Billy Graham június 12-én írt e témakörben Haraszti testvérnek. Néhány részletet közlünk a levélből.

„Kedves Alex!

Köszönöm csodálatos leveledet. Franklin beszámolt nekem arról, hogy meglátogatott Téged, és ennek nagyon örültem.

Írántad való szeretetem és nagyrabecsülésem semmit sem csökkent. Isten különlegesen használt téged arra, hogy segíts megnyitni a kapukat az evangélium előtt Kelet-Európában... Én magam is szeretnék találkozni Veled, elbeszélgetni, fölújítani és elmélyíteni a barátságunkat. Orvosi tanácsokra is szükségem lenne, mivel van néhány problémám. Mindig is úgy éreztem, hogy Te adtad nekem a legjobb orvosi tanácsokat, bárkire is gondoljak, a Mayo Klinikán kívül...

Nagyon sok emlékem van az együtt töltött időkről. Úgy látom, hogy *John Akers* is a legmelegebb nagyrabecsüléssel van Írántad, és ő is szeretné felújítani Veled a lelki közösséget... Kérlek, Rozáliának is add át legmelegebb üdvözetemet, akit Ruth és én igen csodálunk és szeretünk.

Billy”

(BH 1997. 222. old. – A. M. –)

In memoriam Dr. Haraszi Sándor

„Emlékezzetek elöljáróitokra!”

Utoljára Magyarországon 1997. november 16-án prédikált. A Wesselényi utcai testvériség az imaház átépítése miatt a kisteremben szorongott. Mivel a videofelvételt szerette volna a gyülekezet német és angol nyelvterületen élő testvéreknek is elküldeni – hisz az óriási építkezéshez segítségre van szükség –, Haraszi testvér, a gyülekezet korábbi pásztora, magyarul, németül és angolul prédikált. Energikusan és röviden beszélt... Vele volt – mint az utóbbi években mindig – hűségese segítőtársa: felesége, Rózsika néni is.

Két nap múlva, 18-án az Aradi utcai székház tanácstermében meghívott vendégként részt vett az Építési és Beruházási Bizottság ülésén. A Wesselényi utcai imaháznál a legsürgősebb építési feladatok elvégzésére adományozott egymillió forintot. A teológiai akadémiánál folyó munkát mintegy hatmillió forinttal támogatta. Kétfélmillió forintot ajánlott föl a kiskunhalasi új imaház építésére, és ugyanennyit az 1999-re tervezett nagyvárad Magyar Baptista Világtalálkozóra. Támogatta a Szolgatárs c. folyóiratot, a könyvkiadást és sorolhatnám. Magyar volt és baptista. Egyike a legnagyobbaknak. Első emlékem róla több mint 40 éves. A kiskunhalasi imaháznál – az istentisztelet után – orvosi rendelést tartott, mint más gyülekezetekben is gyakran.

A legegyszerűbb emberhez is volt szava, de nem riasztotta sem a hatalom, sem a tekintély.

Amerikában több mint négy éven át dolgoztunk szoros munkatársi kapcsolatban. Mindig, mindenben segített. Sokkal melegebb szívű ember volt, mint ahogy sokan gondolták, azok, akik nem ismerték igazán. Sokat gyötrődött miattuk, de tudott bocsánatot kérni és megbocsátani is.

1997 nyarán a bocsai tanyán – már tudjuk, hogy utoljára – a Szentlélekről tanított. Óvott a rajongástól, és buzdított a szent életre. Kívánom, hogy ne feledje ezt az órát a népes rokonság!

Sokszor voltam vele együtt nagy jelentőségű evangélizációk előkészítő megbeszélésein. Először 1977-ben. Én láttam és hallottam, hogy hogyan enged-

te át a „dicsőséget” a Szabadegyházak Tanácsa akkori elnökének azért, hogy a Bécsben veszteglő evangélista, Billy Graham egyáltalán betehesse a lábát az országba. Együtt mentem vele Esztergomba tárgyalni a római egyház bíborosával, és segítettem neki a korona hazahozatalával kapcsolatos tervek kialakításában.

Nem igaz, hogy nem tudott teamben dolgozni, de az igaz, hogy megkövetelte a munkát és a pontosságot. Számos tekintetben megelőzte korát...

A halálhír mindig megdöbentő. Amikor január 16-án éjszaka megcsörrent a telefon, tudtam, hogy Sándor bácsi elment.

Súlyos műtéten esett át. Lábadozott. Fölhívott, és elmondta, nem remélte, hogy túléli az operációkat. Már dolgozott. Aztán az eredményes rehabilitáció végefélé elesett. Az újabb súlyos csonttörések és a gyors szövődmények néhány nap alatt végeztek vele. Szerettei körében adta vissza lelkét a Mindenhatónak.

Nem mindenkiért ejt az ember könnyeket. Érte igen, nem keveset...

Nem lehet fölmérni, hogy az alatt a 20 év alatt, amíg Billy Graham kelet-európai útjait egyengette, mennyi része volt abban, hogy ezrek tértek meg. Az előkészítés is evangélizáció!

Hogy kik gyászolják? Bizonyára csak azok, akik értették, hogy mit miért tesz, akik imádkoztak érte és szerették. És ezek nincsenek kevesen.

Végezetül hadd álljon itt két verse, amelyeket annak idején Amerikában „A Kürt” hasábjain jelentettünk meg. Az egyiket 17 évesen írta Soltvadkerten (Uram, csak egy vagyok...), a másikat 29 évesen Svájcban (Csúcson), amikor a Rüschtlikeri Baptista Theológiai Szemináriumban tanított. Egyikhez se kell kommentár. (Itt csak az egyik verset közöljük.)

Isten vigasztaló szeretetét és a mi Urunk Jézus Krisztus gyógyító kegyelmét kívánom a gyászolóknak! (BH 1998. 25. old. – A. M. –)

URAM, CSAK EGY VAGYOK...

Uram, csak egy vagyok a sok között,
Ki bár rongyos ruhába öltözött,
Vendégeid sorába híva lenni,
Királyi nagy menyegződre menni,
Szegényen bár, de úgy szeretne!
Mégis talán, ha meglehetne...

Rongyos ruhámra félve, hogyha még
Tekintni olykor elfelejtenék,
Azért előttem mégis ott lebeg
Aranytermed, s a szívem úgy remeg!
Aranytermed, s az én ruhám, és
Ajkamra félve jön könyörgés:

Nem az első helyre ülnék, Uram.
A meghívottak mellett boldogan
Húzódnék félre, félre, messzire:

A díszes asztalnak legvégire;
Szívem mélyén azért repesve!
Uram, talán ha meglehetne...

Nem kellenének drága ételek:
Nem tennék úgy én, mint az emberek,
Akik jólétre jutnak: erre már
Kívánságuk felhőkben egyre jár.
Ily ember morzsát is ehetne!
Uram, talán így meglehetne...

Uram, tudom, sok minden útban áll;
Azért szívem mégis remélve vár...
Kegyelmednek sugára végre tán
Dicsőn csillogva irányul reám.
Boldoggá engem ez tehetne.
Uram, óh, bárcsak így lehetne...

Haraszi Sándor
Soltvadkert, 1937

Egy életút vége

Két évvel ezelőtt ismerkedtem meg Dr. Haraszi Sándor testvérrel Tahi táborban az augusztus 20-i ünnepségen. Azóta többször találkoztunk, beszélgettünk, és mindig kaptam tőle valami szellemi és lelki útravalót.

Megtanított arra, hogy nem elég egy nehézséget leküzdeni, hanem magából az akadályból kell győzelmet kovácsolni. És azt is tőle tudom, hogy a versenyt nem a leggyorsabban futó nyeri meg, hanem az, aki beér a célba. Sándor bácsira gondolva idézhetném még *Molnár Ferencet*, aki azt mondta: „Nem elég, ha magyar vagy, kell egy kis tehetség is.” Haraszi Sándor nem kicsit volt tehetséges, hanem a legintelligensebb és legnagyobb tudású emberek egyike, akivel eddig találkoztam.

Minden áldozatra kész életét és szolgálatát tanulmányozva pedig bátran állíthatom, hogy a „legyorsabban futók” egyike is volt, aki immár beért a célba. Ott-hon van. Színről-színre látja azt, amiről nekünk itt még csak homályos elképzeléseink vannak. Ő már viseli a koronát Isten iránti hűsége és kitartása jutalmaként.

Ahogy arról a Békehírnökben már tudósítottunk, dr. Haraszi Sándor temetésére 1998. január 21-én került sor Atlantában. A temetési szertartásról és a magyar orvos-misszionárius életéről több amerikai napilap – köztük a The New York Times, a The Atlanta Journal és a The Atlanta Constitution – számolt be. Az Interneten a Reuters Hírügynökség híradása volt olvasható az egész világon. Magyarországon a tévécsatornák közül a TV2, a TV3, az RTL-Klub és a Duna Televízió emlékezett meg Haraszi Sándorról csaknem valamennyi egyházi folyóirat és keresztény rádióműsor mellett.

A részvétláviratok között ott volt dr. Viczián János; Nyúl Zoltán, a Szerbiai Magyar Baptisták Közössége; Mike Béla és Borzási Gyula, a Romániai Magyar

Baptista Szövetség; dr. Bánlaki György, Magyarország amerikai nagykövete; Father Jerome Vereb, Vatikán; és nem utolsó sorban dr. Billy Graham levele is.

A temetési szertartáson Franklin Graham mielőtt felolvasta édesapja levelét, elmondta: „Kiváltság és megtiszteltetés volt számomra, hogy szemtanúja lehettem dr. Haraszi Sándor munkájának. Az édesapám soha nem jutott volna el Kelt-Európába, ha nem lett volna Haraszi Sándor, és soha nem hirdethette volna az evangéliumot a volt Szovjetunióban...”

„Emlékszem – mondta Franklin –, egy alkalommal engem tolmácsolt. Nem sikerült valami jól a prédikációm, de tudtam, ez nem jelent semmit, mert dr. Haraszi egy másik és sokkal jobb üzenetet továbbít. És a végén gratulált nekem. Hálásak vagyunk Istennek, hogy együtt dolgozhattunk vele.”

A temetésen az ige hirdetés szolgálatát dr. Almási Mihály testvér végezte. Dániel könyvének 12. részéből idézte a 3. és 13. verset.

„Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége; és akik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökkön örökké... Te pedig menj el a vég felé; és majd nyugszol, és felkelsz a te sorsodra a napoknak végén.”

„Dániel négy világbirodalomban szolgált. Haraszi Sándor legalább háromban. 1937-ben – megtérése idején – a hitleri uralom rémítette a világot. Haraszi Sándor 1944-ben Pesten és Soltvadkerten zsidókat rejtegetett. 1949-ben már Svájcban tanított teológiai tanárként, és nem lehetett tudni, hogy visszajöhet-e Magyarországra. 1956-ban érkezett Amerikába. Túlélte a sztálini birodalmat, és előrelátta, mi fog következni.

A prófécia így szól: 'Az értelmesek pedig fénylenek, mint az égnek fényessége...' Haraszi Sándor a magyar keresztyén égbolt üstököse volt. Majd így folytatódik: 'Te pedig elmész a vég felé...' Magyarországon a temetések szomorú alkalmak. Nem szeretem a szomorú temetéseket, mert ilyenkor fölfele kellene néznünk. Az egyik legnagyobb magyar író, *Gárdonyi Géza* saját sírfeliratának utolsó mondatát így fogalmazta: 'Ne le a sírba integessen nekem, fölfele nyújtszon búcsúzó kezét' – hangzott Almási testvér ige hirdetése.

Dr. Oscar I. Romo, az Amerikai Déli Baptista Szövetség Home Mission Board-jának korábbi igazgatója temetési beszédét így fejezte be: „Alex, a barátom, lelkigondozóm, tanácsadóm és Krisztusban testvérem volt. Múlt pénteken egy hang szólalt meg, mely ezt mondta: Üdvözöllek jó és hű szolgám... lépj be a nekem készített örökségbe! Énekelt az angyalkórus.

Alex elvégezte, amit Isten rábízott és immár ott örvendezik az Úr házában, és ott énekel a mennyei kórusban.” (BH 1998. 52–53. old. – F. A. –)

Dr. Billy Graham levele

dr. Haraszi Rozália részére

Kedves Rózsika,

Mély megdöbbenéssel vettem hírül szeretett Sándorod elköltözését. Ugyanakkor öröm töltött el, mert tudom, hogy Ő már a mennyben van és várja, hogy ismét együtt lehessen veled, családjával és barátaival.

Mindig őszinte szeretetet éreztem irántad és Sándor iránt. Hiszem, Isten tette lehetővé, hogy sok évvel ezelőtt útjaink kereszteződjenek Clevelandban. Az évek

során nagyon megszerettem férjedet és folyton tanultam tőle. Ő tanított meg minket a kelet-európai és szovjet vezetők furcsa és különös gondolkodásmódjára. A te Sándorod ugyanakkor hűséges diák is volt: nemcsak a Biblia, hanem a kommunista módszerek szakértője is. Mindig tudtam, hogy a szíve mélyén Krisztus és a baptista egyház elkötelezettje, amellet, hogy hatalmas munkát végzett az ortodox és más egyházakkal együttműködve is. A közösen bejárt országokban óriási ismeretségi köre és a legkülönfélébb barátai voltak.

Sosem felejttem el azokat a történeteket, melyeket magyarországi élményeiről és Nyugat-Afrikában, misszionáriusként szerzett tapasztalatairól mesélt.

Jelenleg Washingtonban kell részt vennem egy vezetőségi ülésen, és nagyon fájlalom, hogy nem lehetek ott a temetési szertartáson. Franklinnel és feleségemmel, Ruthtal küldöm magam, családom és a Billy Graham Evangélizációs Társaság részvételét és együttérzését mindnyájatok számára.

Szeretettel és megbecsüléssel fogunk emlékezni mindig Sándorra.

Részvételemet és jókívánásaimat kérlek, továbbítsd az egész család felé! Isten bőséges kegyelme vigasztaljon ebben a nehéz időszakban!

Legmélyebb krisztusi együttérzéssel. Isten áldjon meg mindnyájatokat!

Billy Graham

Montreat, Észak-Karolina, 1998. január 19.

Csak egy vagyok a sok között

A Fórum Film Alapítvány az MTV Rt. Dokumentumfilm Szerkesztősége megbízásából 1998-ban portréfilmet készített Haraszti Sándorról. (Rendező: Ferenczi Andrea, producer: Fehéri Tamás és Ács Zoltán.) Haraszti Sándor a film forgatása közben, 1998. január 16-án hunyt el Atlantában. (A film végén tévesen február 16-át írtak ki!) A Magyar Televízió különböző csatornáin, filmfesztiválokon, valamint a Művész mozi Bródy termében számos alkalommal találkozhattak a filmmel a nézők. Legutóbb 2000. augusztus 22-én a Magyar Televízió M2-es csatornáján, főidőben (20.30-kor) vetítették „Bócsától Atlantáig – Portréfilm Haraszti Sándorról” címmel.

Haraszti Sándor „Nem voltam engedetlen” c. könyvét 1997-ben adta ki a Sunshine Publishing House, a Napsugár Gyermekmentő Alapítvány Kiadója (felelős kiadó: Dr. A. M.). Önéletrajzi írásának sajtó alá rendezése folyamatban van.

Három generáció az orvoslásban – a Haraszti család nő tagjairól

A Haraszti család nőtagjairól számol be hat oldalon keresztül a „Women in Medicine” c. amerikai magazin 1999. szeptember-októberi száma.

A család magyarországi vonatkozásáról az alábbiakat közli:

A Harasztiak tökéletességre való törekvése a régi hazában, Magyarországon kezdődött. Rosalie egy özvegy orgoványi baptista lelkipásztor lányaként nőtt fel. Édesapja nem tudta fedezni gyermekei felsőoktatási intézményben való taníttatását, és Rosalie, csak miután Haraszti Sándor felesége lett 1943-ban, kezdhette el, 23 évesen, tanulmányait.

1944-ben született meg a házaspár első gyermeke, Joseph, és ugyanebben az évben fejezte be nyelvészeti és teológiai tanulmányait Haraszti Sándor, aki Budapest egyik külvárosában kezdett lelkipásztorként szolgálni. Albert

Schweitzer példájából ihletet merítve orvos-misszionáriusnak készültek Afrikába. Sándor elkezdte orvosi tanulmányait, azonban a ragyogó jövőt beárnyékkolták a második világháború eseményei.

Az orosz megszállás alatt nem volt tömegközlekedés, a személyautókat is elkobozták. Sándor Újpestről gyalogolt vidékre, hogy ruhát élelemre cseréljen és a család terményeivel, céklával, kukoricával és babbal érkezett vissza a fővárosba.

Miután a helyzet javult, Rosalie-t bátorították, hogy tanuljon tovább. Hamarosan megszületett második gyermekük: lány és jövendő orvos, Rose. Amikor Rosalie 1947-ben belépett az orvosi egyetemre, már harmadik gyermekük, Stella is megszületett.

1955-ben kapta meg az orvosi diplomát, öt gyermek édesanyjaként. Mindannyian ott voltak a diplomaosztáson.

Miután felesége alkalmas lett a posztra, Sándor visszalépett a kórházban betöltött tisztségtől. Rosalie vette át helyét. 1955-ben Sándor lett a Baptista Teológiai Akadémia alelnöke. Úgy tűnt, minden amellet szól, hogy valóra válthatják álmukat, orvos-misszionáriusok lehetnek. Mindent ennek érdekében tettek. Az emigráció kapuja azonban kérlelhetetlenül bezáródott...

Amikor a kivándorlási hivatalhoz beadták a kérvényüket, visszautasították őket. Dr. Rosalie enyhe gúnnyal emlékszik vissza a hivatalnok szavaira: „Elég pogány van Magyarországon is, akiknek szolgálhatnak.”

Egy ideig álmuk megvalósítása lehetetlenné vált. Az 1956-os forradalom idején megnyílt előttük az út... Nem pontosan úgy alakult az életük, ahogy gondolták, de az álom egy része megvalósult. Rosalie, leánya Rose és unokája, Anisa is orvos...

Cserepka János 1919–1999

„Az Úr adta, az Úr vette el...”

Lapzártakor vettük a hírt, hogy március 10-én – hosszú szenvedés után – Cserepka János misszionárius lelkipásztor 81. életévében az Úrhoz költözött. A Magyarországi Baptista Egyház és a Magyar Baptisták Világszövetsége nevében az Úr vigasztaló kegyelmét kívánjuk a gyászolóknak.

Elhunyt testvérünket a Magyarországi Baptista Egyház saját halottjának tekintti. Cserepka János testvér életútjának ismertetésére visszatérünk.

(BH 1999. 91. old. – A. M. –)

„Nincsen itt maradandó városunk...” (Zsid 13:14)

Újból és újból át kell élnünk Isten ígéjének tényét, és meglátni azt, hogy e világi életünk véges. Cserepka János misszionárius testvérünket a Biblia által is jelzett felsőbb korhatár, a 80 esztendő betöltésekor, 1999. március 10-én szólította haza az Úr.

Ő és egész életútja példaképpül szolgálhat mindannyiunknak. Ő valóban birtokában volt a Lélek gyümölcseinek: szeretet, öröm, békesség, béketűrés, szívesség, jószág, hűség, szelídség jellemezte. A hírneves prédikátor és misszionárius mindenki Jancsija, János bácsija volt. Bárkivel is találkozott, volt hozzá egy jó szava, ha csak

egyszer is látta, évek, évtizedek után is emlékezett rá. A beszélgetőtárs figyelmét minden alkalommal a lélek orvosára, az Úr Jézus Krisztusra irányította.

Örülünk annak, hogy közülünk való volt, hogy ismerhettük, hallgathattuk, szerethettük őt.

Hisszük, hogy felkészülve, örömmel vitte azt a bőséges termést Megváltója elé, amit több mint hat évtizedes munkássága nyomán Európából és Amerikából betakarított.

A Pest megyei Püspökszilágy nevű kisközségben született 1919. február 4-én. Római katolikus család tizedik gyermeke volt. Édesapja *Cserepka János*, édesanyja *Behany Verona*. Megtéréséről és elhívásáról a külmisziós szolgálatra így írt: „Tizennégy éves koromban olvastam az Újszövetséget, a tékozló fiú történetét, és önmagamat ismertem meg benne. Tizenennyolc éves koromban ért a hívás az evangélium szolgálatára. 1936-ban *Molnár Mária* Tahiban beszámolt a manuzsi munkájáról, és Mészáros Sándor, Nagy Pál, Kalkó József, Ritter Sándor külön csoportba hívták a külmiszió iránt érdeklődőket. Gerjedezni kezdett a szívem az ott halottak miatt. Később más misszionáriusokat is meghallgattam, könyveiket olvastam, és csendes elhatározások születtek bennem.

Sajnos a II. világháború külmisziós szándékaimat reménytelenné tette. A középiskola elvégzése után a Baptista Teológiai Szemináriumban voltam négy évig Budapesten. Katonai szolgálatom befejezése után a szilágysági (Erdély) szilágyballai körzet lelkipásztora voltam. 1948-tól 1956-ig Pesterzsébeten szolgáltam... 1956 őszén feleségül vettem *dr. Ilonka Margit* orvosnőt, aki maga is külmisziós szolgálatra készült.”

A tragikus kimenetelű magyar forradalom és szabadságharc is egyengette útjukat. A határ megnyitása lehetővé tette az ausztriai magyar menekülttáborok látogatását, ahol mindketten – a lelkipásztor férj és az orvos feleség – szolgálatot végeztek. 1957. július 22-én Kanadába mentek, ahol hat éven keresztül a Torontói Magyar Baptista Gyülekezet prédikátoraként szolgált. Egyik kezdeményezője volt a rámai „Tahi” tábor létrehozásának.

Többszöri kérésükre a Kanadai Baptista Missziós Társaság Bolívia őserdeiben élő indiánok közé küldte. Imaházakat, kórházakat építettek, hirdette az evangéliumot, s nagy szeretettel pásztorolta, segítette a kábítószeres korábbi rabjait, a különböző lelki és testi betegségekben szenvedő embertársait. Főbb állomásai: La Paz, a Titicaca-tó környéke, Chapare, Yacuiba és környéke, de szolgált Brazíliában, Észak-Amerikában, Magyarországon és Erdélyben, baptista és református gyülekezetekben, tanintézetekben is. Igehirdetésein megtérésre és a külmiszió támogatására ösztönözte a hallgatóságot. Nyugdíjazása után a kelownai (Kanada) Magyar Evangéliumi Közösség különböző felekezetű testvériségének hirdette az örömhírt.

Emlékeztetsek maradnak számunkra azok a hazalátogatások, élménybeszámolók és igehirdetések, amelyekre 1993-ban és az elmúlt esztendőben került sor.

Cserepka testvérünk áldásos munkássága példaként szolgálhat mindannyiunk számára. Urunk vigasztalja a gyászoló családot, az itthoni és az amerikai konkokat, mindazokat, akik szerették, tisztelték őt!

Adj a Megváltónk, hogy kegyelméből újból találkozhassunk!

(BH 1999. 102. old. – Z. J. –)

Magyar misszionárius házaspár Bolíviában

Részlet Balázs Dénes – a Világjárók sorozatban megjelent – Amazonia c. könyvéből:

„Én persze szerettem volna még távolabbra eljutni, azokra a vidékekre, amelyek már nem is Peruhoz, hanem Bolíviához tartoznak, de folyóik mind az Amazonast táplálják. Különösen a mojo indiánok földje, a Mamore-folyó titokzatos világa csábított, amely magyar hagyományokat őriz. Több mint kétszáz évvel ezelőtt ezen a tájon élt és dolgozott *Éder Xavér Ferenc*, Moxitania első földrajzi és etnográfiai leírója. Az ő áldozatos munkájának méltó folytatója volt az elmúlt években a Cserepka házaspár. Hozzájuk szolt a meghívásom.

De hát kik azok a Cserepkáék?

Cserepka János a Pest megyei Püspökszilágyon született egy tizenkét gyermekes földműves család tagjaként. 1936-ban meghallgatta a pápuák földjéről hazalátogató Molnár Mária előadását, s ez olyan hatással volt a tizenhét éves parasztfiúra, hogy elhatározta, ő is misszionárius lesz. Célja elérése érdekében elvégezte a baptista teológiát, azonban a továbbiakba beleszolt a háború.

Felesége, Ilonka Margit egy erdélyi baptista lelkész leánya; szintén tizenketten voltak testvérek. Orvosi diplomát szerzett, s az ő vágya is az volt, hogy az elmaradott népeket szolgálja. Marosvásárhelyt ismerkedett meg Cserepka Jánossal, és összeházasodtak. Cserepkáék 1956-ban Kanadába utaztak, és jelentkeztek missziós szolgálatra. Így kerültek a bolíviai Andok keleti lábánál, a Chapare vidékén élő indiánok közé. János templomot épített, Margit pedig a magával vitt orvosi felszereléssel és gyógyszerekkel a beteg indiánokat gyógyította. Az első súlyosabb operációját pálmafedél alatt, két összetolt padon végezte el. Később pénzügyi segítséget kaptak, s ebből építették fel a chaparei kis kórházukat. Működésük alatt az indiánok százainak mentették meg az életét, és ezeket gyógykezelték. Ha Cserepkáék nem egy kis nemzet fiai lettek volna, talán Albert Schweitzerként ismerné nevüket a világ.

Az úttalan dzsungelben távol élő indiánok orvosi ellátása igen nagy gondot okozott, ezért Cserepkáék elhatározták, hogy kórházhajót építenek. Az ehhez szükséges pénzt – 25.000 dollárt – főként a kanadai magyarok gyűjtötték össze. A hajót, Cserepkáné tervei szerint, a helyszínen építették meg itauvafából: hossza 17,5 m, szélessége 5,5 m. Az alsó szinten van a motorház és a raktár, a középső szinten kapott helyet a műtő, a laboratórium, a gyógyszertár, a konyha és mosdó, a felső szinten található a kapitány, az orvos és a nővér kabinja. Az orvosi teendőket egy Kanadából jött fiatal doktor látta el, mivel Cserepkáék nem hagyhatták magára a súlyos betegekkel teli chaparei kórházat. A Bethesda (írgalom háza) névre keresztelt kórházhajó azóta is járja Amazonia folyóit, szirénázva jelzi közeledtét a partvidéken élő, orvosi segítségre váró, beteg indiánoknak.

Cserepkáék kisebb-nagyobb megszakításokkal 1983-ig végezték a külmissziós szolgálatot. Az utolsó években a nyomorúságos körülmények között élő délbolíviai matabo indiánok között dolgoztak.

A Cserepka házaspárnak két gyermeke van: Kati és Barnabás, akik Kanadában élnek, mint ahogy a misszionárius házaspár is.”

Óhazai látogatása során Cserepka János és felesége, Margitka, májusban több gyülekezetbe is meghívást kapott; a Debreceni Református Teológiai Akadémia

után Budapesten, a Baptista Teológiai Akadémián tartottak előadást. Közvetlen előadásmódjuk is bizonyára közrejátszott abban, hogy a hallgatók hamar a szívükbe zárták a misszionárius házaspárt. János bácsi kiváló humorérzékét is gyakran megcsillogtatta, de legfőképpen hitet erősítő beszámolót tartott a Benczúr utcai intézményben. Elmondta, hogy amikor 1963 őszén Bolíviába érkeztek missziós szolgálatra, a cochabambai nyelviskolában tanulták meg a spanyol nyelvet. Feleségével teljes egységben, Isten iránti alázattal végezték ezt a nehéz szolgálatot. Margit néni nagy talentumú, de szerény egyéniség, ezt különösképpen akkor éreztük meg, amikor a kórházi munkájáról számolt be, mint mondta: „Ahol prédikáltunk, ott vezettük le a szülést, ahol alkalmanként Isten igéjét hirdettük, ott operáltuk meg a golyvás atyafit, ahol felcsendült az Isten dicsérete, ott fiatal férfiak tuberkulózisban szenvedtek, és közülük néhányan meg is haltak.” A nagyszerű előadás végén dr. Almási Mihály szövetségi elnök két díszoklevelet is átnyújtott a misszionárius házaspárnak. Az egyiket a Baptista Teológiai Akadémia adományozta Cserepka János lelkipásztornak több évtizedes áldozatos és eredményes szolgálata elismeréseként. A teológiai akadémia tanárai és hallgatói példaértékűnek tekintik a misszionárius életművét. A másik díszoklevelet a Magyarországi Baptista Egyház adományozta Cserepka testvérnek a lélekmentésért és a világmisszióban kifejtett áldásos munkája elismeréseként. Mint Almási testvér hozzátette: kicsit pótolva ezzel az elismeréssel, amit az óhaza és a közösség elmulasztott velük szemben.

A Cserepka házaspár sem jött üres kézzel, néhány jellegzetes, Bolíviából származó ajándéktárgyat nyújtott át egyházunk és az akadémia részére.

(BH 1998. 166. old. – N. I. –)

Cserepka János testvér temetése

A sokak által ismert, sokak „lelki atyjának” tekintett lelkipásztor misszionárius testvérünket hazahívta Mennyei Atyánk.

Az elmúlt évi magyarországi látogatásából sok gazdag élménnyel hazatért testvérünknek súlyos problémákkal kellett szembenéznie. A hónapok múltával állapota egyre romlott. A többféle betegségtől megterhelt szervezetet a kíméletlen rák is utolérte. Szenvedéseit türelmesen hordozta felesége, Margitka fáradhatatlan, szeretetteljes ápolásával, míg végül a betegágyon kapta meg a hazahívó szót, és csendesen elaludt 1999. március 10-én.

A gyászistentisztelet március 13-án a Nyugat-Kanadában lévő Kelowna városban volt, ahol élete utolsó szakaszában munkálkodott az Úrért.

Ezen az alkalmon mintegy 250-en: a családtagok, missziós munkatársak, barátok és lelki testvérek voltak jelen.

Az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetséget Kulcsár Sándor New York-i lelkipásztor, a szövetség elnöke, és *Danné Cserepka Annamária* torontói lelkipásztorné képviselték.

Sokan a temetésen nem vehettek részt, együttérzésüket levélben, telefonon vagy virágküldeménnyel fejezték ki.

A gyászistentiszteletet elköltözött testvérünk lelkipásztora, *rev. Scott Martyn* vezette, aki angol nyelven hirdette az igét. Cserepka testvér még életében kifejezte kérését: „Ne rólam beszéljetek majd, hanem az én Jó Pásztoromról”. Így hall-

hattuk az igeszolgalatot az Úr Jézusról, aki minden elveszett gyermekét még ma hazavárja. Ehhez kapcsolódott az angol gyülekezet énekszoportjának szolgálata a szakadékba esett bárányról, akit a Pásztor megtalált. „Ez a bárány én vagyok” – énekelték testvérünkre emlékezve.

A Kelownai Magyar Misszió Gyülekezetének lelkipásztora, Dr. Viczián János testvér búcsúzásul a 23. zsoltárt olvasta fel. A magyar gyülekezet tagjaitól egy mély üzenetet hordozó ének hangszeres szolgálatát hallhattuk.

A Cserepka család nevében Danné Cserepka Annamária „Légy mindhalálíg hű, mint az Üdvözítő” című énekszolgálat is elhangzott.

Az Észak-Amerikai Magyar Baptista Szövetség nevében az igével Kulcsár Sándor elnök testvér szolgált. Megható üzenetében Eliézer szavait idézte: „Bocsássa-tok el az én Uramhoz”. Nehéz elszakadni attól, akit szívünkben szeretünk.

Kulcsár testvér méltatta azt a sokrétű missziós munkát, amit Cserepka testvér egész élete során végzett.

Megható pillanata volt az alkalomnak, amikor egy bolíviai misszionárius szeretetteljes szavakkal emlékezett meg Cserepka testvér áldott bolíviai szolgálatáról.

Egy emberélet véget ért. A szolgálata, az Úrhoz való hűsége példaként itt maradt előttünk. Végezetül álljanak itt az ő szavai, amelyeket őrizzünk meg szívünkben:

„Ha rólam el is felejtkeztek, de arról az Úr Jézusról, akit prédikáltam nektek, aki életét adta a kereszten mindannyiunkért, róla semmiképpen el ne felejtkeztek!”

Áldott legyen az Úr neve a hűséges szolgálatért és a megváltozott életekért!
(BH 1999. 106. old. – D. Cs. A. –)

Levél Kelownából

A Békehírnök 1999. március 28-i, illetve április 4-i számában megemlékezünk Cserepka János lelkipásztor, misszionárius testvér haláláról és temetéséről.

Cserepkáné, dr. Ilonka Margit a rokonoknak és imatársaknak levélben számolt be férjének utolsó napjairól. Abban a reményben, hogy tartalma mindannyiunk lelki épülését szolgálja, teljes terjedelmében közreadjuk az említett sorokat.

– A. M. –

Drága Szeretteim!

Annyira érzem, hogy adósotok vagyok ezzel a levéllel, s mégis olyan nehéz hozzáfogni. Azt gondoltam, ha múlnak a napok, könnyebben megy, de látom, hogy az úr, amit drága Jánosom távozása hagyott az életemben, a napok és hetek múlása most még inkább érzékelhető. Ebben az állapotomban írok, s kérem a megértéseteket.

Karácsony előtt két nappal jutott János állapota oda, hogy ágyhoz kötötté vált. Még két vasárnap reggel eljött az imaházba, de inkább talán azért, mert nem akartam egyedül itthon hagyni.

Ezek a napok a 23. zsoltár 4. versének az ismételtetése és szívünkbe égetésének a napjai voltak. Neki már nehezen ment az olvasás, ezért a fejéhez közel a földre ülve olvastam el Adoniram Judson misszionárius életét, a kárpátaljai ébre-

dés történetét és más áldott írásokat. Amikor Dr. Almási Mihály testvér újévi cikke megjelent a Békehírnökben, azt mondta, hogy azt ő maga olvassa fel. Utána könnyek között, letérdelve adtunk hálát az Úrnak, és kértük, hogy a Szentlélektől ihletett újévi felhívás Magyarországon olyan áldott valóság legyen, hogy annak hatását még az ország határain túl is megérezzék. A kárpátaljai áradások híreit, a segélyszolgálatok áldozatos munkáját, a missziót nagy érdeklődéssel követte.

Január utolsó éjszakáján került kórházba, és ekkor már vénába kapta a morfiomot a fájdalmak csillapítására. Nyolcvanadik születésnapja előtt a részletesebb vizsgálatokból kiderült, hogy hasnyálmirigyrákja van, amiből kiterjedt áttétek vannak, a bal lábában pedig mély értrombózis. Mindkettőnket mélyen lesújtott a hír, de az ő szemében már ott látszott az a fény, ami egész végig ott is maradt. Ő látta az alagútnak a kijáratából áradó világosságot. Reggel, amikor érte mentem, kipirult arccal mondta el, hogy neki az a kiváltság adatott, hogy ugyanazzal a betegséggel menjen el, mint az édesanyja. Az éjszaka küzdelme után oda-tette vállát a keresztyét vivő Megváltó mellé. Tudta, hogy Ő, aki annyiszor lerokkadt a kereszt súlya alatt, vele lesz az út végéig.

Így lett az igénk: „Még ha a halál árnyékának völgyében járok is, nem félek a gonosztól, mert Te velem vagy: a Te vessződ és botod, azok vigasztalnak engem”.

Amikor a kocsiba beült, megköszönte, hogy hazaviszem, és arra kért, hogy ha csak lehet, ne hozzam többet a kórházba.

Amikor a gyülekezetünk pásztorja eljött a diakónussal, arra kért, hogy az asztalt terítsem meg fehérre. Egy csokor hóvirágot tettünk középre és egy magyar ember által készített töviskoronás Krisztus-bronzművet hozott ő maga elő az íróasztaláról. Az úrvacsora után megható bizonyossággal mondta: „Én már veletek csak odaát, a nagy menyegzőn fogok újból vacsorázni”. Úgy is lett.

Később a gyülekezetből négy testvér jött el, hogy a kedvelt énekeit érző szívvel, áldott légkörben elénekeljék és együtt imádkozzunk.

Sok látogatója volt, s ilyenkor nagy gyengesége ellenére is összeszedte magát, vagy inkább azt mondanám, hogy az Úr különösképpen megerősítette, és úgy, ahogy mindig szerette tenni, megragadta az alkalmat mély lelki beszélgetésekre.

Dr. Dékány István Texasból jött el, hogy a szenvedésben összeforrt barátok a csütörtök estét és a pénteki napot együtt tölthessék az Úr áldott jelenlétében.

Halála előtt öt nappal *Sallós József*ek Vancouverből arról érdeklődtek, hogy mikor lenne alkalmas egy látogatás. Figyelmeztettem, hogy valószínű, már csak meglátni jönnének, de beszélgetésre nem számíthatnak. Józsi azt mondta: „Holnap jövök, hogy még egyszer átölhelhessem az én barátomat”. S János várta, számon tartotta a jövetelüket, és az Úr áldott két órát adott számukra. Józsi volt az egyedüli magyar testvér, aki Bolíviába hozzánk utazott, ott dolgozott a trópusi hőségben, hogy villanyunk, rádióink, vízpumpánk és villámhárítónk legyen a kórházban. Az Úr kezébe ajánlotta őket meleg imában, kérte Józsi gyógyulását s még az unokákat is számba vette. Amikor elmentek, annyi ereje nem maradt, hogy segítséggel be tudjon jutni a hálószobába.

A háziorvosunk és a belgyógyász orvos látogatta, valamint a nővérek. A belgyógyász kedden este részletes utasításokkal látott el. János már nem beszélt, de a fájdalomcsillapító tablettákat bevette.

Szerdán reggel, amikor elhelyeztem a frissen vetett ágyba, már csak suttogva mondta: „Nagyon köszönöm”. Ez volt az utolsó szava hozzám.

Az utolsó vasárnap reggelén, március 27-én ahogy az ige mellett lecsendesedünk, meghatódottan mondta el az Úrnak, hogy ez az utolsó vasárnap reggeli szolgálata. Köszöni a megbízatást a magvetéshez, és hogy a begyűjtött termést hálaadással teszi le az Úr előtt.

Olyan volt a távozása, mint az élete. Kristálytisza, hálás Isten és emberek felé, másokkal törődő, mint a gyertyaláng, s közben elégő.

Csendben elaludt, amíg a jobb kezét fogtam. Bibliaverseket és énekszöveget idéztem, és a bolíviaiak nevében elmondtam a 23. zsoltárt spanyolul.

Az volt a kívánsága, hogy a temetésen az ő Pásztoráról szóljon a gyülekezet pásztora. Három testvérnő meghatóan énekelt a jó Pásztorról. Cserepka Annamária elénekelt a „Légy mindhalálig hű...” kezdetű éneket, Kulcsár Sándor testvér pedig igehirdetésében Eliézer szavait idézte, amikor megtalálta Izsáknak a menyasszonyt: „Ne tartsatok vissza, hiszen az Úr szerencsésé tette utamat. Bocsássatok el, hadd menjek Uramhoz”. A Krisztus ügyéért fáradó azon szolgáról beszélt, aki Erdélyben, Magyarországon, Kanadában és Bolíviában mondta el Ura nagy megbízatását. Istentől kapott különös kegyelem számomra, hogy a 80 évből 43-at egymás kezét fogva tehetjük meg, hitből válalt együttutazásunkat. Az igazi értelmét az életünknek Ő, a mi Urunk adta, áldott legyen az Ő neve!

Szeretettel és hálás emlékezéssel,

Margit

Kelowna, 1999. április. 5.

(BH 1999. 162. old.)

Laczkovszki János 1917–1999

A gyászír

Lapzártakor vettük a hírt, hogy egyházunk 17 éven át volt elnöke, Laczkovszki János testvér életének 82. évében hosszú, türelemmel viselt betegség után – családi körben – csendesen elpihent az Úrban. A gyászoló özvegynek és az egész családnak az Úr vigasztaló kegyelmét kívánjuk! Egész közösségünk nevében:

Dr. Almási Mihály

egyházelnök

(BH 1999. 178. old.)

Elbúcsúztunk Laczkovszki János testvértől, egyházunk volt elnökétől

A család és az egyház által közösen kiadott gyászjelentés így fogalmaz: „Mély fájdalommal tudatjuk, hogy Laczkovszki János, a Magyarországi Baptista Egyház nyugalmazott elnöke, a Baptista Világszövetség korábbi alelnöke, életének 82. évében, május 21-én, hosszú, türelemmel viselt betegség után, családi körben hazaköltözött Urához. Elhunyt testvérünktől 1999. május 28-án, 13.30-kor búcsúztunk a Pesterzsébeti Temetőben. Gyászolja felesége: Ilonka, gyermekei: Ágnes, János, Árpád és családjaik.

Elköltözött testvérünket a Magyarországi Baptista Egyház saját halottjának tekinti." A temető kertben – jóval a gyászistentisztelet kezdete előtt – már gyülekeztek a testvérek Miskolctól Felsőpetényig. A ravatalozó előtti téren az istentisztelet kezdetére sok száz testvér, barát, munkatárs érkezett. A gyászistentisztelet liturgusa és házigazdája Nemeshegyi Zoltán pesterzsébeti lelkipásztor, teológiai tanár volt.

A kezdő imádságot Hetényi Attila ny. lelkipásztor, teológiai tanár mondta, aki éveken át lakott Miskolcon, és szoros kapcsolat fűzte elhunyt testvérünk családjához. A Központi Énekkar szolgált mind a ravatalozónál, mind a sírnál. Az alkalomhoz illő énekeket mély átéléssel tolmácsolták Oláh Gábor karnagy vezetésével.

Az igehirdetést Almási Mihály egyházelnök testvér végezte. A nekrológot Nemeshegyi Zoltán testvér olvasta fel.

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa nevében D. Dr. Harmati Béla evangélikus elnök-püspök búcsúzott. Többek között elmondta, hogy összeköti őt az elhunyt egyházvezetővel a szülőföld: Nógrád. „Én Ósagárdon születtem, Laczkovszki János testvér pedig Felsőpetényben, a szomszéd községben.” Kiemelte, hogy Laczkovszki János mind a hazai, mind a nemzetközi ökumené építője volt. Külön szólt arról a nagy értékéről, hogy tudott hallgatni. Akkor is, amikor mások már régen szóltak volna – mit sem érve a beszéddel –, hiszen Magyarországon az egyházak történetének egyik legnehezebb korszakában bízott Isten és egyháza hosszú éveken át nehéz feladatot – a vezetést – Laczkovszki Jánosra. Meleg, közvetlen szavai mély hatást tettek a gyülekezetre.

Az evangéliumi kiségyházak és saját egyháza nevében Csernák István lelkipásztor, a methodista egyház elnöke szólt. Gyermekkorára, miskolci éveire is emlékezve megemlítette, hogy a mindenki által Laczkovszki „bácsi”-nak nevezett testvér kedvessége meghatározó volt. Egész életét – ahogy könyvének címe is szól – a „szolgáló szeretet” határozta meg.

Az hosszan kígyózó gyászmenet élén Dr. Almási Mihály egyházelnök, Mészáros Kornél főtitkár, Nemeshegyi Zoltán lelkipásztor, D. Dr. Harmati Béla püspök és Csernák István szuperintendens haladt. A szolgálattevő pásztorokat követte a Központi Énekkar, a gyászkocsi, a család, majd a népes lelkipásztorcsoport és végül a gyásznép.

A hantolás nehéz perceiben az énekeken keresztül vehettük az Úr vigasztalását, majd Mészáros Kornél főtitkár testvér hirdette a föltámadás ígét, többször is föltéve a kérdést: „Hiszed-e ezt?” Mészáros testvér imája után közösen mondtuk el az Úrtól tanult imádságot, elénekeltük az „Áldott legyen a frigy...” kezdetű éneket, majd Nemeshegyi testvér az apostoli áldással bocsátotta el a gyülekezetet, megköszönve a jelenlevők részvételét.

A temető kertben a részvétnyilvánítás után még sokáig kis csoportokban beszélgettek a testvérek, lelkipásztorok.

Legyen elhunyt testvérünk emléke áldott éppúgy, mint annak az utolsó istentiszteletnek az üzenete, amelyre még egyszer – utoljára – összegyűjtötte a gyülekezetet! (BH 1999. 185–186. old. – A. M. –)

A nemes harc véget ért

(Igehirdetés Laczkovszki János nyugalmazott egyházelnök gyászistentiszteletén)

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam, végezetre eltétem nekem az igazság koronája, amelyet megad nekem az Úr, az igaz bíró ama napon; de nemcsak énnekem, hanem mindazoknak is, akik várva várják az ő megjelenését.” (2Tím 4:7–8)

Kedves Gyászoló Család, Gyászoló Gyülekezet, Testvéreim, Barátaim!

Szoros, személyes kapcsolat fűzött elhunyt testvérünkhöz. Laczkovszki testvér feleségem gyermekségétől kezdve lelkipásztora volt Miskolcon, magam pedig 17 éves elnöki szolgálati idejéből egy évtizeden át dolgozhattam vele. A 17-es szám – úgy látszik – valami módon jellemző rá, hisz a teológia elvégzése után 17 évet töltött Miskolcon mint lelkipásztor, ahova a frontszolgálat, majd az ötéves orosz fogság után került. 17 évet töltött Pesterzsébeten is.

1967-ben, amikor elnökké választotta a Közgyűlés a Miskolcra nemrégiben Pesterzsébetre költöző lelkipásztort, komoly vezetési válság volt egyházunkban, és rendkívüli feszültségek a magyar társadalomban.

A halk szavú, sokat próbált, szinte mindig mosolygó, szelíd lelkű lelkipásztor alkalmassá lett az Úr kegyelméből arra, hogy vezesse közösségünket.

Sokszor beszélgettem vele négy szemközt. Gyakran igen gondterhelten jött egy-egy tárgyalásról az Állami Egyházügyi Hivatalból. Ilyenkor kiöntötte a szívét... Biztos vagyok abban, hogy minden helyzetben a tőle telhető és a körülmények engedte legjobbat akarta és tette.

Aki próbálta már vezetni az egyházat – bármilyen tisztségben –, az különösen érti, mit vett el családjától, szereteteitől ez a 17 év.

A hívő élet harc, bármilyen poszton is szolgálunk, de nagy harc, halálos küzdelem, és közben nemes harc, jó harc a vezetőknek. Pál apostollal elmondhatta:

Megharcoltam a harcot, a jó harcot; bevégeztem a futást, a cél előtt állok; a hitet megtartottam, megőriztem.

Laczkovszki testvér – úgy hisszük – mindezt ugyanúgy megtette, mint az apostol. Ez a mi feladatunk is... A hűséges szolgáltnak Isten elkészítette az igazságot, a megigazultság koronáját, és meg is adja azt.

Nehémiás a nagy munka közepette így fohászok:

Tartsd emlékezetben, Istenem, az én javamra mindazt, amit ezért a népért tettem! (Neh 5:19) Kevés ilyen csendes, őszinte ima került be a Bibliába. Hadd legyen igaz Laczkovszki János életére is! Mi is tartsuk emlékezetben!

„Drágának tekinti az Úr híveinek halálát. Ó, Uram, én a szolgád vagyok, szolgáló fia: levetted rólam a bilincset.” (Zsolt 116:15–16)

„Szövetségem volt vele, élet és békesség szövetsége. Azért adtam neki, hogy féljen engem. Félt is, és megalázkodott nevem előtt. Igaz tanítás volt a szájában, és nem volt álnokság az ajkán. Békességben és becsületesen élt előttem, és sokakat megtértített a bűntől. Mert a pap ajkai őrzik az Isten ismeretét, és tanítást várnak szájából, hiszen a Seregek Urának követe ő!” (Mal 2:5–7)

Követ volt, a Seregek Urának követe. Táalentumait jól forgatta. Az Úr Jézus ezt mondja az egyik szolgáltnak, aki megduplázta a rábízott kincset: *„Jól van, jó és hű*

szolgám, a kevésen hű voltál, menj be a te Uradnak örömébe, azaz ünnepi lakomájára” (Mt 25:21). Úgy hisszük, hogy bement. Jézus azt ígérte: „Ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám” (Jn 12:26). Úgy hisszük, hogy ott van.

Pál apostol szerint a Krisztusnál lenni mindennél jobb (Fil 1:23). Úgy hisszük, hogy Krisztusnál van.

Alapigénk utolsó mondatára szeretnék még visszatérni. Pál apostol azt mondja, hogy az igaz Bíró nemcsak neki készítette el az igazság koronáját, hanem „mindazoknak is, akik vágyva várják az Ő megjelenését”.

A valóságos keresztyénség egyik legfontosabb próbája épp a Krisztus-várás. Várjuk-e a mi Urunkat? Vágyva várjuk-e Őt?

Mitől függ, hogy várva várjuk-e Jézust? Az életünktől. Ha nem rendeztük el bűneinket, és ha nem találjuk meg a megbánás helyét újra és újra, bizonyára nem lesz a szívünkben vágyakozás az igaz Bíróval való találkozásra.

Jézus élénk jött, értünk halt és most is jön felénk. Ő jön, és mi is megyünk. Hogy hol találkozunk? Nem tudjuk. Lehet, hogy Ő érkezik hamarabb, de lehet, hogy nekünk kell előbb mennünk. Vajon mondhatja-e majd a találkozáskor: Jól van, jó és hű szolgám...?!

A gyászír hallatán fölhívtam Ilonka nénit. Gyarló vigasztaló szavakat próbáltam mondani. Valahogy úgy kezdtem, hogy eljutott hozzám a szomorú hír... Szelíden közbeszólt, és ezt mondta: „Nem szomorú, nem szomorú!...” Valóban, nem az, hisz az Úr levette róla a köteleket, kiemelte a már csak bilincsnek számító testből, és magához hívta.

Családi körben – míg felesége és gyermekei fogták a kezét – elköltözött az örök hazába... Őrizzük meg emlékét, és tartsuk meg az ígét, amelyet ő is hosszú éven át hirdetett! (BH 1999. 188–189. old. – A. M. –)

MŰVÉSZEK, TUDÓSOK

A különféle művészeti ágaknak szinte mindegyike büszkélkedhet baptista alkotókkal, mint ahogy a legtöbb tudományág is kiemelkedő szellemi teljesítményű szakemberekkel, tudósokkal. Nem célunk itt – hisz külön kötetet igényelne – mindegyikük bemutatása. A képzőművészek közül csupán Jámbor Lajost és a Bodó házaspárt, a tudósok közül pedig Kroó Norbertet szólaltatuk meg könyvünkben.

Jámbor Lajos festőművész (1884–1954)

Jámbor Lajos 1884. augusztus 1-jén született Nagyváradon. Apja *Jámbor János* gazdatiszt (1865–1932), édesanyja *Major Róza*. Lajos tehetsége már a helyi iskolákban kibontakozott, és állami ösztöndíjjal került Budapestre, hogy a főiskolán festészetet tanuljon. Az oklevél megszerzése után az ifjú festőművész Németországban és Itáliában folytatott tanulmányokat, amire azért is kerülhetett sor, mert 1920-ban és 1921-ben elnyerte a Kohner-díjat. Hazai sikereit betetőzte, hogy 1922-ben neki ítéltek a székesfőváros aranyérmét.

1907-ben feleségül vette *Csopják Ibolyát*, aki *Csopják Attila* (1853–1934) és első felesége, *Ócsváry Ida* leánya volt. Az édesanya halála után Ibolya hat testvérével együtt került a „mostoha” (Rottmayer Mária) pártfogó szeretetébe. Ibolya alacsony termetű, filigrán leány volt. Szépen csengő szoprán hangját évtizedekkel kivándorlása után is emlegették, akik egyházi énekszolgálatait hallgatták. Ő ugyanis kizárólag a vallásos énekirodalom közvetítésére – énekelni tanult.

Jámbor Lajos 1923-ban kivándorolt az Amerikai Egyesült Államokba, ahova családjá véglegesen 1926-ban követte. Az állampolgárságot hat év múlva kapta meg. A Pesti Hírlap 1928. évi január 18-i számának képes melléklete az első oldalon mutatja be Jámbort, aki Floridában lord Rothermere angol sajtómágnás portréját festi (Békehírnök 1928. február 4., A Kürt 1938. 9–10. sz.). Jámborné 18 éves fiával 1938-ban járt Budapesten mint a Magyarok Világkongresszusának delegátusa. Ekkor férje minden elérhető festményét magával vitte.

Jámbor Lajos 1954. június 11-én szívbetegségben halt meg New Yorkban. A következő nap a New York Herald Tribune 54 soros, a The New York Times 63 soros kolumnában, arcképpel emlékezett meg életművéről. Özvegye a Jámbor-képek nagy gyűjteményét magánmúzeumként fenn akarta tartani, de anyagi okok miatt a gyűjtemény szétszóródott (Békehírnök 1958. március 1.). Maradványként több értékes olajfestmény jelenleg is *Mrs. George C. Sziklai* (Jámbor Ibolya) tulajdonában van San Franciscóban. Néhai Jámboréknak két unokája él, *Kate Sziklai* és *Christopher Jambor*, aki Louis A. Jambor fia.

A hit útján

A fiatal Jámbor Lajos buzgó tagja volt a budapesti Nap utcai Baptista Gyülekezetnek, és egy időben elnöke a helyi ifjúsági egyletnek, ahol vázlatos programokban szolgáltak a fiatalok az evangéliumi keresztyén ének-, zeneművek és költészet köréből. Az Olvasd!-ban találkozunk egyik versével is.

Baptista gyülekezeti szolgálatra 1920 februárjában kézzrátétellel avatták föl, a Nap utcai gyülekezet diakónusai között (Bányai Ferenc, Gulyás Lajos, Steiner János és mások). Az avatást Udvarnoki András, Csopják Attila és Gerwich György végezte. Ugyanekkor a Baptista Énekszövetség egyik titkárává választotta, feleségét pedig választmányi taggá (Békehírnök 1920. február 15–29.). Országos funkcióiban is sokat és önzetlenül tevékenykedett. A tanügyi bizottság titkáráként a teológiai szeminárium érdekében dolgozott, az irodalmi bizottság elnökeként pedig kiadványainkat elsőként emelte küllemben magas színvonalra.

Kedzetben Amerikában is végzett különböző szolgálatokat a kivándorolt magyarok baptista gyülekezeteiben, ahol sógorai lelkipásztorok voltak. Mikor már „elangolosodott”, és előkelő megrendelői a felsőbb körökbe vezették be, letelepedett New Yorkban. Itt a Riverside utcai baptista gyülekezet tagja lett, más szóval a Rockefeller-templomba járt, ahol „névjegyese” helye volt a padban családjával együtt, mint Rockefelleréknek és sok más családnak. Ez az a baptista templom, melynek külső párkányzatán az apostolokon, hithősökön, reformátorokon kívül nem keresztyén gondolkodók is ott „állnak” kőből faragva. Lelkipásztora az intellektuális beállítottságú *dr. Harry Emerson Fosdick* volt, akinek több munkája is megjelent magyarul, és portréját Jámbor Lajos örökítette az utókorra. Csopják Attila kérésére Jámbor és felesége volt a kapcsolatfenntartó *dr. Fosdick* és magyar kiadói között (ifj. Victor János volt a fordító, a Magyar Ev. Ker. Diákszövetség a kiadó és a Baptista Nyomda az előállító).

A Riverside utcai gyülekezet megbecsült tagjától egy emlék-istentiszteleten búcsúzott. Ekkor a festőművész szónok (Boylan Fitz-Gerard) többek között szólt Jámbor Názáreti Jézus című képéről is. „Összehasonlíthatatlanul meggyőző és intelligens ez a portréja, ahogy bemutatja az 'Ember Fiát' szellemi aspirációiban, emberi gyöngédségében és emberi erőinek teljességében. Nem csoda, hogy ez a festett prédikáció harmincmillió példányban lett láthatóvá és szeretetté a mi életünk idejében. Igen, ez a keresztyén elhívás legmagasabb foka. Menjetekek és hirdessétek az evangéliumot!”

A művészet útján

Csopják Attila puritán egyénisége, lebilincselő segítőkészsége mindegyik vejére hatással volt. Az ő közvetítésével kapcsolódott be Jámbor Lajos a baptista könyvkiadásba. Megfestette a Múlt, jelen, jövő és a Négy évszak naptár borítóját, ezzel a baptista naptárak külső megjelenésükben messze fölülemelkedtek a „népnaptárak” egy silány tömegén. Mái egyik legszebb könyve a baptista könyvkiadásnak az Élim pálmái alatt című Csopják-kötet Jámbor finom akvarelljével. Ő illusztrálta ceruzarajzokkal 1922-ben Csopják A szeretet országa címu elbeszélésének első kiadását.

Nem volt szükség sokáig kérlelni a csupaszív Jámbor Lajost, hogy az épülő baptista imaházak belső díszítésében részt vegyen. Finom vonalú és árnyalatú tájképeket festett a Nap utcai és a kispesti imaház szószerk mögötti falára. A Nap utcai freskón egy festőakadémiai hallgató barátja is segédkezett. Ezek voltak Jámbor első próbálkozásai az ún. „murális” technikával. Ezt követően több vidéki katolikus templom freskófestését is vállalta. Tapasztalatainak nagy hasznát vette Amerikában, mert a dekoratív falfestésben tudott először érvényesülni. Különböző városokban négy katolikus templomot ékesített fel bibliai faliképekkel, a New Hotelban 26 faliképet festett, az Atlantic City Auditorium óriás méretű falát és több milliomos magánházának belső udvari falait festette be tájképekkel. A nagyméretű képek készítésében való igényessége és jártassága hívhatta fel a filmgyártók figyelmét, és Jámborral készítették el a Magyarországon is jól ismert Gulliver utazásai című rajzfilm hátterét.

Jámbor már Budapesten is több oldalról mutatkozott be a tárlatokon. Kedvenc témáját, a mosónőket több változatban ismerjük; Az első Dabon, a „kis Duna” partján készültek. Ezeket és más képeket gyakran festette meg a sógoronit.

Stílusát tekintve akadémikus festő volt. Méltatója szerint: „Jámbor Lajos képzettségében benne van a klasszikus festészet hosszú és szorgalmas tanulmányozása. Bámulatos technikai rátermettséggel rendelkezett; rendkívüli jó rajzoló, tökéletességre törő alkotó volt. Könnyedséggel, ügyesen, képzeletdúsán és erőteljesen festett. Munkájában a legmagasabb szintű akadémiai hagyomány egyesült a teljesen őszinte és magas fokon inspirált, teremtő elképzeléssel.” (B. F.-G.).

Külön csoportot képeznek bibliai tárgyú vásznai. Az Utolsó vacsora-t egyéni látásmóddal mutatja be. Az amerikai kiállításokon számon tartott képei még a Jézus Tamással, Krisztus születése, Az Anya és a Gyermekek, Golgota. Ezeket a képeket reprodukciókban is terjesztették. Kiemelik Jámbor akvarellfestészetét is. Nevezetes vízfestményei: Üvegek, Menekültek, Munkások, Újra felépítjük! és a Pletykázók. sok éven át az amerikai vízfestő művészek társaságának (American Water Color Society) pénztárosa volt.

A humanitás útján

„Lehet-e csodálkozni azon, hogy Jámbor Lajos, aki megfestette az evangéliumi történetből a Teljes kegyelemmel és igazsággal-t, ugyanaz a Jámbor Lajos volt, aki mindig törődött művésztársainak jólétével? Csodálkozhatunk-e azon, hogy ő, aki ábrázolta a beteg csodálatos gyógyulását, ugyancsak az a személy volt, aki állandóan a művészek biztosításáért, segélyezéséért és nyugdíjáért munkálkodott? Csodálkozunk-e azon, hogy ő, aki egyik legszebb festményét adta nekünk

az Utolsó vacsorá-ról, szintén az őszinte és alázatos közösség embere volt, egy jó társ, akitől soha nem hallottunk olyan beszédet, ami egyetlen lett volna egy finom modorú emberhez. Hangoztatta az emberi méltóságot. Beszél a 'nobless oblige'-ről. Jámbor Lajos szerette felebarátját, szerette Urát, és mindkettőt szolgálta is." (B. F.-G.)

Ezeket a szavakat az amerikai hivatásos művészek ligájának alelnöke mondta a liga (The American Artists Professional League) elnökének, Jámbor Lajosnak a temetésén. Bizonyítja, hogy Jámbor szívesen és sokat törődött a szűkölködő művészekkel. Ezt a szeretetteljes és áldozatkész magatartást Magyarországról vitte magával, az itt megismert Jézus Krisztustól tanulta, a mindennapi gyakorlatban pedig Csopják Attilánál látta. Maga is küzdelmes utat járt Amerikában, mert évekig egy stúdió bér munkása volt, tehetségének és nagy szorgalmának igazi jutalmát a vállalkozók söpörték zsebbe. Elszenvedett minden csapást, ami csak érheti a jóhiszemű embert, mégis, haláláig bízott az emberekben. Mikor megszabadult szélhámos menedzseraitól, a nagy honoráriumok nem tették Jámbor Lajost gögössé, zárkózottá, fősvénnyé. Nem gyűjtött vagyont. Hogy szabadon dolgozzon, felesége pedig mentesüljön a háztartástól, a vendéglátási munkától, évtizedekig szállodai lakosztályokban éltek. Budapesti telkét a Nap utcai baptista gyülekezetnek adta a jelenlegi templom építésére.

1940-től haláláig folytonosan díjakat és aranyérmeget nyert a különféle művészeti társaságoktól és kluboktól. Szabad idejében szívesen horgászott és kertészkedett virágai között. Képeit múzeumok őrzik. Születésének századik, halálának harmincadik évfordulóján gondoljunk rá úgy, mint jóakarátú és szépre törő hazánkfiára és lelki testvérünkre, aki a számára kijelölt pályát befutotta, és a maga harcát végig megharcolta. (Múlt, jelen, jövő 1985. 166–172. old. – dr. Somogyi Barnabás –)

Bodó Sándor és Bodó F. Ilona

Újra itthon az amerikai–magyar művész házaspár

Nemrégiben – a kedves meghívást elfogadva – meglátogattuk Bodóékat új budai lakásukban. Rendkívüli élmény a Washingtontól Budapestig számos helyszínen kiállított képek, szobrok, plakettek – no és persze a magyarul ma is tökéletesen beszélő művész házaspár – társaságában tölteni egy délutánt és estét.

Tennessee (USA) állam kormányzója épp úgy a baráti körükhöz tartozik, mint *Mark Palmer* volt nagykövet, vagy Al Gore, az Egyesült Államok alelnöke.

Magyarországot 1956-ban hagyták el, miután Sándor kiszabadult a gyűjtőfogházból, ahova „politikai izgatás” vádjával hurcolták el 1954-ben. A korábbi években megfestette a magyarországi baptizmus történetét dr. Somogyi Imre és Kirner A. Bertalan elképzelése szerint. Az óriáskép az Aradi utcai székházban sokat károsodott. A művész most vállalta a saját kezű restaurálást. A kép a Benczúr utcai új missziói központot díszíti majd. A hamarosan megjelenő millenniumi emlékkönyvben többet is olvashatunk Bodóékról. Jelen ünnepi számunkban közlünk néhány képet tőlük, és persze nagy szeretettel üdvözöljük Őket itthon, magyar földön.

Dr. A. M.

1990. március 10-én Ned McWherter, az egyesült államokbeli Tennessee állam kormányzója köszöntötte Bodó Sándort és Ilonát a következő szavakkal:

„Nagy örömmel teszek eleget annak a felkérésnek, hogy átadjam legjobb kívánságaimat Bodó Sándornak és Bodó Ilonának összegyűjtött műveikből a Budapesti Történeti Múzeumban rendezett kiállítás alkalmával. Mint Tennessee állam polgárai, Bodó Sándor és neje igen népszerű művész. Munkáikat jól ismerik és igen kedvelik. Bodó Sándor rendkívüli jóakarattal kölcsönadta a múltban néhány eredeti munkáját Tennessee államnak a kiállítások céljára. Tennessee nagyon büszke arra, hogy a Bodó házaspár államunkat választotta otthonául, és hogy ilyen értékes elismerésben részesültek a művészeti világ értékeihez történt hozzájárulásukért.” (BH 1999. 258. old. – A. M. –)

A Bodó Művészszalon megnyitása

1948-ban Bodó Sándor testvér megfestette a „Magyarországi baptisták útja a történelemben” c. nagy méretű képét az akkori jubileumi kiállításra. Néhány évvel később a gyakran megfogalmazott vád („politikai izgatás”) alapján börtönbe került. 1956-ban szabadult. Így emlékezik erre 1957. január 8-án Bécsben készített naplójában:

„Sajnos csak néhány nap élvezhettük a függetlenség, a szabadság boldog érzését. Édes hazánkat november 4-én az orosz horda lerohanta. Tudom, hogy hiába fojtották vérbe a szabadság szent ügyét. Ez a harc meghozza még a gyümölcsét. De helyzetem Magyarországon nem volt tovább tartható. Menekülni kellett. December 10-én indultam családommal Pestről. Vonattal mentünk Levél közséig, és ott kerestünk vezetőt. Este 10 órakor indultunk 20-an, 25-en három csoportban. Festőládám megpakolva vállamra vettem, és karomon a gyerekekkel tettem meg az utat.

Ez az út nem volt valami leányálmom. Úttalan utakon, árkon-bokron, lágy szántásokon mentünk. Cipőnk telemerült sárral, majd annyi föld ragadt rá, hogy alig bírtuk emelgetni. A kilométerek nagyon lassan fogytak. Pár órai gyaloglás után már kisfiam álmos volt és fázott. Hiába takargattam be kabátommal, reszketett és nyöszörgött. Kisebb pihenőket tartottunk ugyan, de a gyereket nem tehettem le karomról, mert kedvetlen volt és sírt. Amikor az orosz tankok mellett mentünk, sírása miatt zsebkendővel kellett betömni a száját. Koromsötét éjszaka volt. Szörnyű éjszaka! Hányszor le kellett hasalni sárba-vízbe a rakéták fénye miatt. Egyszer géppuskatűzet is kaptunk. Kb. 15 kilométert tettünk meg öt órai botorkálás után, míg végre megérkeztünk szabad földre. Itt már nem bántam, ha sír a gyerek. Nem féltém többé a rakéták fényétől, a géppuskatűztől, az elhurcolástól, a börtöntől. Mintha a gyerek is megérezte volna a szabadság levegőjét, nem sírt többé.

Még volt előttünk pár száz méter, ahol az osztrák határőrség gépkocsival várt bennünket. Újra felcihelődtünk és elindultunk. De az őrség fénye mintha tovább ment volna. Már hallottuk a motorzúgást is. Még 20 méter, még 10. Csak vánszorogtunk. Ne gondolja valaki, hogy túl kiszíneztem a menekülést. Ez az élmény százezrek élménye volt. Aki öt órán át cipelt karján egy 20 kg-os gyereket, hátán egy nagy csomaggal, az igazat ad nekem.

Nem tudom eléggé kifejezni azt az érzést, amikor vérző lábakkal, kimerülve megérkeztünk. A hányinger környékezett, és azt hittem, összeesek, amikor elér-

tem az osztrák határőr, aki felkarolt és a kocsiba segített. A gyerekek csokoládét kaptak, mi meleg levest. Majd beszállítottak bennünket Nickeldorfba, ahol az éj hátralevő részét töltöttük. Másnap Eisenstadtba vittek, és néhány nap múlva Bécsbe jöttünk. Azóta itt élvezzük a szabad világ vendégszeretétét.

Még néhány szót befejezésül. Az Amerikai Egyesült Államokba akarunk menni. Feleségem textiltervező iparművész, aki kiállításokon többször nyert első, második díjat. Míg ügyünket elintézik, gyönyörködünk Bécs szépségében és tanulmányozzuk a múzeumokat. Szolgálni akarjuk a kultúrát, az emberiséget ceruzával, ecsettel, ott, ahol élünk és leszünk. Átadni azt, amit Magyarországról hoztunk, és megtanulni külföldön azt, amit lehet. Majd egyszer élményekkel, tapasztalatokkal hazamegyünk hazánkba."

42 év után a Bodó házaspár hazatelepült. Augusztusi ünnepi számunkban már köszöntöttük őket. Azóta Sándor egy új képet fest missziói központunk kiállítására, amely a napokban elkészül. Ezúton is köszönjük!

November 3-án – az '56-os orosz megszállásra is emlékezve – megnyitották új művészszalonjukat Budán. Megtisztelő fölkérésük szerint – az ünnepi alkalom házigazdájaként – köszönhettem Peter Tufo excellenciás urat, az Amerikai Egyesült Államok budapesti nagykövetét, aki a művészszalont megnyitotta, és meleg szavakkal köszöntötte az amerikai–magyar vagy magyar–amerikai művészeket. A megható, kiváló élményt nyújtó esten dr. Losonci Miklós művészettörténész méltatta a Bodó házaspár munkásságát... Az ünnepi alkalmon neves művészek, közéleti személyiségek és politikusok is részt vettek.

Kedves Ilona és Sándor!

Éreztétek jól magatokat itthon! Adjon Nektek az Úr még hosszú munkás, boldog éveket! Sok szeretettel:

Dr. Almási Mihály
(BH 1999. 380. old.)

Nemeskürty István magyar millenniumi kormánybiztos bevezető sorai egyik utóbbi albumunkhoz

Ifjúkorom Cooper-regényeinek utánozhatatlan hangulata ragadott meg Bodó Sándornak és feleségének megejtően szép képei láttán. Érződik rajtuk, hogy ez a magyar házaspár a forradalom után elmenekülve valóban a szabadság élményét kapta új hazájában.

Külön öröm, hogy mind az Egyesült Államok, mind Magyarország büszkélkedhet ezekkel a képekkel, hiszen sok közülük az úgynevezett Észak-Dél elleni háború magyar hőseit is bemutatja.

Ebben az összefüggésben nyugodtan nevezhetjük ezt a kiállítást a magyar millenniumhoz tartozó ünnepnek, s ezért kívánok a látogatóknak örömet és reménységet.

Budapest, 2000. április 17.

Dr. Nemeskürty István

Dr. Losonci Miklós művészettörténész méltató sorai

Két világ sodrásában Bodó Ilona és Bodó Sándor művészete

Patriotizmus és egyetemesség, klasszikus veretű festői akadémizmus és korszerűség jellemzi műveiket, ihletőjük haza és emberiség, – a szabadság nagy esz-

ményéért küzdő magyarok és amerikaiak a história nevezetes óráiban: Honfoglalás, Árpád, Szent István, Washington, Kováts Mihály hősi halála 1779-ben Charlestonnál.

Ketten – Bodó Fábián Ilona és Bodó Sándor az összes képzőművészeti műfajt birtokolják a batiktól az éremig, festményig, szoborig. Életreszóló, megingathatatlan szövetség erősíti forrásait. Egymást lendítik előre, magasra.

Művészetükből kiderül, hogy mindenhol voltak magyarok, ahol valami lényeges dolog történt, építik azt a hidat festészetükkel, mely az USA és Magyarország történelme között húzódik.

Karcag nagy szülőtte, Kováts Mihály ezredes, az amerikai Függetlenségi Haború magyar hőse érmen, festményen, batikon jelenik meg több alkalommal Bodó Ilona és Bodó Sándor művészetében – alakjában, küldetésében két nagy nemzet helytállását idézve.

Művészetükben két nagy nemzet vonul méltósággal, a múlt hősies küzdelmeiből a jövő teremtett harmóniájába.

Hídépítők két nép, két nemzet között annak tudatával, hogy az USA világhatalom, a magyar kultúra szellemi nagyhatalom. Bodó Sándor a két sors közötti találkozásokat festi meg, Amerika függetlenségi nyilatkozatának meghatározó pillanatát, a szabadságharcot, a polgárháború időszakát – ahol mindig voltak magyarok is, küzdöttek a jó ügy, a szabadság érdekében. Kováts Mihály ezredes, Kossuth Lajos, annyian mások is. Mindez érlelt, érett végleges történelmi jelenelekben testesül a szépség és a dokumentum erejével. Bodó Ilona a fölidézett múlt érzékeny festője, aki finom meseszövéssel alkotja képzeletének egészséges áramlásában műveit – a nagy események emberi hátterét a színek csöndjével. Ő a nő létezését ragadja meg, sejtelmes titkaikat tárja föl – virágok ösvényén jár. Méltó, egyenrangú társa Bodó Sándornak, aki Benczúr Gyula és Kodály Zoltán után szintén megörökíti az 1686-os győzelmünket, „Budavár visszafoglalása”-t, és tovább értelmezi Feszty Árpád ópusztaszeri körképét a honfoglalásról, megfaragja Árpád és Szent István alakját. Mindketten átérzik és élik Theodor Rooseveltnagy megállapítását: „Csak az válhat jó állampolgárrá, aki hű marad szülőhazája örökségéhez”. Ők, Bodó Ilona és Bodó Sándor úgy lettek őszintén amerikai állampolgárok, hogy mindvégig hű magyarok maradtak, melyet művészetükkel hitelesítettek.

Mi a titkuk? Valamit tudnak, amit Ők tudnak a legjobban.

Dr. Losonci Miklós
művészettörténész

Kroó Norbert fizikus

Kroó Norbert, az MTA új főtitkára

Május elején a magyar akadémikusok 75 százaléka, 240 ember, egy hívő férfit bízott meg az intézmény és negyvennél több kutatóintézet felügyeletével. Dr. Kroó Norbert (1934) testvérünk a Duna-parti palota többszobás irodájának lakója, ha a magyar tudomány utazó nagyköveteként éppen nem jár külföldön. Éppen itthon tölti a hétvégét, miután késő éjjel érkezett Moszkvából. Jubileumi ünnepségen vett részt Szentpétervárott, ahol a Nagy Péter cár által 275 éve alapított

akadémia ünnepségén volt. Sorolja az európai városokat, amelyekbe még ebben a hónapban mennie kell, majd Budapesten fogadja kollégáival az UNESCO által rendezett első tudományos világkonferencia résztvevőit. A nemzetközi kapcsolatok terén nemcsak évtizedes tapasztalatai segítik, hanem jártassága is három világnyelvben.

Csepeli gyülekezeti tag családi körében látta meg a napvilágot. Édesapja, *Kroó János* fiatalabb korában két nyelven prédikált. Második fia előbb beszélt németül, mint magyarul. Édesanyjuk példája nagy hatással volt fiaira. Norbert mint kisdiák, 14 éves korában Baranyay Mihály által baptizált. Az Úr Jézus példájára, tizenegyen vették fel a hitvalló keresztséget Csepelen. Úgy mondja, megszerette Baranyay testvér igehirdetéseit, és tisztelte felkészültségét. Bár ma se prédikálna senki, ha nem készült kellően, vagy ha Isten fel nem készítette és nincs mondanivalója. *Kun Gyula* szolgálati idejében maga is hirdetett igét a gyülekezetben. Szülőtisztelő és családszerető férfi vált belőle.

1956-ban felvetette, hogy elhagyja az országot, mint annyian mások. A protestáns egyetemi hallgatók bibliaóráján azt mondták neki, hogy kérjen tanácsot *dr. Joó Sándor* református lelkészről, aki aggódását nem leplezve kijelentette: „Mi lesz ezzel az országgal, ha minden tehetséges fiatal elmegy innen?”

1958-ban Udvarnoki András kispesti lelkipásztor kért áldást *Harsányi Kamilla* középiskolai tanárral kötött frigyükre. Aztán megbízta őket, hogy a vasárnapi iskolában foglalkozzanak a serdülőkkel. A fiatal fizikatanárnő és a kezdő tudományos kutató keze alatt felnövekvő gyermekek közül többen ma is a kispesti gyülekezet áldozatos tagjai.

A ma is aktív kutató szilárdtest-fizikával, optikával, és többek között a lézerekkel foglalkozik. Azt mondja szerényen, hogy „csak kisebb dolgok felfedezése bízott reá”. További kíváncsiságunkra elmondja a lézertechnika alkalmazását szemműtéteknél, továbbá egy nagyon különös, kontaktus nélküli vérvétel technikai megteremtését. A lézer elégeti a bőrt, de a vért nem. Így válik lehetővé, hogy műszeres behatolás nélkül laboratóriumi vizsgálatot érjen el a gyógyászat, miközben semmi esélye nincs annak, hogy bármilyen fertőzés bekövetkezzék. Az eljárást nemcsak külföldön, de már hazánkban is alkalmazzák néhány helyen. (BH 1999. 215. old. – Sz. O. –)

Kroó Norbert, a fizikus

Alig egy éve, hogy Kroó Norbert mint az oktatási minisztérium helyettes államtitkára, tudománypolitikai és európai integrációs kérdések felelőseként folytatta több évtizedes kiemelkedő tudományos munkáját. Azóta a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárává választotta az akadémia közgyűlése, túlnyomó többséggel. Kroó Norbert egyébként tagja – többek között – az Európai Akadémiának, valamint a New York-i Akadémiának.

Most két korábbi nyilatkozatából idézünk néhány részletet:

„A múlt század végén, amikor még nem volt atomfizika és magfizika, de spektroszkópia már igen, az emberek rájöttek arra, hogy az atomokat nagyon jól lehet jellemezni azzal, milyen színű fényt bocsátanak ki magukból. Ezen alapul a spektroszkópia. Bár a jelenségeket nem értették, de látták azt. Elkezdték gyűjteni az adatokat, majd felbukkant *Nils Bohr*, és megalkotott egy posztulátumot.

Deklarálta, hogy az elektronok az atomok körül zárt pályákon mozognak, és közben átugranak egyik pályáról a másikra, fény formájában energiát képesek kibocsátani vagy elnyelni. Mivel ezek a pályák jól meghatározottak, ezért a kibocsátott fény energiája meghatározott – a fény egyszínű. *Teller Edének* az a véleménye, hogy talán az élet dilemmája is egy ilyen posztulátumon keresztül fog megoldódni. Ha netalán találunk egy ilyet, azt fogjuk mondani: itt most már nincs helye egy külső isteni erőnek? Nem hiszem. Azt viszont mondhatjuk, hogy az a szint, ahol erre az erőre szükség van, egy kicsit arrébb tolódott. De ennek a kérdésnek a megoldása sem jelenti azt, hogy a tudomány valamennyi kérdését megoldottuk volna. Valamint azt sem, hogy nincs szükség egy olyan élővilágon kívüli Lényre, aki mozgat minket. Azt hiszem, nagy hiba, ha a tudományt arra használjuk, amire nem való, hogy például megmagyarázza a Biblia egyes állításait. A tudomány arra szolgál, hogy segítsen eligazodni a világban, megfigyeljen jelenségeket, és ezeket megmagyarázza. Vagy ha már megértettünk bizonyos törvényszerűségeket, próbáljon eligazítást adni, hogy azon törvényszerűségek között mi várható adott körülmények között...

Mostanában a sajtó tele van azzal, hogy 'megyünk Európába'. Nem kell nekünk Európába menni, hiszen már nagyon régóta ott vagyunk. Nekünk az Európai Közösséghez kell csatlakoznunk, hogy egy nagyobb családhoz tartozzunk.

Meg vagyok győződve, hogy a magyar tudomány – a felsőoktatásban lévő tudomány is – integrációs törekvésünk trójai falovává válhat. Januártól már teljes jogú, úgynevezett társult tagként veszünk részt az Európai Közösség kutatási programjaiban. Tehát van egy olyan terület, ahol megtanulhatjuk ennek a közösségnek a játékszabályait. Nagyon kemény munkával ki kell használnunk ennek a közös kutatási programnak valamennyi lehetőségét. Ennek során természetesen olyan barátokat és szövetségeseket szerzünk, akik segítenek nekünk azokat a dolgokat is megtanulni, melyek más területeken is fontosak lesznek az integrációs folyamatban. Ezenkívül megtanuljuk azokat a technikákat is, melyekkel az Európai Közösség a konfliktusokat kezeli, a prioritásokat megszabja, és ha ezt továbbadjuk a társadalom más rétegeinek, akkor a következő lépések sokkal könnyebbek lesznek.

Nem véletlen, hogy az Európai Unióhoz korábban csatlakozott országok a kutatási programokban való részvétellel kezdték... Jó ideig voltam az Európai Fizikai Társaság elnöke, most az Európai Tudományos Akadémia Fizikai és Mérnöki Osztályát vezetem – sok mindent megtanulhattam az európai szokásokból, amit szeretnék hasznosítani és beépíteni az itthoni munkámba. Azt remélem, hogy részben azért, mert mi nemcsak kapni szeretnénk, hanem az oktatás és a kutatás területén adni is tudunk, jó partnernek tekintenek bennünket, és így sokkal simább úton fogunk begyalogolni ebbe a közösségbe."

(Ferenczi Andrea: Genetika - Gén etika. vö. BH 1999. 268. old.)

- *Szakmai elismerései, a tekintély és a hívő élet hogyan találkozott egymással?*
- Néhány évvel ezelőtt megkeresett egy újságíró a Népszabadságtól. Olyan információi voltak, hogy engem a Kádár-rendszerben elnyomtak. Erről akart beszélgetni. Elmondtam neki, hogy semmiféle negatív megkülönböztetést nem éreztem, hiszen akkoriban már egy intézet igazgatója voltam. Bár tényleg többet kellett

dolgoznom, mint másnak, de ezt leszámítva elégedett voltam. A pártnak még csak a közelébe se kerültem. Részt vettem a nemzetközi kutató életben, külföldre jártam. A tudomány és a hit kapcsolatáról azt kell mondanom, ha valaki őszinte, akkor ki kell jelentenie, hogy hitbéli meggyőződését tudományos ismeretei se pozitív, se negatív irányba nem befolyásolják. Pontosabban pozitív irányba befolyásolhatják, mert ha az ember foglalkozik a mikro- vagy makrovilággal, észreveszi, milyen csodálatos szervezettség van benne. Rácsodálkozik és hálás lesz, hogy ennek a világnak része lehet, és van egy teremtő erő – a hívő emberek Istennek hívják –, aki e mögött a világ mögött áll, és megszabta azokat a törvényeket, amelyek fenntartják ezt a rendszert. Tudományos munkám inkább erősítette hitbéli meggyőződésemet és nem hátráltatta.

– *Hogyan vélekedik a teremtés és az evolúció problémájáról?*

– Az emberek megpróbálnak a Bibliából tudományos könyvet csinálni. A problémát abban látják, hogy Isten csupán néhány nap alatt teremtette a világot. Hogy lehetséges ez?! A Biblia írja, hogy Istennél egy nap annyi, mint ezer esztendő és fordítva. Tehát a teremtés napjait fel lehet fogni korszakoknak is. A Biblia akkoriban a kor ismeretanyagának szintjén íródott, hiszen meg kellett magyarázni az akkori embereknek. Ez persze nem vonatkozik a Biblia ún. etikai kategóriáira, mert azok általános kategóriák, és ahogy akkor megfogalmazták, ma ugyanúgy érvényesek, igazak. De a Bibliában megfogalmazott természettudományos világkép az akkori ember tudásanyagához igazodott. Ha ma íródna a teremtéstörténet, akkor másképp lenne megfogalmazva. A tudós szerint a teremtés folyamata valamilyen primitív módon van leírva a Bibliában. Ez természetes, hiszen nem helyszíni tudósításként íródott, hanem a folyamatot kívánta tükrözni, ami igaz és örök érvényű. Egyébként nekem ez mindig semleges terület marad. Nem akarom tudományos könyvként használni a Bibliát, mert nem abból a célból íródott. Minden másban azonban tökéletesen eligazít.

– *Hogyan éli meg professzor úr a hitét, közösségi kapcsolatait?*

– Baptista családban nőttem fel, és 14 éves koromban én is fölvettem a hitvalló keresztséget, a bemerítést Baranyay Mihály testvér által. Jelenleg a feleségemmel a kispesti gyülekezet tagja vagyok. Ha külföldön járok, szívesen megyek be katolikus templomba is. Beülök a padba, és csak élvezem a csöndet, a hely atmoszféráját. Van egy nyaralónk Tihanyban. Régebben gyakrabban jártunk le feleségemmel és a gyerekekkel. Az ottani kis katolikus templom nagyon sokat jelentett nekem. Vallásgyakorlatomat nem kötöm egyfajta házhoz, csak abból a szempontból, hogy Isten háza legyen. El kell mondanom, hogy az emberiségnek óriási kincset jelentenek – minden hibájukkal együtt – az ún. történelmi egyházak. Fantasztikus stabilitást adnak a keresztyénségnek. Ugyanúgy, ahogy a királyság intézményét minden hibájával együtt a civilizált társadalom egy stabilizáló tényezőjének tartom, a történelmi egyházak is nagyon fontosak. A baptista egyház is a történelmi egyházak sorába tartozik, hiszen 150 éves hagyományokkal rendelkezik hazánkban. Hogyan élem meg hitemet? Csendben. Magamban rendezem le. Azt hiszem, nem kell szónoklatot tartani ahhoz, hogy az emberről észrevegyék, hogy hívő. Még a szakmai munkájában is meglátszik arról, hogyan bánik kollégáival.

– *Tudósként hogyan fogalmazná meg a feladatát?*

– Azt hiszem, minden embernek feladata, hogy mindazt, amit ezen a világon csinál, tisztességesen csinálja. Ha szakmája a tudomány, akkor azt. Ahhoz, hogy az ember tudósként művelni tudja szakmáját, egész életében tanulnia kell. Csak addig tekintheti magát valaki tudósnak, amíg tanul, mert olyan gyorsan fejlődik a tudomány, hogy ezt áttekinteni csak akkor lehet a legyszerényebb módon is, ha állandóan olvasok, könyvtárba járok stb.

– *Pihenésre is jut ideje?*

– Az aktív pihenés híve vagyok. Ez azt jelenti, hogy az ember mást csinál, mint amit egyébként csinálna. Ha valaki kemény fizikai munkát végez, aktív pihenés lehet az, ha olvas. Ha valaki sokat olvas, pihenés lehet számára a favágás. Egyik főnökömtől tanultam meg, hogyan lehet egy tevékenységről a másikra gyorsan átkapcsolni. Nagyon szeretek például kerékpározni. Kikapcsolódás számomra az utazás, hiszen repülni csodálatos dolog. Közben gondolkodom dolgokon, készülök a következő előadásra, nézem a tájakat, kicsit turista is vagyok. Rengeteget utazom. Tavaly 28-szor voltam külföldön. Nagyon sokszor kell angolul tárgyalnom, németül és oroszul előadásokat tartanom, ezért szépirodalmat is ezeken a nyelveken olvasok, hogy közben gyakoroljam a nyelvet. A Bibliát pedig angol nyelven szoktam olvasni. (Dr. A. M. Jubileumi évkönyv. 86–88. old. – B. P. –)

ELMÉLKEDÉSEK, ELŐADÁSOK

E könyv terjedelme nem teszi lehetővé, hogy akár csak törekedjek is a teljességre, ezért csupán néhány rövid írásomat közlöm e záró fejezetben.

Adventi készülődés

Az ünnepre készülődve ne feledkezzünk meg a Krisztus-várásról! A közeli eseményekre, ünnepekre való készülés gyakran elhomályosítja az igazi nagy ünnep, a Krisztussal való találkozás jelentőségét, dicsőségének fényét. Pedig a karácsonyi lángok hamar kihunynak, Jézus Krisztus azonban örök fény, a Világ világossága!

Arra a kérdésre, hogy mikor jön el az Úr mint visszatérő Király, Igaz Bíró, a Szentírás egyetlen „konkrét” választ ad: „*Eljövök hamar*” (Jel 3:11). A „hamar” – mint válasz a „mikor” kérdésre – a várakozók „készenlétét” sürgeti, arra sarkall, hogy rendben legyenek a dolgaink!

Az 1999-es és a 2000-es esztendő fordulóján nekünk, magyar baptistáknak ez ugyanazt jelenti, mint bármikor. Vegyük sorra!

Tiszta, szent élet. Napjainkban a tisztaság és a szentség nem tartozik a „siker-szavak” közé, pedig ezek nélkül minden missziós tevékenység és törekvés csak erőlködés. A tisztaság nem pótolható divatos illatszerekkel, a szentség sem fényes vagy épp puritán liturgiával.

Igazlelkűség. Nem igazságról beszélünk, hisz azt mérhetetlenül lejáratták az „igazság bajnokai” évezredek óta. Abszolút értelemben pedig csak a mi Urunk Jézus Krisztus: Igazság. Az igazlelkűség a hívők alaptermészetéhez tartozik, amelyből önkéntelenül fakad az igaz beszéd, a nyíltszívűség.

A megalkuvó, bűnös kompromisszumok elvetése. Nem azt mondom, hogy nem kell sok mindent megtennünk (ahogy az ige mondja: „ami rajtatok áll”) a békeség kedvéért, de azt igen, hogy bűnös kompromisszumokat, elvtelen és főleg istentelen megalkuvást soha nem engedhetünk meg magunknak, de másnak sem. A következetességről nekünk más a véleményünk, mint a közmondásnak (hogy ti. „csak az ökör következetes”), ami amolyan „politikusi” bölcselkedés. Jézus Urunk ugyanis csak a következetesen kitartó, se jobbra, se balra el nem térő, célba érkező hívőknek ígér győzelmi koszorút.

Ragaszkodás a tiszta, egyszerű, biblikus tanításhoz, szemben az önmagában gyümölcstelen elméleti teologizálással épp úgy, mint az értelmetlen rajongással. Sem a Bibliát, sem Jézus Krisztust nem kell „modernizálni”. Semmivel sem lesz

„jobb hívő” az - aki „másként” igyekszik mindent tenni. A különféle „üdítő” italok között még mindig a tiszta forrásvíz a legüdítőbb, és a kenyér helyett se „találtak föl” azonos értékű tésztafélét. Nem szégyen vizet inni, és kenyeret enni! Egyik „reformkonyha” követi a másikat, de az alapvető élelmiszerek maradnak. Az Élet Kenyere és az Élet Vize sem változik. Akinek mindig változnia kell, az sohasem találta meg igazán sem önmagát, sem Istent.

Megtérés, megújulás, megszentelődés. A megtérés nem pótolható megújulással vagy megszentelődéssel, akkor sem, ha ezekből „kampányt” csinálnak. Csak megtért ember képes megújulni, csak újjászületett hívő képes szentül élni. Nekünk megtérésre kell hívni az embereket, hogy miután megtértek, elfogadhassák a Szentlélek megújító és megszentelő kegyelmét.

Hogyan készülünk az immár közel 2000 éves nagy adventben a hamar visszatérő Úr fogadására mi, magyar baptisták? Megfogadva az ige tanácsát: *„...Tegyük félre minden akadályt és a bennünket megkörményező bűnt! Állhatatosan fussuk meg az előttünk levő pályát!”* (Zsid 12:1) Ez elegendő, de korántsem könnyű leckét igyekezzünk elvégezni, hadd legyen az újesztendő, az evangélizáció éve, az évezred megkoronázása! Nem ismerjük a jövőt. Azt azonban biztos állíthatjuk – különösen, ha jó szemmel figyeljük az eseményeket –, hogy az Úr visszajövetele egyre közelebb van. Várjuk őt megtisztult, boldog szívvel és munkás étellel! (BH 1999. 385. old.)

Karácsonyi köszöntő

Ma, karácsony másodnapján, szeretettel köszöntöm a rádióhallgatókat. Azokat, akik rendszeresen hallgattak minket az elmúlt évben, és azokat is, akik véletlenszerűen kapcsolták be most a rádiót. Még néhány nap és 1998-at írunk. Tekintsünk hát egy kicsit vissza az ünnepre, karácsonyra, és előre az új esztendőre.

Lukács evangéliuma – a maga univerzalitásával – nem győzi hangsúlyozni, hogy a Megváltó mindenkié. Az Úr Jézus nemzetsége Lukácsnál Ádámgig van visszavezetve, és nem csak Ábrahámgig, mint Máténál. A megszületett gyermek nem csak a zsidóké, hanem minden népé. A betlehemi mezőn, karácsony éjszakáján az angyal arról beszélt, hogy e gyermekben mindenki örömét leli. A Messiás nem személyválogató. A szegények, a lenézettek, az etnikai vagy vallási okok miatt diszkrimináltak, üldözöttek Megváltója is. A bűnösökért jött, nem az igazakért! A tágabb tanítványi körhöz a nők is hozzátartoztak. Értük is jött, és nem csak a magukat többre tartó férfiakért! Jézus az egész nép öröme kíván lenni. Tegyük meg mindent azért, hogy így legyen!

A karácsonyi békének, örömmek ára van. Kevés meghallani az angyali szót a csillagos éjszakában, el is kell hinni. És el is kell indulni Betlehembe. És kevés elindulni, meg kell érkezni. De megérkezni is kevés. Le kell borulni, tisztességet téve a mi Urunk előtt... És kevés Betlehembe menni. Tanítványként követni kell Jézus Krisztust a Golgotáig, fölfedezni a nyitott sírt, hinni, bízni ígéretében, hogy visszajön, és hallgatni az ígét megvilágosító Pártfogóra, a Szentlélekre. Eközben pedig tenni a dolgunkat, amit ránk bízott, hogy amikor visszajön, abban a munkában találjon, amelybe beállított.

Az 1998-as esztendő népünk történetében kiemelkedő év. Március 15-én lesz 150 éve annak, hogy kitört a 48-as forradalom. A magyar baptisták világszerte megemlékeznek erről a jubileumról. Március 13-án, 14-én és 15-én minden templomban és imaházban evangélizációkat tartunk. Örülnénk, ha követnének ebben bennünket más egyházak és felekezetek, hisz nincs nagyobb szüksége semmi másra sokat szenvedett népünknek, mint az Istenhez fordulásra, a megtérésre. Arra, hogy valóra váljanak Ézsaiás igéi, melyeket a mi Urunk Jézus Krisztus a názáreti zsinagógában olvasva, a saját megváltásművében látott teljesebben, hogy megérkezék végre az Úr jókedvének esztendeje. Így előtekintve hadd kívánjam: 1998 boldog, békés új esztendő legyen! (Elhangzott a Kossuth rádióban 1997 karácsonyán.)

„Lesznek jelek a Napban...”

Isten a mindenség Ura. Az Ószövetségi szentírás keletkezése idején a héber nyelvnek nem volt egyetlen szava a teremtett világra, mint a görögnek a kozmosz. Ha az egész teremtett világról akart szólni, azt mondta: *ég és föld*. „Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet...”, azaz a mindenséget, a kozmoszt. Mi emberek itt élünk a Föld felszínén. Többé-kevésbé ismerjük a Földet, de szó sincs arról, hogy mindent tudnánk róla. Mennyivel hiányosabb az ismeretünk a Földön kívüli világról, a kozmoszról. Szó sincs róla, hogy természettudományos magyarázatunk lenne arról, hogy hogyan keletkezett. Különösen azóta nagy a gond, amióta nem csak anyagról, hanem antianyagról is tudunk... Az ismeretlen dolgok félelmetesek.

A napfogyatkozás nem ismeretlen jelenség, mégis félelmetes lesz. Miért? Mert ritkán fordul elő. Szerencsés embernek mondhatja magát az, aki életében egyszer láthat ilyet.

Az évezred utolsó napfogyatkozása 1999. augusztus 11-én lesz. Lassan mindenki erre készül. A Balaton környékén bizonyára egy tűt se lehet leejteni majd.

Vajon jel-é a napfogyatkozás? Ha nem, miért nem? Ha igen, minek a jele?

Kétség kívül néhány napfogyatkozás pontosan egybeesik fontos eseményekkel. Gondoljunk csak az Úr Jézus keresztre feszítésére! Aztán vannak olyan napfogyatkozások, amelyek igen közel esnek fontos eseményekhez. Nézzünk néhányat!

Georgius Monachos bizánci történetíró művének névtelen folytatója följegyezte, hogy a bizánci teljes napfogyatkozás (891. augusztus 8.) után még öt év telt el a magyarok honfoglalásáig (896).

Nevezetes az 1241. október 6-i teljes napfogyatkozás, a tatárjárás kellős közepén, vagy az 1415. június 7-én Prágában is látható teljes napfogyatkozás. Pontosan egy hónap múlva égették meg Husz Jánost. Magyarországon 1540-ben volt a következő teljes napfogyatkozás egy évvel Buda török kézre kerülése előtt...

Ezek bizonyára érdekes dolgok! Azonban már az Ószövetségben olvashatunk prófétai figyelmeztetést arra nézve, hogy „*az égi jelektől ne rettegjétek, mert*

csak a pogányok rettegnek azoktól!...” (Jer 10:2) Ez persze nem azt jelenti, hogy ne figyeljünk azokra az égi és egyéb jelekre, amelyekkel kapcsolatban maga Jézus figyelmezteti az övéit.

Lukács evangéliumában a 21. részben a 25. verstől kezdődően égi és egyéb jelekről beszél Jézus, majd így zárja ezt a szakaszt: „Amikor pedig ezek elkezdődnek, egyenesedjete föl és emeljéte föl fejeteke, mert közel van a megváltásotok!”

Ne féljete, de figyeljete! A Krisztus visszajövetelét megelőző jelek nem abban különösek, hogy korábban nem fordultak elő. Háború, földrengés, szökőár mindig volt. A jelszerűség a jelenségek erejének fokozódásában van. Egyre gyakoribbak és egyre pusztítóbbak, háborúk, földrengések, szökőárok, vagy épp nálunk: a szokatlan árvizek, belvizek stb.

Napfogyatkozás mindig volt. Ez a napfogyatkozás azonban valamiben egyedülálló. Egy napfogyatkozás nem „erősödhet”. Mi lehet hát, ami mégis valami-féle progresszivitást jelent? Nos az, hogy hol látható. Az évezred utolsó napfogyatkozása minden idők legtöbb ember által látott napfogyatkozása, mivel Európa és a Közel-Kelet legsűrűbben lakott területein halad át a Hold árnyéka több mint 100 km szélesen és mintegy 1400 km hosszan. Soha ennyi ember nem szembesült az élménnyel, hogy az állatok pihenni térnek, a hőmérséklet akár 10 fokot esik, s hogy a Nap olyan lesz, mint egy „szőrzsák” (Jel 6:12). Erre talán mégis érdemes odafigyelni. Nem félni, hanem figyelni! Figyelni pl. a Máté 24-re, Lukács 21-re, Márk 13-ra vagy az Apostolok Cselekedetei 2:17–21-re. Figyelni az ígére és közben tenni a dolgunkat, amit az Úr vár tőlünk a mindennapokban. (BH 1999. 254. old.)

A kötelező szeretet

„Szeretteim, ha így szeretett minket az Isten, akkor mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást!” (1Jn 4:11)

Kedves szolgatársaim!

Jó ideje gondolkoztam azon, hogy milyen ígét válasszak az Országos Lelkipásztor-értekezlet nyitó alkalmára. Végül azon nyugodtam meg, hogy a ma esti ígét olvasom el, és arról szólok. A textusunk tehát: 1János 4:7–11, a témánk pedig a 11. vers alapján a kötelező szeretet.

Sok évvel ezelőtt két tisztességben megőszült – egyébként pedig elveikhez macskacsul ragaszkodó – presbiter, mindketten az akkori egyházvezető testület, az ún. „kistanács” tagjai, keményen összekulönböztek az ülésen. Egyikük sem engedett. Amikor aztán vége lett a gyűlésnek, megölelték és megcsókolták egymást. Egyházunk akkori elnöke ezt látva nem kis csodálkozással megkérdezte tőlük: „Hát ez meg mi volt?” Egyikük könnyes szemmel így válaszolt: „Mások az elvek és más a szeretet!”

Örülnék, ha ma este mi, lelkipásztorok megfogadnánk, hogy az előttünk álló három napban nem engedjük, hogy a sátán éket verjen közénk a szeretet vonatkozásában. Bizonyára számos kérdésben nem értünk egyet, akár teológiai, akár gyakor-

lati síkon. Lehetnek közöttünk olyanok, akiknek valaki nem szimpatikus, sőt egyenesen ellenszenves, feszülhetnek közöttünk elvi ellentétek, de ne feledjük: „mások az elvek, és más a szeretet!”

Ha a Biblia bármely tanításáról átfogó képet szeretnénk kapni, az első feladatunk az, hogy a témával kapcsolatos összes igehelyet vegyük szemügyre. Évekkel ezelőtt hónapokat töltöttem azzal, hogy végigolvassam és tanulmányozzam a Szentírás összes olyan igéjét, amelyben előfordul a szeretet szó. Itt természetesen nincs módom arra, hogy akár csak ismertessem is kutatásom eredményét, amelyről Amerikában egy füzetet is kiadtam, csak megemlítek néhány igen fontos részletet. A Bibliában a különféle szeretetet jelentő szavak és származékaik közel ezerszer fordulnak elő. A szeretet definiálása reménytelen vállalkozás. Minden szeretet-definíció hiányos. Mi ennek az oka? Az, hogy Isten maga a szeretet – (1Jn 4:8), Istent pedig nehéz lenne „definiálni”.

Isten az emberi értelem számára megfoghatatlan, meghatározhatatlan, egészen addig, amíg Egyszülött Fiában nem jön közénk. Isten titokzatossága azonban ezután is megmarad. A szeretet éppen így megfoghatatlan, különösen is az, ha nem tudunk elszakadni az „érzelem” gondolkörétől vele kapcsolatosan. Az ige legtöbbször a szeretet megnyilvánulásairól beszél az „eszmei”, „elvon” szeretet helyett.

Azon túl, hogy Isten maga a szeretet, Ő a „szerelemnek és a békességnek Istene” (2Kor 19:11). Istenen kívül a szeretet mindig az Ő adománya (1Jn 3:1, 2Jn 4:7). Az Ő szeretete örök (1Kir 10:9, Zsolt 25:6, Jer 31:3). Az Ő szeretete a bűnbocsánat alapja...

A szeretet tehát elsősorban nem érzelem, nem szimpátia, nem egyetértés, nem érdekszövetség. Gyakran úgy véljük, hogy elegendő magyarázat szeretetlenségünkre az, hogy a másikhoz nem fűznek közvetlen érzelmi szálak, nem értünk vele egyet, vagy nem szimpatikus.

Jézus Krisztus új parancsa nem tanács, nem javaslat, hanem parancs!

Fölvetődik a kérdés, értelmes dolog-e a szeretetet parancsolni?! Bizonyára igen, hisz Jézus nem tesz értelmetlenül semmit, márpedig Ő a szeretetet parancsolja! A másik bölcselkedő kérdés: lehet-e parancsra szeretni?

A helyes válasz: Lehet, sőt kell! Nincs kitérés lehetőség, nincs helye magyarázkodásnak. Szeretni kell és kész. Ha szimpatikus a másik, ha nem, ha testvér, ha nem, ha barát, ha nem, sőt: akkor is, ha ellenség. A szeretet kötelező! – „...mert aki nem szeret, az nem ismerte meg az Istent!” (8. v.)

Ismerjük mi az Istent? Aki nem szeret, az nem! Nem az a szeretet – folytatja János apostol –, hogy mi szeretjük Őt (vagy egymást), hanem az, hogy Ő elküldte a Fiát engesztelő áldozatul. És mivel Ő így szeretett minket, mi is tartozunk azzal, hogy szeressük egymást!

Kötelező szeretet. Nincs kiút. Nincs magyarázat, nincs alternatíva. A szeretet nem szimpátia, nem egyetértés kérdése. Vagy engedelmeskedünk a parancsnak, vagy elkárhozunk.

Platón Erosz-himnuszával szemben Pál megírja az Agapé himnuszát. János ajkán pedig „az Isten agapé” az Erosz-„istennel” való leszámolás.

Az Ószövetséget görögre fordító tudósok a klasszikus görögben a legelhanyagoltabb szeretetet jelentő szót, az agapét világhódító útra indítják a legnépszerűbb szóval, az erossal szemben. Az Újszövetségben az erosz egyetlen egyszer sem fordul elő, míg az agapé és származékai 299-szer...

Gyülekezeteinkben meghatározó szerepe van a lelkipásztoroknak. Szeretjük-e Istent? Szeretjük-e egymást? Teljesítjük-e Jézus parancsát? Nemcsak a világnak kell hitre jutni, megújulni; látva, hogy a hívők szeretik egymást. Ugyanez megtörténhet a sokszor egymással torzsalkodó, versengő gyülekezetekkel és gyülekezeti tagokkal is, látva, hogy a lelkipásztorok szeretik egymást. A megújulásnak a pásztorok közül kell elindulni, és nem azzal, hogy különféle teológiai vagy liturgiai divatirányzatokhoz kezdünk alkalmazkodni, nem is azzal, hogy vitatkozunk vagy kritizáljuk egymást, hanem azzal, hogy a nézetkülönbségek ellenére is képesek vagyunk egymást szeretni, mert „mások az elvek, és más a szeretet”. A szeretet pedig kötelező! Adja az Úr, hogy fölismerjük felelősségünket e téren egész közösségünkért, hisz ezen múlik, hogy az Úr bíz-e ránk feladatokat a jövő évezredben, ha éltet bennünket!

(Elhangzott az Országos Lelkipásztor-értekezleten Balatonföldváron 1999. október 11-én, BH 1999. 345. old.)

Erőlködés vagy teherviselés?

Az ünnep után néhány héttel érdemes visszagondolni az Úr Jézus pünkösdi előzetes ígéreteinek egyikére, amelyet a mennybemenetel napján tett, közvetlenül e földről való távozása előtt.

A tanítványok – mint oly sokszor akkor és ma – a politikai kilátások felől érdeklődtek. Tudták, hogy Jézusnak nem lenne gond előre megmondani, hogy mi fog történni, konkrétan: hogy mikor állítja helyre az izráeli királyságot. Az Úr azonban kitér a jövődőlésre buzdító kérdés elől: „Ez nem a ti dolgotok”. Más a dolgotok! Az, hogy vegyetek erőt és legyetek tanúk, mártírok. A mi Urunk Jézus ezt a két dolgot látja a Szentlélek vétele következményének: erő és tanúskodás, bizonyágtétel.

A görög szövegben a dűnamisz és a mártúria áll.

Aki a Szentlélek által erős, nem szorul arra, hogy hivalkodjék erejével. Az erő célja nem a demonstráció, hanem a biztonságos, kitartó teherhordás. Erre is van az Újszövetségnek egy szakkifejezése, a dokimosz. A kipróbált, megbízható, teherbíró, hiteles, azaz erős keresztyénség a bizonyíték – Jézus szavai szerint – arra, hogy valaki vett Szentlelket, és a hiteles tanúskodás, olykor egészen az élet föláldozásáig, ahogy ez az első keresztyének között gyakorta bekövetkezett, azaz: a mártúria.

„Vesztetek erőt és lesztek nékem tanúim – mondja Jézus –, miután a Szentlélek eljön hozzátok.”

A Szentlélek jelenlétét természetesen sok egyéb megnyilvánulás is kísérheti, de ha ez a kettő hiányzik, az összes többi hiteles volta legalább is megkérdőjelezhető! A hívő ember nem erőlködő, hanem erős. Ereje azonban abban nyilvánul meg, hogy alatta marad a tehernek, kitartó, megbízható (dokimosz). A Biblia nem valamiféle elszellemiesítő törekvésektől terhes vagy épp szárnyaló irat, hanem az Élet Könyve.

Annyira nem Szentlélek-centrikus, hogy pl. egyetlen Szentlélekhez mondott imát sem találunk benne! (Ma nagy divat a „magasabb rendű” keresztyénség jelzésére a Szentlelket megszólítani, Hozzá imádkozni.) A teljes Írás krisztocentrikus, az első oldaltól az utolsóig. „A Szentlélek nem önmagáról szól... hanem engem fog dicsőíteni, mert az enyéméből merít, és azt jelenti ki néktek” – mondja az Úr (Jn 16:13–14). Az, hogy valaki sokat beszél a Szentlélekről, de nem ad példát a teherhordozásban és a Jézus melletti tanúskodásban, semmit nem jelent, mint ahogy az sem, ha valaki folyton Jézus nevével „bűvészkedik”, gyógyít vagy épp ördögöt űz. „Nem ismerlek titeket, távozzatok az örök tűzre” – mondja Jézus a nevével visszaélőknek az ítélet napján.

Nézz Jézusra! Imádkozz Hozzá vagy általa az Atyához! És imádkozz a Lélek segítségével az Atyához és a Fiához! Figyelj a Lélek hangjára, de ne hidd, hogy a Szentlélek szól hozzád, ha az „üzenet” nem biblikus! Abban légy különleges, extra, hogy hordozod a terhet, és abban, hogy tanúskodsz Róla! Ma is – mint mindig – ezt várja tőled az Úr, és nem holmi erőtlen erőlködést, lelkes semmitmondó „lelkizést”, öngerjesztő „dicsőítést”, a Szentlélek munkájának kikiáltott pszichológiai tréningeket vagy trükkös mutatványokat.

Spurgeon, a prédikátorok királya egyszer ezt mondta: „Ha Jézusra néztem, a Galamb (Szentlélek) a szívembe költözött, de ha a Galambot figyeltem (lestem), a Galamb elszállt.”

Őrizzük a Szentlélek tűzét! Örüljünk annak, ha fel-fellobban lángja, de ne dobjunk el égő gyufát az „erdőben”. A Szentlélek nem bozóttüzet akar, hanem normális, terhet vinni képes, erős, bizonyágtevő, örvendező, Krisztusért égő szívű, igazmondó, becsületes, áldozatkész keresztyéneket, és nem felelőtlen gyűjtőkat. (BH 1999. 181. old.)

Idő és örökkévalóság

Az embernek – mióta világ a világ – mindig sok baja volt az idővel. Az idő vagy túl lassan, vagy túl gyorsan múlik. Ha valami pozitív dologra várunk, túl lassú. Ilyenkor azt mondjuk: „alig várom már, hogy...” A gyerek szeretne gyorsan felnőni. Szeretnének gyorsan túlesni a vizsgákon, gyorsan meggyógyulni stb.

Életünk delén túl aztán túl gyors az idő. Úgy érezzük, hogy gyorsan öregszünk, a napok csak úgy repülnek. Semmit nem tudunk befejezni. Egyre több a tennivalónk, és egyre kevesebb az időnk.

Az ember – mióta a világ világ – szeretne kitörni az idő korlátai közül. Szeretné meghosszabbítani az életét. A helyes életmódot folytató ember a tudósok – no meg a Biblia – szerint mintegy 120 évet élhet. A súlytalanság állapotában ez a 120 év hozzávetőlegesen 30 évvel meghosszabbítható. *John Glenn* űrutazása során számos kísérlet között fontos szerepe volt az öregedés vizsgálatának.

Úgy tűnik, hogy a tér és idő elválaszthatatlan. Az embernek – mióta a világ világ –, a térrel is gondja van. Szeretne kiemelkedni belőle, de erre sem képes. A tér-idő világ foglyai vagyunk.

Remélem, hogy olvasóim legalább egy ponton vitatkoztak velem, míg olvasták ezt a pár sort. Amit ugyanis eddig írtam, csak részben igaz. Mivel kell vitatkozni? Azzal, hogy az idővel kapcsolatos problémák egykorúak a világgal. A „mióta a világ világ” időmeghatározás hibás. Az ember csak bűnbeesése után találta szembe magát az idővel, a mulandósággal, és elképzelhető, hogy ez a megállapításunk a térre is igaz. „Amely napon eszel, meghalsz”. A „halandóság” nem „örök”. Mai fizikusok és matematikusok kissé másként látják az úgynevezett fekete lyukakat, mint akár csak néhány évtizede. Ma már elképzelhetőnek tartják, hogy a fekete lyukon áthaladhat az anyag, azonban a lyuk másik oldaláról „visszanézve” az a világ, amelyik áthaladt, egészen másként „létezik”. Akkor valóságos, amikor „átért”, előtte csupán a valóságos „árnyéka” volt. – Mintha a Bibliában is hasonló tanításokat találánk.

A földi dolgok az égiek, az igaziak másolatai, képei, árnyékai.

A szentély a földi „másolata”, de maga az ember is „másolat”. Az igazi „égi” világ másolata a földi, az ember pedig egyenesen Isten „képére” teremtettet. A földi világ „árnyékvilág”.

Mikor múlik el ez a világ? Amikor elfogy az idő. Hogy fogyhat el az idő? Szubjektíve és objektíve. Elfogy az egyén (az egyed) ideje, és meghal az ember. Elfogy a világ (a téridő világ) ideje, és meghal a világ! Ember és világ átmegy egy „fekete lyuk” különleges „gravitációs terén”, és átváltozik. Ezt a metamorfózist úgy is felfoghatjuk, hogy az ember és a világ föltámad. Az új ég és az új föld jelentése új kozmosz, új világ. És ebben az új világban csak új emberek élhetnek. Immár örökké! Az idő „átváltozás” utáni megfelelője az örökkévalóság. Az „új idő” az örökkévalóság. Az út pedig; nos az út: Jézus Krisztus! Ő, aki átment a holtak hazáján. Aki képes volt legyőzni a „fekete lyuk” szuper gravitációját, és túljutott rajta, vissza az Atya Isten országába, az örök új világba, a fény birodalmába, ahol nincs se könny, se fájdalom, se gyász. Ő az, aki legyőzte a halált. Ő az, aki képes bennünket és ezt a veszébe rohanó világot is átvezetni. Hogy mikor? Szubjektíve bármelyik pillanatban. Objektíve – ami ezt a régi világot illeti: amikor elfogy az idő.

Mindnyájan érezzük, hogy az idő egyre „gyorsabban” száguld. Az emberiség tudásanyaga Krisztus születésétől 1700-ig megduplázódott. 1700-tól 1900-ig – tehát 1700 év helyett mindössze 200 év alatt – újra megduplázódott. Ma a tudományos ismeret 2 év alatt duplázódik meg. Mennyi időnk van? Nagyon kevés! Rendkívüli módon felgyorsult körülöttünk és bennünk minden. Közel van az Úr! Ezt a kevés időt használjuk fel az örökkévalóságba „átvihető” kincsek gyűjtésére! (BH 1998. 357. old.)

Review

ABOUT THIS BOOK

This book is due to be published at Christmas 2000. Its title is: „*Turns of Millennia*”. Its theme is: 1. The birth and redeeming work of Jesus Christ; 2. The thousand-year anniversary of the coronation of King Saint Stephen; the Hungarian Millennium; 3. The events, perspectives, dangers of the second and third millennia.

The line of the historical and theological studies is complemented with documents of the last few years, with surveys of the important events, with articles, lectures and memoirs, etc.

The second part of the book is the *Millenium Album*. It contains more than 300 colour photographs, illustrating the studies and articles of the volume's first part.

AUTHOR'S PREFACE TO THIS BOOK

Slowly we have become accustomed to the fact that it is the year 2000. If God continues to be merciful towards us and the world still remains, the numbers will start again – from the beginning: 2001, 2002, 2003...

This book, first of all, refers to the birthday of our Lord Jesus Christ 2000 years ago, when at Christmas the Messiah was born in Bethlehem of Judah.

The world history could never have been more influenced than by Him; and Hungarian history has not been more influenced than by King Stephen one thousand years later, crowned on 25 December.

The Christmas of the first year of our era and another Christmas a thousand years later, are two outstanding events of world history and Hungarian history, connected to each other in special ways.

Both dates are disputable, but not the fact that both cases had witnessed history-forming events.

The Christmas of the year 2000 is a unique festive occasion. Without the birth of Christ there may not have been a coronation of a king one thousand years later in Esztergom. First comes the thorn-crowned Saviour; only after Him, follow the golden-crowned kings. So first we remember the Thorn-crowned One, and then His chosen servant, Saint Stephen. After this – in connection with the anniversaries of the last years – we remember our Anabaptist martyr-ancestors, the modern Baptists, the „peace pact” of Trianon, and then a few important events of the near past.

In the course of history – like in our personal lives – times and occasions do arise, which seem to be predestined, unrepeatable. I think, „turns of millennia” belong to them. In the *eternal* time-flow (aionos), kairos means such a *circumstance and period* at the same time, which is critical – almost a „moment” –, „qualified” (concerning a never returning decision, action) occasion, a space of time, fixed by God. It is the task of man to recognize the divine „kairos”, take it's opportunity and go by it.

Such opportunity had been the „fulfillment of times” (plerouma tou chronou), when „God sent His Son, born of a woman, born under the law, in order to redeem those who were under the law, so that we might receive adoption as children.” (Gal 4:4–5)

Such opportunity had been the year 1000, when Stephen's coronation took place, reflecting the singularity of the divine kairos of world history. The independent and free Hungary fitted into the „unified Europe concept” of Emperor Otto III and his mentor – who became pope in 999 by the name of Silvester II. This opportunity lasted no longer than two years. (Otto III died in 1002, Silvester II in 1003). There was never again a German-Roman emperor having such good intentions towards the Hungarians! Conrad II attacked Stephen in 1030, intending to turn him into his vassal; but the country had grown strong by that time, so it did not share the destiny of Bohemia and Poland. Conrad had to return home „without military and success” – we read in a German almanac.

Such opportunity has been the turn of the second and third millennium as well. In the middle of Europe our concern is still „joining Europe”. Our homeland that had been ruined and dismembered in an unprecedented way in the 20th century; and our nation that had been intimidated and shattered by extreme ideologies and terror is standing before crossroads. I wonder if there will be new saints, new kings, revived churches. I wonder if there will be brave, obliged, wise leaders. – Because without the shepherd the sheep goes astray (Mt 9:36), and without knowing their God the people are destroyed (Hos 4:6).

In the years of 1200, *Anonymus* writes about our ancestors – they have similarity to the people of Israel, having received their land from God. *Képes Krónika* confirms that God had led us into the Carpathian Basin. Moreover, according to the opinion of *Benczédi Székely István*, leader Álmos, led his people into the Carpathians like Moses had led the Israelites to Canaan – and he himself did not arrive at the „Promised Land”, just like Moses. We do not live here just by chance. We are responsible to God for our homeland and nation!

The second part of „Turns of Millennia”, the Millennium Album, is a kind of „subjective illustrated report”. I would say it is a personal testimony – especially with regard to recent years – about the way I have experienced God's providing love and guidance.

This volume has no other aim than to show: God – if He finds obedient instruments – is working mightily among His people, in spite of the fact that neither the people nor the instruments are perfect.

I would like to thank all who contributed in any way to the accomplishment of this book.

May the Almighty give us a happy, peaceful start for the third millennium. May He allow us to use the talents which are given to us by Him for the best of our church, for the best of all denominations, and for the best of our whole nation.

Budapest, at Christmas 2000

Dr. Mihály Almási

AUTHOR'S BIOGRAPHY

Dr. Mihály Almási was born in Kiskunhalas, in 1945. After graduating from secondary school in Kecskemét, he continued his studies at the Baptist Theological Seminary in Budapest, where he received his B.D. in 1969. He took his M.Div. degree at the Reformed Theological Academy of Debrecen in 1976 as well as his Theological Doctorate (Th.D.) in 1981 and his Philosophical Doctorate (Ph.D.) in 1998.

He also studied in Switzerland and in the United States. During the 1984–1985 academic year he was a visiting scholar in the United States (Southern Baptist

Theological Seminary, Louisville, Kentucky). While he was serving as a pastor in Cleveland, Ohio, he edited a Hungarian magazine, founded a publishing office and taught theology.

He has been serving as a pastor since 1973. He is Head of the Department of Systematic Theology at the Theological Seminary in Budapest since 1981.

Mihály Almási, during the years of 1996–2000 had been President of the Baptist Union of Hungary, Vice-President of the Ecumenical Council of Churches in Hungary and the Hungarian Bible Society; and between 1999–2000 President of the Hungarian Baptists' World Alliance.

His first book was published in 1976, which was followed by eight more, four in Hungary, four in the United States; and by a dozen of other volumes, edited and published by him.

His publications are mostly theological studies, but he wrote and edited books about missiology and church history, in Hungary as well as in the States. Between 1975–1982 he had been the director of the Baptist Church Archives, and secretary and member of numerous committees.

His charity activities are also significant. He is the founder and President of the „Sunshine” Child Saving Fund, and Vice-President of the Hungarian Baptist Aid.

He is member of the Executive Council of the World Council of Churches. His way of thinking is ecumenical, but at the same time loyal to his confession, and as a theologian he is bound to an evangelical basis.

ABOUT THE PICTURES OF THE MILLENNIUM ALBUM

Pictures 1–14 *The Millennium Historical Memorial Park*

An outstanding establishment of the year 2000 is the Millennium Historical Memorial Park. I had been planning for a number of years that the most outstanding personalities of the international and Hungarian Baptist mission might be presented in the most lasting way – moulded in bronze. The inner courtyard of the Theological Academy and new Mission Center seemed to be suitable for the establishment of the Historical Park. The designers, after having accepted my proposals, formed 12+2 niches, where we have put – a few meters away from the lighted-up walk – the bronze reliefs, each sized 50x70 cm. They are the compositions of sculptor István Bánkúti.

On the side, there are the reliefs of Saint Stephen and Gábor Bethlen. Both had achieved imperishable merits – Saint Stephen in organizing a Christian church structure, Gábor Bethlen in aiding Anabaptists. On the first out of the 12 tablets we see an open Bible. The second one portrays Dr. Balthasar Hubmayer. He is followed by Roger Williams, John Bunyan, Dr. William Carey, Johann Gerhard Oncken and C. H. Spurgeon. They all had carried out special missionary activities. Then follows Henrik Meyer, the organizer of modern day Hungarian Baptist mission, and two Hungarian foreign missionaries: János Cserepka and Dr. Sándor Haraszti. The line is closed by two Americans: Dr. Martin Luther King and Jimmy Carter. The coronation of Saint Stephen took place 1000 years ago. Jimmy Carter – as a Baptist president – has returned the Hungarian Crown to the Hungarian nation.

Pictures 15–21 *The Mission Center*

The constructions of the new Mission Center in Benczúr utca had started in May 1999. The four-storey building has been finished in less than a year. On the

pictures we can trace the different phases of the constructions, until its opening ceremony.

Pictures 22–36 *Opening Ceremony Service*

The new Mission Center, the Historical Memorial Park, the completely renovated Theological Seminary, and the ITM Center have been dedicated on 19 March 2000.

The pictures show the solemn moments of the Opening Service; high-ranking guests from state and church offices, and a few rooms of the new building.

Pictures 37–49 *The Theological Seminary* had been in a ruined state after World War 2. The Communist government had emptied it in 1950, and gave it to the North Korean Embassy. The complete renovation has finished in the spring of 2000, at the cost of more than 500 000 dollars. There are a few pictures of the Historical Memorial Park and Mission Center as well.

Pictures 50–57 *Anabaptist codices from the 16th century*

Never published pictures from the collection of the Budapest University Library.

Pictures 58–73 *Anabaptist (Haban) original ceramics from the 16th century*; from the collection of the Budapest Industrial Artist Museum.

Pictures 74–98 *Billy Graham in Hungary*

Billy Graham – the most successful evangelist of our century – has played an important role in the Crown's return home. The pictures follow Graham's mission trips to Hungary from 1977, the first time he was able to preach behind the iron curtain. Each of his trips was prepared by Dr. Sándor Haraszti.

Pictures 99–120 *Jimmy Carter and the Hungarian Royal Crown*

Jimmy Carter in 1978 – after Billy Graham's 1977 visit – returned the Hungarian Royal Crown. On 18 August 1996, a jubilee year, Jimmy Carter accepted my invitation and officially opened the church in Szigetszentmiklós. In 1998, at the 20th anniversary of the crown's return to Hungary, he received me in Atlanta – where the Prime Minister of Hungary presented Jimmy Carter with the Hungarian nation's gift – a duplicate of the royal crown, which has been placed at the Carter Center by President Carter. The pictures have traced the events, which were reported – besides the written press and radio – by a number of TV companies.

Pictures 121–148 *Events of Anniversaries, Conferences*

Hungarians celebrated in 1996 the 1100th anniversary of the conquest, Hungarian Baptists celebrated the 150th anniversary of the beginnings of mission. Besides the Carter-visit there had been two more outstanding international conferences. One took place in Tahi, at the Baptist Youth Center on 20 August, with numerous guests serving from abroad, the other took place in Zánka, at an ex-communist youth camp site. The pictures speak for themselves.

Pictures 149–166 *Mission Constructions of Importance*

The constructions in Tahi, having stopped temporarily for years, continued in 1998. The two upper stories of the new building have been opened provisionally at spring 2000. The Bethesda Mission House in Balatonföldvár has been finished, and it operates at its most capacity. A number of new church buildings have been dedicated and a number of constructions have started in the millenium year. The pictures show some of these and some other evangelistic occasions.

Pictures 167–170

Pictures 171–185 *New church building and mission center in Szigetszentmiklós.* The project had been built during the period of Dr. Mihály Almási's pastor-

ing ministries. The opening ceremony took place on 18 August 1996, with President Jimmy Carter's speech.

PICTURES 186–195 *The Sunshine Childsaving Fund* espouses abandoned, deserted babies, and gives them to believing families. Its founding president is Dr. Mihály Almási.

Pictures 196–203 *Agreement between the Baptist Union and the Hungarian Government* concerning the compensation for secularized properties. Agreement with the Hungarian Television. Prayer services at the Parliament.

Pictures 204–219 *Hungarian Baptist mission beyond our borders* (United States, Slovakia, Romania, Ukraine, Yugoslavia). Hungarian Baptist's World Alliance.

Pictures 220–244 *International Baptist relationships*

Pictures 245–259 *Ecumenical relationships*

Pictures 260–270 *Hungarian Baptist Aid*

HBAid works closely together with BWAid and other aid organizations, working actively in the Balkans, North-Korea, Chechnya, Ukraine and numerous other countries.

Pictures 271–273 *Parting from brother János Laczkovszki*, retired president of the Baptist Union of Hungary.

Pictures 274–281 *Memorial plaquettes*, invitation cards, programs.

Pictures 282–284 *Paintings of Lajos Jámbor*, Hungarian–American painter.

Pictures 285–310 *Life-work of Hungarian–American artists Sándor Bodó and his wife, Ilona Fábíán Bodó.*

Pictures 311–319 *The few latest issues of Békehírnök*, founded in 1895.

Pictures 320–328 *The covers of Mihály Almási's books.*

Picture 329 *The letter of Dr. Zsolt Semjén*, secretary of state.

A Millenniumi album képei

1–14	Millenniumi emlékpark
15–21	Missziói Központ
22–36	Ünnepi megnyitó istentisztelet
37–49	A teológiai akadémia és az új missziói központ
50–57	Anabaptista kódexek
58–73	Habán (anabaptista) kerámiák
74–98	Billy Graham Magyarországon
99–120	Jimmy Carter és a magyar korona
121–148	Jubileumi alkalmak, konferenciák: Tahí, Zánka
149–166	Tahí tábor építése, Balatonföldvár, Új templomok, imaházak; konferenciák
167–170	Vizuális Biblia
171–185	Új templom és missziós központ Szigetszentmiklóson
186–195	„Napsugár” Gyermekmentő Alapítvány
196–203	Megállapodás egyházunk és a Magyar Állam között
204–219	Határon túli magyar baptista kapcsolatok
220–244	Nemzetközi baptista kapcsolatok
245–259	Ökumenikus kapcsolataink
260–270	Magyar Baptista Szeretetszolgálat
271–273	Búcsú Laczkovszki János nyugalmazott elnök testvéről
274–281	Néhány oklevél, meghívó és program
282–284	Jámbor Lajos képei
285–310	Bodó Sándor és Bodó Fábián Ilona művészete
311–319	A baptista egyház 1895-ben alapított hetilapjának néhány száma az ezredfordulón
320–328	Almási Mihály néhány könyvének borítófotói
329	Dr. Semjén Zsolt államtitkár levele

A szerző

Dr. Almási Mihály 1945-ben született Kiskunhalason. Kecskeméten érettségizett. 1969-ben nyert lelkészi diplomát a Baptista Teológiai Akadémián Budapesten. 1976-ban diplomázott Debrecenben a Református Teológiai Akadémián. Ugyanitt 1981-ben teológiai, 1998-ban filozófiai doktori címet szerzett.

Tanulmányokat folytatott Svájcban és Amerikában. Az 1984–1985-ös akadémiai évben mint vendégkutató (Visiting Scholar) dolgozott az Egyesült Államokban (Southern Baptist Theological Seminary, Louisville, Kentucky) – miközben (1982–1986) Cleveland Ohio-ban, lelképásztori szolgálata mellett, folyóiratot szerkesztett, könyvkiadót alapított és teológiát tanított.

1973 óta gyakorló lelképásztor. 1981-től tanszékvezető tanár a Baptista Teológiai Akadémián Budapesten.

Almási Mihály 1996–2000-ig a Magyarországi Baptista Egyház elnöke, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa és a Magyar Bibliatanács alelnöke valamint 1999–2000-ig a Magyar Baptisták Világszövetségének elnöke volt.

Első könyve 1976-ban jelent meg. Ezt eddig további 8 követte, négy Magyarországon, négy Amerikában, meg tucatnyi általa szerkesztett ill. kiadott kötet.

Publikációi zömmel teológiai szakmunkák, de írt és szerkesztett missziótörténeti és egyháztörténeti könyveket Magyarországon épp úgy, mint Amerikában. 1975 és '82 között a Baptista Egyházi Levéltár vezetője és számos szakbizottság tagja ill. titkára volt.

Karitatív tevékenysége is jelentős. Alapító elnöke a „Napsugár” Gyermekmentő Alapítványnak, alelnöke a Baptista Szeretetszolgálatnak.

Az Egyházak Világtanácsa Főtanácsának tagja. Ökumenikus gondolkodású, de hitvallásához ragaszkodó, evangéliumi elkötelezettségű teológus.

*

Az „Ezredfordulók” megjelenését segítette a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának vezetője, *Dr. Rockenbauer Zoltán* a rendelkezésére álló miniszteri keretből, a *Protestáns Fórum*, számos cég és magánszemély. A szerző ezúton szeretné megköszönni a támogatásokat.

*

A kézirat 2000. augusztus 10-én lett lezárva.

Melléklet

Néhány fontosabb újságcikk és dokumentum másolatát közöljük a továbbiakban

ÁRA: 23 FORINT

XLI. ÉVFOLYAM, 142. SZÁM
1996. JÚLIUS 11., CSÜTÖRTÖK

Esti Hírlap

BUDAPESTI NAPILAP

Exelnök jó imádkozni

Augusztus 18-án, nyolcévi munka után átvehetik imaházukat a szigetszentmiklósi baptisták. A templom a hívek segítségével épült, a helyi gyülekezet tagjai közül nap mint nap 30-40 ember épített, csiszolt és segített a szakembereknek.

A templomot zömmel a helyi gyülekezet gyűjtéséből, azaz a „templomalapból” építették, de segítettek magyar és külföldi baptista szervezetek is, illetve Szigetszentmiklósról az Egyesült Államokba települt magyar hívek — tudtuk meg *dr. Almási Mihály*, szigetszentmiklósi lelkipásztortól.

A helyieknek ezelőtt sem kellett a szomszédos településekre átjárniuk, hiszen — bár jóval kisebb — eddig is volt saját imaházuk. Az új temp-

lom különlegessége, hogy a kápolna mellett az épület helyet ad egy oktatási és egy mozgás-sérült centrumnak is. Így a majd' 3000 négyzetméter összterületű komplexumban akadálytalanul lehet tolokocsival is közlekedni, a szintek közötti átjárást pedig liftek segítik.

A lelkipásztor elmondta: az építész szakemberek szerint a templom mintegy 100 millió forint értékű. A hívek kétkezi munkája — segítségükkel ugyanis a csillagászati összegeknél jóval kevesebbet emésztettek fel az építési munkálatok — azonban lehetővé tette, hogy még idén, augusztus 18-án az ugyancsak baptista *Jimmy Carter*, volt amerikai elnök átadhassa Szigetszentmiklós új büszkeségét.

Andrási Kata

24 oldal

Ára: 37 Ft

NÉPSZABADSÁG

1996. május 13., hétfő

ORSZÁGOS NAPILAP

54. évfolyam, 111. szám, második kiadás

4 NÉPSZABADSÁG

HAZAI KÖRKÉP

1996. május 13., hétfő

Carter baptista templomot avat hazánkban

Jimmy Carter adja át Szigetszentmiklóson az ország első olyan baptista templomát, amely rampakkal és lifttel felszerelve épült, így tolokocsis mozgáserőltetést is látogathatják – tájékoztatta lapunkat Almási Mihály, a Magyarországi Baptista Egyház vezetője. Elmondta, hogy a baptisták javaslatára a kormány kintutetésben restesztii az Egyesült Államok volt elnökét.

látogathatják. Átadják a templomhoz csatlakozó mozgáserőltetőközpontot is, és ugyanitt kiállítás rendeznek a millenniumi jegyében. A kiállítást Kunecse Gábor helyegyházi vezető vezényli.

játzott Billy Graham baptista prédikátor is. A szocialista országok közül ugyanis 1977-ben elsőként Magyarország tette lehetővé, hogy Graham a nyilvánosság elé lépessen. Hazájába visszatérve találkozott Carter elnökkel, és kedvező magyarországi tapasztalataira hivatkozva támogatta, hogy visszakérüljön a korona.

Jimmy Carter a szigetszentmiklósi templomavatás előtt egy hetet Vácon tölt, ahol szentpüsti templom felújításában is részt vesz. Almási Mihály végül elmondta, hogy a baptista egyház javaslatára Platthy János volt az, aki a kormány kintutetésre terjesztette elő az elnököt. A kintutestést Carter várhatóan augusztus 19-én, a Parlamentben veszi át.

Czene Gábor

NAPLO

LII. évfolyam, 234. szám

VESZPRÉM MEGYEI NAPILAPJA

1996. október 7., HÉTFŐ

Baptisták zánkai találkozója

Háromnapos jubileumi találkozót rendezett hétvégén a Magyar Baptista Egyház Zánkán, fennállásának 150. évfordulója alkalmából. A rendezvényre a hazai hat missziókerületen kívül a határon túlról is érkeztek magyar baptisták.

A pénteken délután kezdődött programsorozatban evangelizációk, áhítatok mellett szekcióüléseken mutatkoztak be az egyházi missziók, a nő-, a zenei, a lélekmentő és az ifjúsági misszió, valamint tanácskoztak egymással a vasárnapi iskolai tanítók. Szó volt az egyház múltjáról, jelenéről és jövőjéről, s arról, hogy még ma is szektaként emlegetik őket, holott ők a történelmi egyházak közé tartoznak.

Tegnap délelőtt ünnepi istentisztelettel zárult a találkozó, amelyen dr. Almási Mihály, a Magyar Baptista Szövetség elnöke hirdette az ígét.

A Krisztus-tanítványok feladatáról szóló evangéliumi tanítást elemezve rámutatott: a keresztény ember feladata észrevétlenül hatni a világra, s őrizni a világosságot. Ez azonban nem jelenti azt, hogy fényeskednie, kérkednie kell hitével, hanem feladata a világítás, a fény továbbadása.

A misszió jelentőségéről beszélt dr. Nilson do Amaral Fainini, a Baptista Világszövetség elnöke is. A baptista egyháznak 2000-re meg kell létszámában kétszereződnie – mutatott rá.

T. É.

Jimmy Carter prédikációs vázlata a szigetszentmiklósi templomszentelésén

2 Cor 4:18
14 ML SAPPED
MARA VANA - 28
- WORDS
- SONGS
ALBANIA - BULGARIA
AUSTRALIA
POL CARIBBEAN
ACT - JAMES HAY
FIDELITY 2000 WORDS
SUFFER & GLORY
A TIMES
PAUL & COR

Starter
15-8-96

Heti Karrier, keddi Heti Patika, szerda Ingatlanbörze, csütörtök Autók és Piacok, péntek Pénz Plusz Piac, szombat Ahogy tetszik + Vasárnapi Magazin

Novák Dezsió a Fritliban van tartózkodásának 18. oldal

29. évfolyam, 148. szám

MAGYAR HÍRLAP

DAEWOO

Magyarországi DAEWOO forgalmazás
 gépjárműk és gépjárműalkatrészek
 13 kereskedelmi, szolgálati és
 vállalkozási típusokból álló új
 gépjárműparkot tartalmazó új
 forgalmazási koncepcióval szerte
 a Magyarországon.

TWS Kft.
 1047 Budapest, Fehérvári út 124.
 Telefon: 466-1111
 Fax: 466-1112
 www.tws.hu

1996. JÚNIUS 24. SZERDA

• POLITIKAI NAPILAP •

ORSZÁGOS KIADÁS ÁRA: 38 FORINT

Kifelejtik őket a történelmi egyházak közül

Ünnepelnek a magyarországi baptisták

MH-információ

A Magyarországi Baptista Egyház az idén hosszú rendezvénysorozattal ünnepli újkori missziója megteremtésének százötvenedik évfordulóját. Almási Mihály elnök lapunknak elmondta: több alkalommal a miléncenáriumi megemlékezésekhez kapcsolódnak ünnepi programjaik.

Hazánkban az első anabaptista gyülekezetek a baptisták szintén felnőttkori kereszteszt elismerő előfutárai a reformáció idején jelentek meg, és a 16. század közepétől már kivégzett mártírjaikról szól a krónika. Az anabaptisták eleinte az erdélyi fejedelemség felé menekültek az üldözések elől, majd a gyülekezetek teljesen felmorzsolódtak. Az újkori baptista missziót Magyarországon Hamburgból visszatelepülő magyar mesterekből hívták életre 1846-ban. A vallásszabadságot biztosító 1895-ös és 1905-ös törvé-

nyek már az elismert egyházak között említik a baptista egyházat. Almási Mihály szerint megengedhetetlen, hogy manapság sok politikus, amikor történelmi egyházakról beszél, a baptistákat kifelejtje.

Az elnök nem fogadja el érvként azt sem, hogy kevés a keresztelt felnőtt magyarországi baptista. 11 ezren vannak, ám úgy véli, az egyház társadalmi súlyának megítélésakor ehhez a számhoz hozzá kell számítani a fiatalokú családtagokat és a szimpatizánsokat is.

A 150. évforduló alkalmából rendezett ünnepek helyi szintű megemlékezésekkel és kiállításokkal kezdődtek. A „csücsesemények” augusztus 18-án kezdődnek: Szigetszentmiklóson a miléncenáriumi és a baptista ünnepeket a település várossá válásának tizedik évfordulójáról szóló megemlékezéssel kötik össze. Az ottani templomavatás disztingválja lesz Jimmy Carter is. Az Egye-

sült Államok volt elnöke előzőleg háromszáz amerikai és hetsszáz európai önkéntessel együtt kétkézi munkával járult hozzá a Habitat for Humanity Alapítvány egyetlen hét alatt tető alá kerülő, szociálisan hátrányos helyzetű családoknak szánt tíz váci lakóházának a felépítéséhez. Augusztus 20-án Tahiban székely emlékoszlopot avatnak fel a magyar történelem meghatározó személyiségei és az anabaptista mártírok tiszteletére. Októberben Zánkán rendezik meg a magyar baptisták nemzetközi találkozóját, amelyre hivatalos a Baptista Világszövetség elnöke is. Az elnök úgy tudja-bár a hírt más forrásból nem erősítették meg-, hogy magyarországi tartózkodása során Jimmy Carter, a Szent Korona visszajuttatásában szerzett érdemeiért állami kitüntetést vesz majd át Göncz Árpád köztársasági elnöktől.

• Neumann Ottó

Congress of the United States

Washington, DC 20515

Senate Majority Leader Trent Lott
 Senate Democratic Leader Tom Daschle
 Senator Richard Lugar
 Senator Joseph R. Biden, Jr.
 Senator Gordon Smith

Speaker of the House Newt Gingrich
 House Democratic Leader Richard Gephardt
 Representative Benjamin A. Gilman
 Representative Lee Hamilton
 Representative Tom Lantos

March 6, 1998

We cordially invite you to a very special historic event – a celebration of the 20th anniversary of the return of the Crown of St. Stephen to the Hungarian people by the United States Government. The ceremony will take place in Statuary Hall of the United States Capitol on Wednesday, March 18, from 9:30 to 10:30 a.m. Please enter the Capitol through the South Visitors' Entrance on the Independence Avenue side of the building. Bring this invitation with you and present it at Statuary Hall for admission.

Among those who will participate in this ceremony are His Excellency Árpád Göncz, President of Hungary; His Excellency, György Bánlaki, Ambassador of Hungary; and the Honorable Cyrus Vance, the former U.S. Secretary of State who headed the U.S. Delegation which returned the Crown of St. Stephen.

The Crown of St. Stephen has enormous national historical and emotional significance to Hungarians. No other object embodies and symbolizes so powerfully the 11 century long proud and turbulent history of this small Central European nation, with which we, Americans, have so many bonds. Its return marked a major turning point in relations between the U.S. and Hungary. The Crown was given to American military authorities in Germany at the end of World War II, and it was housed at Fort Knox for over 25 years. It remained in our government's possession until it was returned in 1978. The return of the Crown was a major factor which contributed to the historic changes in Hungary, and today we are witnessing the change of our bilateral relationship from one of partnership to alliance.

The ceremony in Statuary Hall will feature a special reproduction of the Crown which the Hungarian government will present to the American people and which will be permanently housed in the Jimmy Carter Presidential Library in Atlanta. We hope you will join us for this historic event. To R.S.V.P., please call (202) 225-3531.

Most cordially,

Tom
 TOM LANTOS
 Member of Congress

*The Honorable and Mrs. Jimmy Carter
 invite you to participate in a ceremony with
 His Excellency Árpád Göncz, President of Hungary,
 celebrating the presentation of an exact replica of
 the Holy Crown of St. Stephen,
 the national symbol of Hungary,
 to the people of the United States
 Wednesday, March 18, 1998*

*Jimmy Carter Library and Museum
 441 Freedom Parkway
 Atlanta, Georgia
 (please arrive at the circle of flags)
 5:00-7:00 p.m.
 (ceremony begins promptly at 5:00 p.m.)*

Reception following Ceremony

Business Attire RSVP: 404-331-3942

**Presentation of the Hungarian
 Holy Crown of St. Stephen
 to the United States
 Jimmy Carter Library**

**March 18, 1998
 5:00 P.M.**

Don Schewe, Master of Ceremonies

Presentation of Colors	U.S. Army Forces Color Guard
Hungarian National Anthem	U.S. Army Forces Band
United States National Anthem	U.S. Army Forces Band
Introductory Remarks	Don Schewe, Director, Jimmy Carter Library
Remarks	His Excellency György Bánlaki Ambassador of the Republic of Hungary to United States
Presentation of the Hungarian Holy Crown Replica	His Excellency Árpád Göncz, President, Republic of Hungary
Acceptance of the Crown Replica <i>(on behalf of the People of the United States)</i>	President Jimmy Carter

Reception

Special thanks to the
 U.S. Army Forces Command Band and Color Guard
 Fort McPherson
 General David A. Bramlett, Commanding General

*Corporate support for the 20th Anniversary of the return of the
 Holy Crown provided by Ameritech, AIG, Delta Airlines,
 Guardian Industries, the United Parcel Service (UPS)
 Foundation and Weid Rádiótelefon.*

1998. augusztus 30.

Rudi Kánai, István Falva, Zoltán Ingó, Zoltán Csizsik, Csizsik Péter, Péter Pusztaszer, Tóth Gábor, Mészáros, Zoltán Ágoston, István

20. évszázad, 1998. aug. 30.

KÖNYVKIADÓ

KÖNYV-ÉRTÉKELŐ

MAGYAR HÍRLAP

ISO 9000

CONTROLL

1998. AUGUSZTUS 30. - PÖRTEKA NAPILAP - 60240000 HÁZSÁZ - ÁRA: 50 FORINT

A kormány kapcsolatait erősíteneik

A baptistákkal bővülhet az elismerten történelmi egyházak köre

A Magyarországi Baptista Egyház elnöke a kormányfőhöz címzett levelében felajánlotta, hogy az „egyházi szervezetek” segítségével hozzájárul hazánk amerikai kapcsolatainak megerősítéséhez. Az egyházi ügyekért felelős helyettes államtitkári cím várományosa kitűltetésére, hogy az eddig történelminek tekintett egyházakon kívül a kormányzat külön állami megvezetést kös- többek között – a baptistákkal is.

A lakozóintézményekben egyeztetésekre mindig a katolikus, a református és az evangélikus egyházakat, valamint a zsidó hitközségeket szövetségét hívta meg – a történelminek nevezett fele-

keztesek köréből a sok évszázados múltúra visszatekintő baptisták kiharadtak. Semjén Zsolt, aki helyettes államtitkárként valószínűleg rövidesen átveszi az egyházi kapcsolatok ügyét, lapunknak elmondta: a kormány szándékja, hogy a „vatikáni szerződés” mintájára nemcsak a másik három nem katolikus nagy vallási közösséggel, hanem többek között a baptistákkal is állami megállapodást kössön a finanszírozás kérdéseiről.

Almási Mihály, a Magyarországi Baptista Egyház elnöke az új miniszterelnök hivatalba lépésekor levelet küldött Orbán Viktornak. A dokumentum rövid ismertetést tartalmaz az egyház

működéséről és jelenlegi helyzetéről. Almási Mihály lapunknak elmondta, hogy nem elsősorban a kormánytól várható támogatás reményében írt a miniszterelnöknek, hanem felajánlotta segítségét a kormány amerikai kapcsolatainak megerősítéséhez. A magyar egyház ugyanis szorosan együttműködik az egyesült államokbeli baptista egyházzal, a washingtoni adminisztráció élén pedig baptista vallású politikusok állnak.

A Magyarországi Baptista Egyház elnöke úgy reméli, hogy a közvetítő beadványok nyomán e hó közepén létrejöhet az egyeztető tárgyalás az egyház és a katuszára között. Ekkor

megtárgyalhatják a függőben maradt lapostörvényeket is. Az egyház még miniszteri ösztönzéstől is reménykedik a költségvetéséről szóló törvényjavaslatot illetően. A kormánytól tervezett baptista iskolák létesítésében reméli az egyház változást: a kormány többi belföldi döntése nyomán, amely kiűztetésbe helyezi, hogy ezeket az összegeket a jövő évdi újraelmért a költségvetés fedezni tudja. Anyagi segítséget hiányában ugyanis ide a baptista egyház felügyelgette az iskolai hitoktatást, és önkéntesek segítségével templomaiban próbálja teljesíteni a zsidók ilyen jellegű elvárásait.

- N. G.

Megjelent a Magyar Hírlap 1998. augusztus 7-i számában. A Magyar Rádió (Kossuth-adó) reggeli Lapszemle rovatában a cikket részletesen ismertette

OLDAL Ma: Hétféje ÁRA: 50 FORINT

NÉPSZABADSÁG

1998. AUGUSZTUS 8. SZOMBAT ORSZÁGOS NAPILAP LVII. ÉVFOLYAM, PUDAFESTI KIADÁS

Újabb tárgyalások egyházakkal

A történelmi egyházakon kívül a baptistákkal és a szerb ortodox egyházzal folynak tárgyalások a vatikáni szerződéshez hasonló megállapodás aláírásáról – tájékoztatót Semjén Zsolt, az egyházi kapcsolatok titkárságának vezetője.

Elképzelhető – tette hozzá –, hogy a kör később tovább bővül, például más ortodox egyházakkal vagy az unitáriusokkal. Kérdésünkre hozzáfűzte, hogy a szerződésalkötés igényével eddig csak a baptista és a szerb ortodox egyház jelentkezett. Mivel a kormánnyal kötendő megállapodás alapja az egyházak korábbi tulajdona, Semjén szerint az újabb keletű vallási közösségek esetében nincs értelme efféle szerződésekről beszélni.

Semjén Zsolt ugyanakkor félreértés-

nek nevezte lap társunk azon értesülését, hogy a „baptistákkal bővülhet az elismerten történelmi egyházak köre”. Hangsúlyozta: a történelmi egyházak kifejezés olyan szakszó, amely – ha a vallásszabadságról szóló törvényben nem is – a médiatörvényben szerepel. Ilyen értelemben a római katolikus, a református, az evangélikus egyház és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége minősül történelmi egyháznak. Az más kérdés – folytatta Semjén Zsolt –, hogy több más olyan egyház jelentős szerepet játszott a magyar történelemben, s ebből kifolyólag tulajdona is volt. A történelmi egyházakon kívül a kormánnyal velük köthet megállapodást.

Cz. G.

Megjelent a Népszabadság 1998. augusztus 8-i számában

The Fellowship of British Baptists

The Baptist Union of Great Britain
 The Baptist Union of Scotland
 The Baptist Union of Wales
 The Baptist Missionary Society
 Registered Charity Number: 1050396

JOINT STATEMENT OF CO-OPERATION BETWEEN THE MAGYARORSZAGI BAPTISTA EGYHAZ BAPTIST UNION OF GREAT BRITAIN BAPTIST UNION OF SCOTLAND BAPTIST UNION OF WALES BAPTIST MISSIONARY SOCIETY

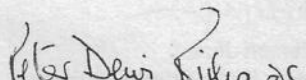
Eager to consolidate fellowship links between Baptist churches in Hungary and Baptist churches in the United Kingdom, the Magyarországi Baptista Egyház on the one hand, and the Baptist Union of Great Britain, the Baptist Union of Scotland, the Baptist Union of Wales and the Baptist Missionary Society on the other hand, identify with one another in the task of Mission which God has given to us all in Christ and in the up-building of the Church.

By consultation with each other, the Baptist bodies within the United Kingdom, working with the Lancashire and Cheshire Baptist Association, will seek to relate to the Hungarian Baptist Union in a co-ordinated manner, leaving it open as appropriate, for particular agreements on special ways of co-operation to be made bi-laterally between any of the United Kingdom Baptist bodies and the Hungarian Baptist Union.

September 1997

 President
 Magyarországi Baptista Egyház

 General Secretary
 Baptist Union of Great Britain

 General Secretary
 Baptist Union of Wales

 General Secretary
 Baptist Union of Scotland

 General Director
 Baptist Missionary Society

Secretary: The Revd Keith G Jones UK BA 200
 Baptist House PO Box 44 129 Broadway Didcot Oxfordshire OX11 8RT England
 Telephone: 01235 512077 Facsimile: 01235 811537 e-mail: 100442.1746@compuserve.com

Nemzeti Kulturális Örökség
Minisztériuma
Miniszter

Ikt.sz.: K-31.125/98.

Almási Mihály elnök úr részére

Budapest

Fax: 331-01-94

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelettel meghívom a Magyar Köztársaság Kormánya és a Baptista Egyház közötti járadék-folyósítás tárgyban kötendő megállapodás ünnepélyes aláírására.

Az aláírás időpontja: **1998. december 10., 15.00**

Az aláírás helye: **Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Budapest, V., Szalay u. 10-14.
IV. emeleti miniszteri tárgyaló (412.szoba)**

Megjelenésére feltétlenül számítok.

Tisztelettel

Hámori József
Hámori József

a Magyar Köztársaság Kormánya képviseletében

Budapest, 1998. december 4.

*A Magyar Köztársaság
Miniszterelnöke*

BZ.I. 315./2000

Köszöntőlevél

A Magyarországi Baptista Egyház millenniumi ünnepségére

Tisztelt Ünneplő Gyülekezet!

Nagy öröm számomra, hogy ezen az Egyházuknak igen fontos napon köszönhetem Önöket.

Ma egyszerre nyitják meg új Misszió Központjukat, a Történelmi Emlékparkot és a teológiai akadémiát. Ez a hármasság jól kifejezi az emlékezés, a tanítás és a szolgálat egységét.

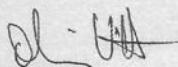
A baptista közösség múltja és jelene azt mutatja, hogyha hitüket megvalló emberek nem lankadnak a szellemi – lelki gyökereik ápolásában, akkor közösségük történelmi léptékben is megerősödik. Önök megtartó közösségeket hoztak létre világszerte, Magyarországon pedig hitükkel és munkájukkal hozzájárulnak ahhoz, hogy kevesebb legyen a célt tévesztett ember, a kallódó fiatal, az elhagyott öreg.

Hálásak vagyunk, hogy az Önökre bízott üzenetet nem rejtik véka alá ebben az országban.

Kívánom, hogy a mai emelkedett emlékezés mozgósítsa Önökben a további szolgálathoz szükséges erőt.

Isten áldja mindannyiukat!

Budapest, 2000. március 19.

Orbán Viktor